

Dobeles novada attīstības programma 2021. – 2027. gadam

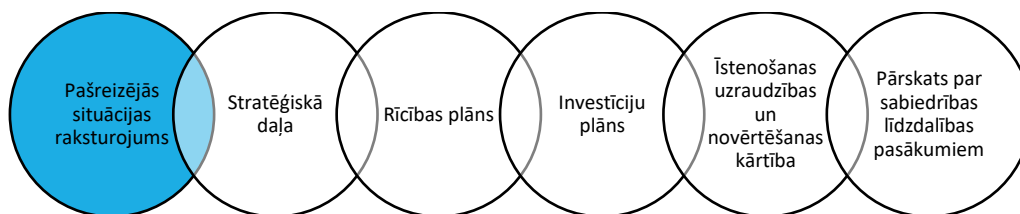
Pašreizējās situācijas raksturojums

(sagatavots 2021. gada martā – jūnijā)

2021

Ievads

Dobeles novada Attīstības programma (*turpmāk – Attīstības programma*) ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un rīcības, kuras pašvaldība apņēmusies īstenot tās novada ilgtspējīgas, integrētas un koordinētas attīstības nolūkos. Attīstības programmu veido vairākas sadaļas, t.sk. **Pašreizējās situācijas raksturojums**, kas sagatavots kā atsevišķs sējums un ir bijis būtisks pamats pārējo sadaļu izstrādē. Šis dokuments var tikt izmantots **visiem novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem** un ir **aktualizējams pēc nepieciešamības**. Ņemot vērā to, ka raksturojums sagatavots **2021. gada martā – jūnijā**, tas lielākoties raksturo teritorijas attīstības tendences, problēmas un resursus **uz 2021. gada sākumu**, kad uzsākta dokumenta izstrāde. Šīs sadaļas mērķis ir bijis **kalpot par informatīvu pamatu** tālāko sadaļu izstrādei.

Attēls 1: Dobeles attīstības programmas 2021.-2027. gadam struktūra

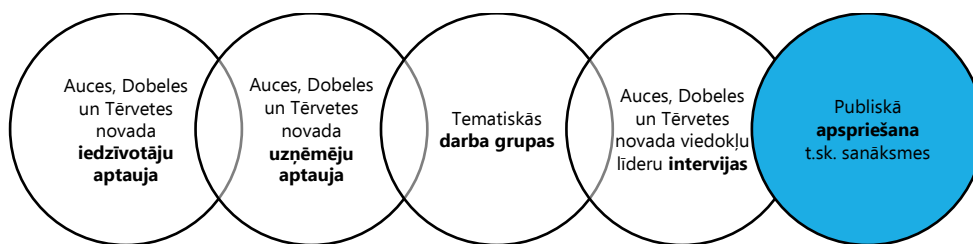
Attīstības programmas izstrāde veikta saskaņā ar domes lēmumu¹, spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem², jaunajam Dobeles novadam saistošiem attīstības plānošanas dokumentiem³ un balstoties labajā praksē attīstības plānošanā. Ņemti vērā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī, kā arī dažādu nozaru politikas vadlīnijas. Izvērtēti arī apkārtējo pašvaldību - Jelgavas, Tukuma, Saldus novada teritorijas attīstības plānošanas dokumenti. Dobeles novada attīstības programmas izstrādē, t.sk. sagatavojot pašreizējās situācijas raksturojumu, nodrošināta **sabiedrības iesaiste**. Izstrādes procesā ietverta **Iedzīvotāju aptaujas** un **Uzņēmēju aptaujas** rezultātu analīze.

¹ Dobeles novada domes 2020.gada 24.septembra lēmums Nr.250/12 "Par Dobeles novada attīstības programmas 2021.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu"

² Likums "Par pašvaldībām" (09.06.1994.), Teritorijas attīstības plānošanas likums (01.12.2011.), Attīstības plānošanas sistēmas likums (01.01.2009.), Ministru kabineta 25.08.2009. noteikumi Nr. 970 "Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā", likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (13.11.1998.), Ministru kabineta 23.03.2004. noteikumi Nr. 157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums"

³ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. Gadam, Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam, Zemgales plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015. – 2030. gadam, Zemgales plānošanas reģiona Attīstības programma 2021. - 2027. gadam, Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2030. gadam, Dobeles novada attīstības programma 2014. - 2020. gadam, Auces novada attīstības programma 2018. – 2025. gadam, Tērvetes novada attīstības programma 2018. – 2024. gadam, Zemgales plānošanas reģiona nozaru attīstības programma un Zemgales plānošanas reģiona deinstitucionalizācijas plāns 2017. - 2020. gadam

Iedzīvotāju aptaujā piedalījušies **558 respondenti** no Auces, Tērvetes un Dobeles novada, kas ir 2% no apvienotā Dobeles novada iedzīvotāju skaita. Uzņēmēju aptaujā piedalījies **41 respondents**. Aptaujas veiktas laika posmā no līdz 2021. gada 21. februāra līdz 31. martam. Rezultāti apkopoti atsevišķā materiālā (*skat. 1. pielikumu - Apvienotā Dobeles novada iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas rezultāti*), kas [publicēts](#) pašvaldību komunikācijas kanālos 2021. gada aprīlī. Tāpat 2021. gada aprīlī organizētas attīstības plānošanas dokumentu (t.sk. attīstības programmas) **8 izstrādes darba grupu sanāksmes**⁴, aptverot vairāk kā **180 dalībnieku** (t.sk. **110** unikālo dalībnieku) līdzdalību, kā arī **9 viedokļu līderu intervijas**⁵ (*skat. 2. pielikumu - Apvienotā Dobeles novada Viedokļu līderu interviju kopsavilkums*). Papildus tam pašreizējās situācijas raksturojuma sagatavošanā izmantoti **statistikas dati**, sagatavojot to analīzi un tendenču raksturojumu.

Attēls 2: Attīstības programmas izstrādes procesa galvenie sabiedrības līdzdalības iesaistes elementi

Dokumentu izstrādāja Auces, Dobeles un Tērvetes novada pašvaldības (kas pastāvējušas līdz 2021. gada 1. jūlijam) sadarbībā ar telpiskās plānošanas uzņēmumu SIA "Reģionālie projekti".

Raksturojumu veido **5 sadaļas: 1) cilvēks, 2) vide un infrastruktūra, 3) ekonomika, 4) pārvaldība**, raksturojot galvenās sociālās, vides un ekonomiskās jomas tendences, kā arī **5) globālās un vietējās tendences**, t.sk. analizēti Dobeles novadam saistošie dokumenti un globālo tendenču potenciālā ietekme. Raksturojumu papildina kartogrāfiskais materiāls un pielikumi.

Dobeles novads kā jauna administratīvā teritorija izveidota 2021. gada 1. jūlijā, apvienojot **Auces, Dobeles un Tērvetes** novadu un pārdēvējot to par Dobeles novadu. Ērtības nolūkā šajā dokumentā tas tiek saukts par **apvienoto Dobeles novadu**, lai aprakstos varētu atšķirt līdz 2021. gada jūlijam pastāvošo Dobeles novadu no apvienotā.

4 1) 13.04.2021. Apvienotā darba grupa par ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, 2) 15.04.2021. Darba grupa par uzņēmējdarbības vidi, 3) 15.04.2021. Darba grupa par izglītību, sportu, kultūru, 4) 19.04.2021. Darba grupa par sociālajiem pakalpojumiem un veselību, drošību, 5) 19.04.2021. Darba grupa par infrastruktūru un mobilitāti, 6) 20.04.2021. Darba grupa par vietējo kopienu, 7) 21.04.2021. Darba grupa par labi pārvaldību un 8) 22.04.2021. Darba grupa par vidi un publisko ārtelpu
5 Kopā veiktas 9 viedokļu līderu intervijas, aptverot pārstāvjus no visiem līdzšinējiem novadiem, kuru profils ir daudzveidīgs – to starpā bija gan pašvaldību vadības pārstāvji, gan speciālisti, gan uzņēmēju un biedrību pārstāvji

Satura rādītājs

Apvienotā Dobeles novada vizītkarte	5
1. Cilvēks.....	8
1.1. Demogrāfiskie rādītāji un apdzīvojums	8
1.2. Pilsoniskā aktivitāte un NVO	13
1.3. Izglītība, sports un aktīvā atpūta	15
1.4. Kultūrvide.....	21
1.5. Veselības aprūpe un veicināšana.....	26
1.6. Iekļaujoša sabiedrība un atbalsts dažādām iedzīvotāju mērķgrupām.....	30
1.7. Sociālie pakalpojumi, palīdzība un drošība	33
2. Vide un infrastruktūra	37
2.1. Dabas resursi	37
2.2. Publiskā ārtelpa un kultūrvēsturiskie pieminekļi	42
2.3. Centralizētie pakalpojumi, mājokļi un inženiertehniskā infrastruktūra	48
2.1. Transports un mobilitāte	52
2.1. Klimata pārmaiņas.....	53
3. Ekonomika	58
3.1. Attīstības līmeņa indekss	58
3.2. Uzņēmējdarbības vide	59
3.3. Nodarbinātība	64
3.4. Pieejamie pakalpojumi	65
3.5. Tūrisms.....	68
3.6. Funkcionālās saites	70
4. Pārvaldība	72
4.1. Teritorijas pārvaldība.....	72
4.2. Pašvaldības budžets	77
4.3. Nozīmīgākie investīciju projekti pēdējos gados.....	79
4.4. Plānotās tuvāko gadu ieceres.....	81
4.5. Novada identitāte.....	84
4.6. Sadarbība.....	85
5. Globālās un vietējās tendences.....	86
5.1. Globālās tendences.....	86
5.2. Nacionālās prioritātes	86
5.3. Reģionālās prioritātes	88
5.4. Līdzšinējo novadu attīstības plānošanas dokumenti.....	89
5.5. Kaimiņu pašvaldības.....	92
6. Sabiedrības viedoklis par attīstību	95
6.1. Kopsavilkums no iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas rezultātiem	95
6.2. Kopsavilkums no viedokļu līderu intervijām	97
7. SVID analīze	98
8. Kopsavilkums.....	99

Foto 1: Orientēšanās piedzīvojums pa un ap Auci, 2020 (avots: Auces novada pašvaldības mājaslapa)

Apvienotā Dobeles novada vizītkarte

	Teritorijas novietojums un platība	Latvijas teritorijas centrālā daļā, Zemgales reģionā, 1628,75 km ²
	Administratīvā struktūra	Līdz 2021. gada 30. jūnijam pastāvēja Auces novads, Dobeles un Tērvetes novads, no 2021. gada 1. jūlija Dobeles novada pašvaldība, ko veido 21 teritoriālā vienība (t.sk. 2 pilsētas – Auce un Dobele)
	Iedzīvotāji	Iedzīvotāju skaits 2021. gada sākumā (CSP dati) – 28 517 (<i>no tiem 21,1% Auces novada (6025), 67,4% Dobeles novada (19219) un 11,5% Tērvetes novada iedzīvotāji (3273)</i>). Iedzīvotāju skaits 2021. gada sākumā pēc Iedzīvotāju reģistra datiem (PLMP dati) – 30 151 (<i>t.sk. Auces novadā – 6654, Dobeles novadā – 20203, Tērvetes novadā – 3294</i>)
	Robežas	Ziemeļos – Tukuma novads, austrumos – Jelgavas novads, dienvidos – Lietuvas Republika, rietumos – Saldus novads (līdz ar 2021. gada 1. jūliju)
	Autoceļi un sasniedzamība	Šķērso valsts galvenais autoceļš A9 Rīga–Liepāja un valsts reģionālie ⁶ autoceļi P95, P96, P97, P98, P102, P103, P104, kā arī valsts vietējie autoceļi un pašvaldības ceļi. Rīga sasniedzama ~1-2h laikā ar automašīnu atkarībā no atrašanās vietas novada teritorijā
	Izglītība	11 pirmsskolas, 12 vispārējās, 1 speciālās, 1 profesionālās pamata un vidējās, 5 profesionālās ievirzes, 1 bērnu un jauniešu interešu un 5 profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestādes ⁷
	Kultūra	14 kultūras centri, 37 bibliotēkas, 76 amatiermākslas kolektīvi, 7 muzeji, 36 kultūrvēsturiskas vietas ⁸
	Veselība	Galvenie veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji: SIA “Dobeles un apkārtnes slimnīca”, SIA “Auces slimnīca”, SIA Rehabilitācijas centrs “Tērvete”, 22 ģimenes ārsti, 10 zobārstniecības iestādes. Pieejamas 11 aptiekas ⁹
	Sports	30 sporta bāzes ar 65 sporta objektiem ¹⁰
	Uzņēmējdarbība un nodarbinātība	Bezdarba līmenis ¹¹ 2020. gada decembrī – 6,3%. Populārākās nozares: lauksaimniecība, lopkopība, mazumtirdzniecība. Lielākie uzņēmumi: AS “Dobeles dzirnavnieks”, SIA “Astarte-Nafta”, SIA “East Metal”, SIA “Mārksmens”, SIA “Baltic Candles”, SIA “Tenax panel”, SIA “Tenachem”, SIA “Latvi Dan Agro”, SIA “Tenapors”, AS “Tēvetes AL”, AS “Agrofirma Tērvete” ¹²
	Populārākie tūrisma objekti	Vecauces pils, Pokaiņu mežs, Dobeles Livonijas ordeņa pilsdrupas, Dobeles ceriņu dārzs, Latvijas valsts mežu “Dabas parks Tērvetē”, Annas Brigaderes muzejs “Sprīdiši” u.c.
	Funkcionālās saites	Nozīmīgās funkcionālās sadarbības saites ar Rīgu, Jelgavu, Saldus novadu, Tukuma novadu un Lietuvas Republikas pierobežas apdzīvotām vietām ¹³

⁶ P95 Jelgava–Tērvete–Lietuvas robeža, P96 Pūri–Auce–Grīvaiši, P97 Jelgava–Dobeles–Annenieki, P98 Jelgava –Tukums, P102 Dobeles–Jaunbērze, P103 Dobeles–Bauska, P104 Tukums–Auce–Lietuvas robeža

⁷ Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts Izglītības Informācijas sistēma

⁸ Latvijas Republikas Kultūras ministrija, Kultūras informācijas sistēmu centrs, Kulturasdati.lv un Dobeles novada pašvaldība

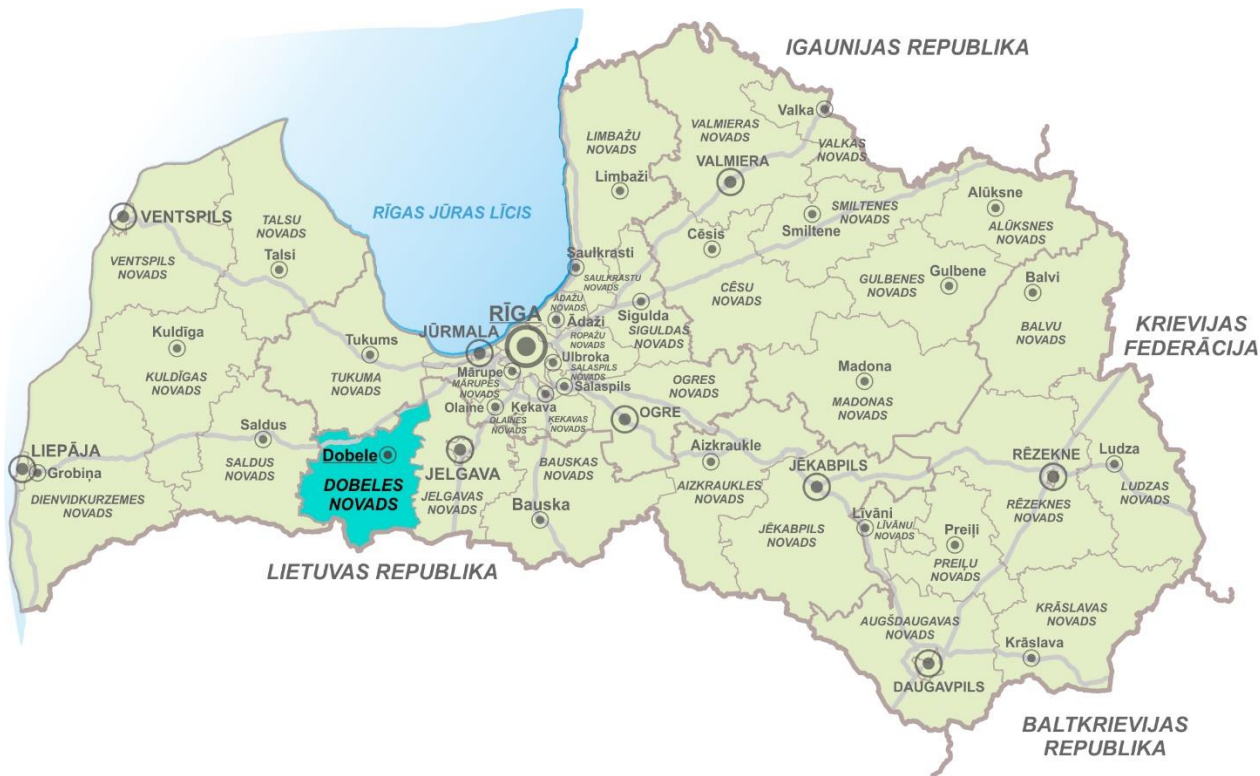
⁹ Nacionālais veselības dienests, Valsts apmaksāti veselības aprūpes pakalpojumi, 2021.

¹⁰ Sporta bāzu reģistrs www.sportaregistrs.lv, IZM (reģistrētā sporta infrastruktūra uz 29.03.2021.)

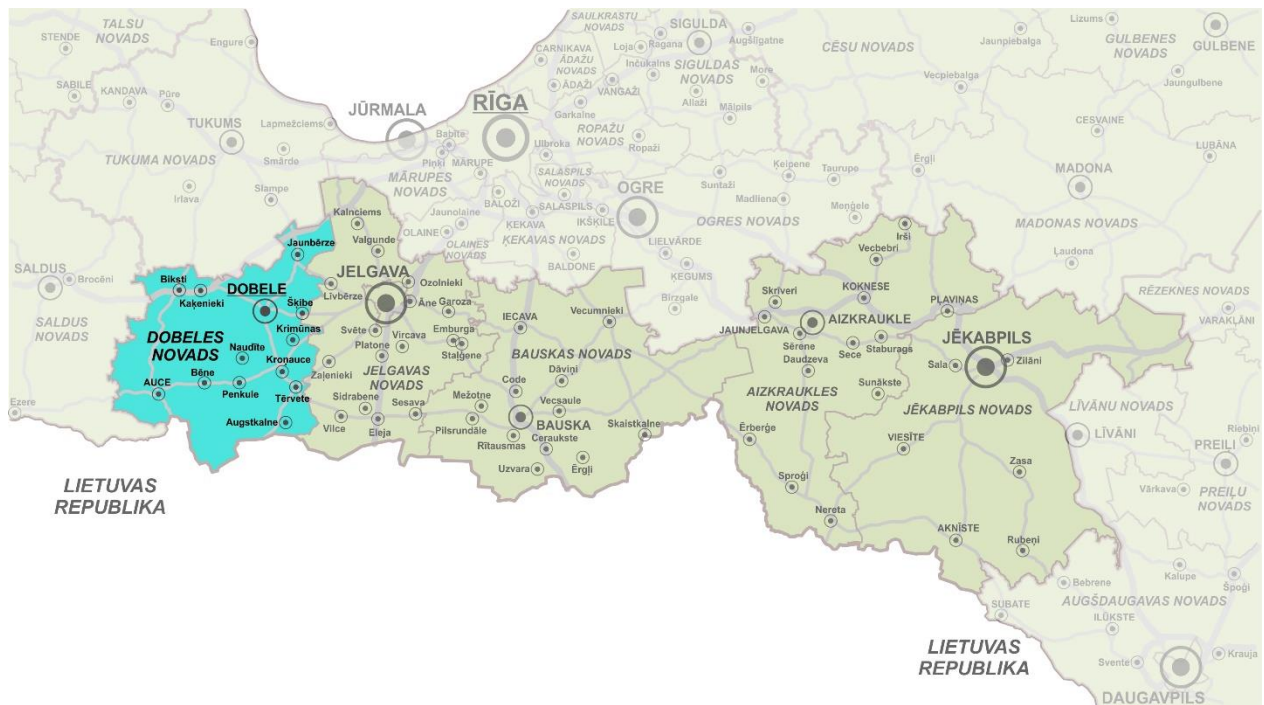
¹¹ Nodarbinātības valsts aģentūra, Bezdarba rādītāji, 2020

¹² Lursoft

¹³ Dobeles novada pašvaldības informācija

Kartoshēma 1: Apvienotā Dobeles novada novietojums Latvijā

Kartoshēma 2: Apvienotā Dobeles novada novietojums Zemgalē

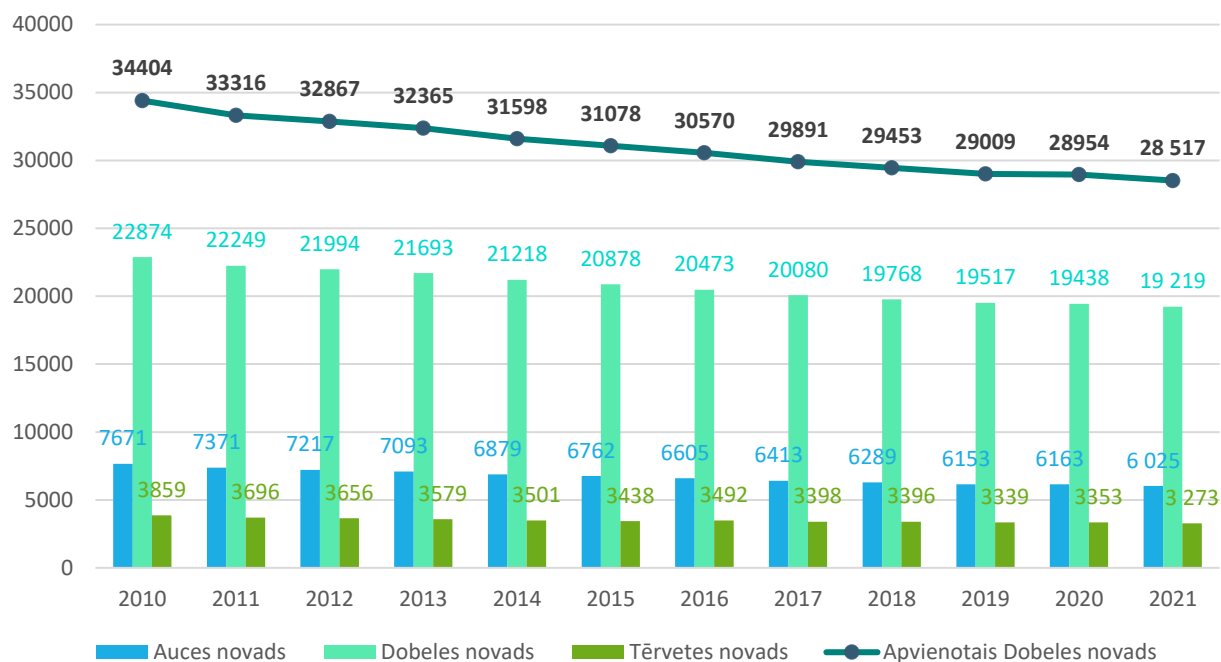

Kartoshēma 3: Apvienotā Dobeles novada administratīvā teritorija un teritoriālais iedalījums (2021)

1. Cilvēks

1.1. Demogrāfiskie rādītāji un apdzīvojums

Kopējais iedzīvotāju skaits¹⁴ apvienotā Dobeles novada teritorijā 2021. gada sākumā saskaņā ar CSP datiem bija **28517**. 19219 iedzīvotāji jeb 67% dzīvo Dobeles novadā, 6025 jeb 21% Auces novadā un 3273 jeb 12% Tērvetes novadā. Analizējot demogrāfiskos rādītājus kopš 2000. gada, secināms, ka tendence apvienotā Dobeles novada teritorijā ir pastāvīgi negatīva (ar izņēmumu Tērvetes novadā 2016. gadā, kad bija vērojama pozitīva tendence salīdzinājumā pret 2015. gadu (+54) un Auces novadā 2020. gadā, kad bija neliels (+10) pieaugums attiecībā pret 2019. gadu). Teritorijas demogrāfiskās tendences atbilst kopējām Zemgales un Latvijas tendencēm. Detalizētu iedzīvotāju skaita dinamiku laika posmā no 2010. gada attēlo *Grafiks 1: Iedzīvotāju skaits gada sākumā, 2010.-2021.*

Grafiks 1: Iedzīvotāju skaits gada sākumā, 2010.-2021., CSP

Iedzīvotāju skaits 2021. gada sākumā pēc Iedzīvotāju reģistra datiem (PLMP dati) bija par 1634 jeb 5,7% lielāks – **30151** (t.sk. Auces novadā – 6654, Dobeles novadā – 20203, Tērvetes novadā – 3294). CSP dati attēlo iedzīvotāju skaitu pēc to faktiskās dzīvesvietas, bet PLMP – pēc deklarētās.

¹⁴ CSP, ISG020. Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, novadu pilsētās, 21 attīstības centrā un novados (Oficiālās statistikas portāls data.stat.gov.lv)

Apvienoto Dobeles novadu veido **21 teritoriāla vienība**, lielākā no tām pēc iedzīvotāju skaita 2021. gada sākumā bija Dobeles pilsēta ar 8731 iedzīvotājiem, mazākā – Ukru pagasts (Auces novadā) ar 262 iedzīvotājiem, tādēļ apdzīvojuma struktūra ir daudzveidīga.

Galvenais negatīvo demogrāfisko rādītāju iemesls ir **negatīvais migrācijas saldo**, otrs – **negatīvais dabiskais pieaugums**. Vidējais dabiskais pieaugums laika posmā kopš 2000. gada līdz 2020. gadam apvienotā Dobeles novada teritorijā kopā bija -147, bet migrācijas saldo bija -438. Vissliktākais migrācijas saldo rādītājs pēdējo 20 gadu laikā bija reģistrēts 2010. gadā, kad kopā Auces, Dobeles un Tērvetes novados tas sasniedza -900, kas ir vienāds ar aptuveni 3% no tā laika iedzīvotāju skaita šajā teritorijā. Galvenais iemesls tam bija globālā ekonomiskā krīze, kas sākās 2007. gadā. Pēc tam pakāpeniski šis rādītājs sāka uzlaboties, līdz pēdējos 3 gados migrācijas saldo uzlabojies līdz pat vidēji -248, kas ir pozitīva tendence. Dabiskais pieaugums kopš 2000. gada, lai arī konstanti negatīvs, ir bijis salīdzinoši līdzīgs (robežās no -200 līdz -99). Analizējot jaunā Dobeles novada teritorijas iedzīvotāju skaita izmaiņas, secināms, ka pēdējo 20 gadu laikā vidēji teritorija sarūk par 586 iedzīvotājiem gadā¹⁵.

Apvienotā Dobeles novada demogrāfiskā tendence – **sarūkošs novads**, ir tipiska un atbilstoša kopējai Latvijas un Zemgales kā sarūkoša reģiona tendencei. Iemesli tam ir vēsturiski un nav radikāli ietekmējami novada līmenī, ņemot vērā to, ka sarūkšana turpināsies visā Zemgales reģionā un lielākajā daļā Latvijas.

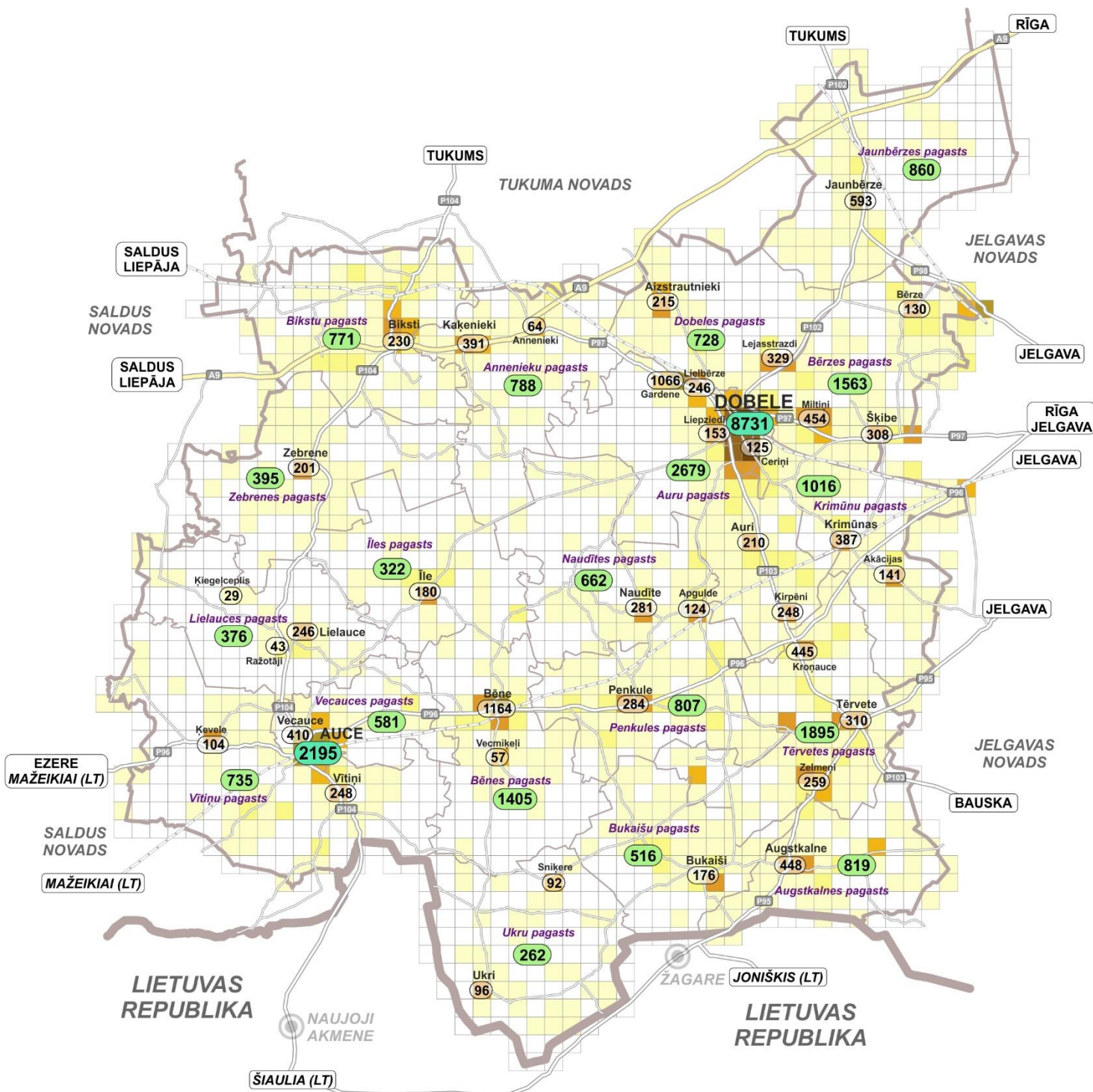
Iedzīvotāju skaits apvienotā Dobeles novadā **2030. gadā tiek prognozēts¹⁶ 23438**, t.i., par 5159 jeb 18% mazāk kā 2020. gada sākumā. Šī tendence jāņem vērā, īstenojot **viedas sarūkšanas pieeju** un stimulējot **vietējo ekonomisko izaugsmi**, lai sekmētu uzņēmējdarbības vides izaugsmi un apdzīvotu vietu pievilcību.

Viens no būtiskākajiem teritorijas attīstību ietekmējošiem rādītājiem ir **demogrāfiskā slodze** jeb darbības vecumu nesasniegušo un pārsniegušo iedzīvotāju skaita attiecība pret darbības vecumā¹⁷ esošo iedzīvotāju skaitu, ko aprēķina uz 1000 iedzīvotājiem. Analizējot demogrāfiskās slodzes līmeni kopš 2011. gada, secināms, ka tam ir pakāpeniska tendence pieaugt. Vidēji apvienotā Dobeles novada teritorijā demogrāfiskās slodzes rādītājs 2020. gadā bija 676, kas ir augstāks kā vidējais rādītājs Latvijā – 643 un Zemgales reģionā - 634.

15 CSP, ISG020. Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, novadu pilsētās, 21 attīstības centrā un novados

16 VARAM, Pašvaldības profils – Apvienotais Dobeles novads, 2019

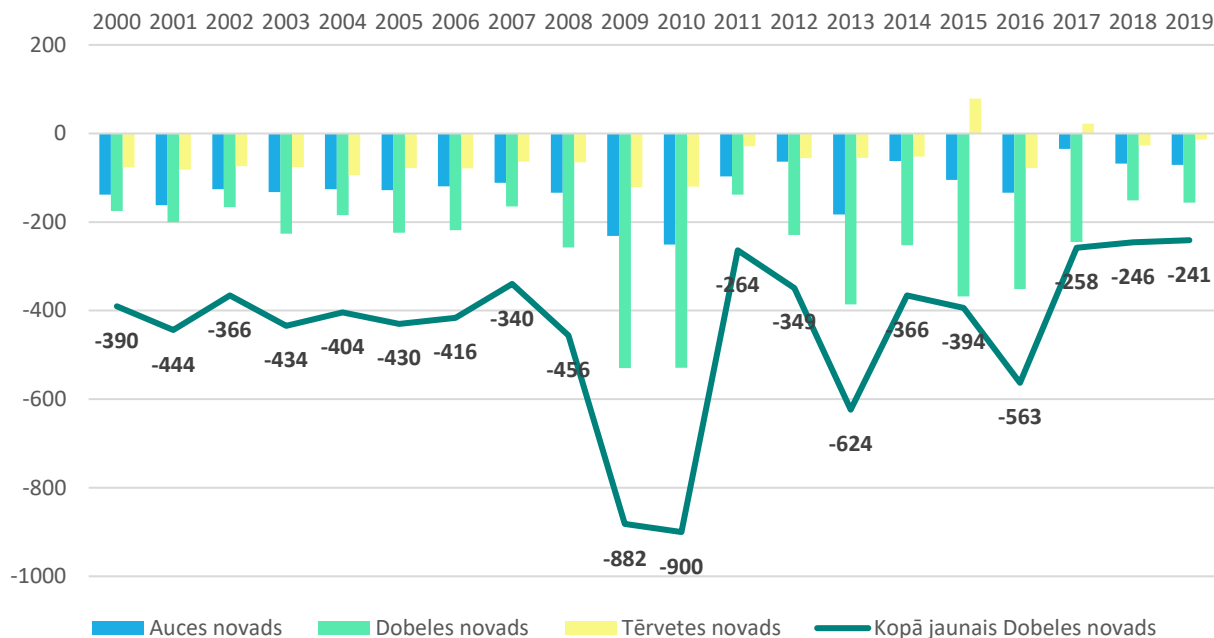
17 Darbības vecums Latvijā ir no 15 gadiem līdz oficiālajam pensionēšanās vecumam (2021.gadā tiesības uz vecuma pensiju ir personām, kuras sasniegušas 64 gadu vecumu, bet priekšlaicīgās pensionēšanās vecums - 62 gadi)

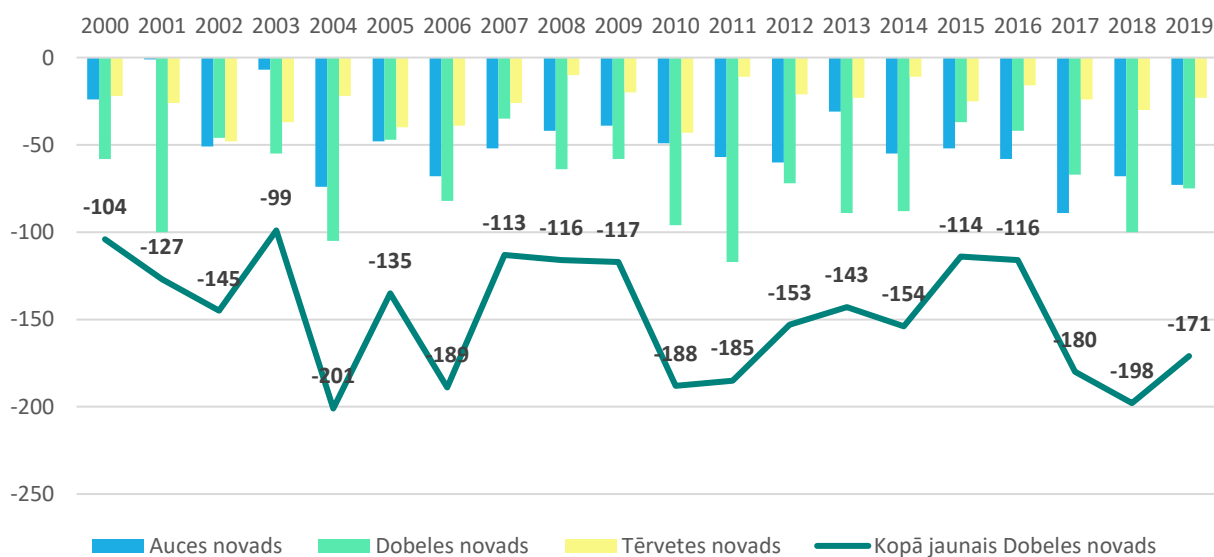
Pastāvīgo iedzīvotāju skaits 2020. gadā 1x1 km režģī:

	Vairāk par 3001 iedzīvotāju		50 - 100 iedzīvotāji		iedzīvotāju skaits pilsētā 2021. gadā
	1001 - 3000 iedzīvotāji		21 - 50 iedzīvotāji		iedzīvotāju skaits pagastā 2021. gadā
	501 - 1000 iedzīvotāji		1 - 20 iedzīvotāji		iedzīvotāju skaits ciemā 2021. gadā
	100 - 500 iedzīvotāji		Nav iedzīvotāju		

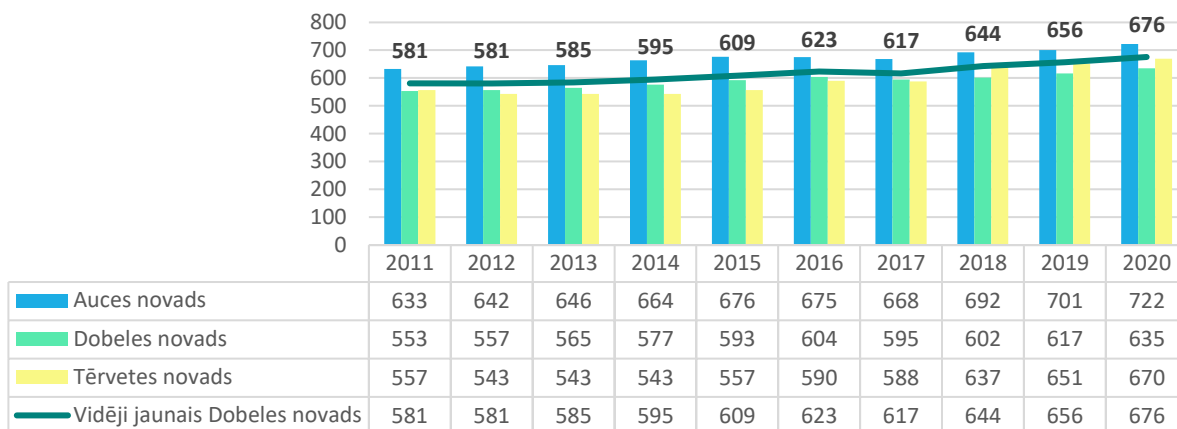
Kartoshēma 4: Iedzīvotāju skaits pēc CSP datiem

Grafiks 2: Migrācijas saldo, CSP

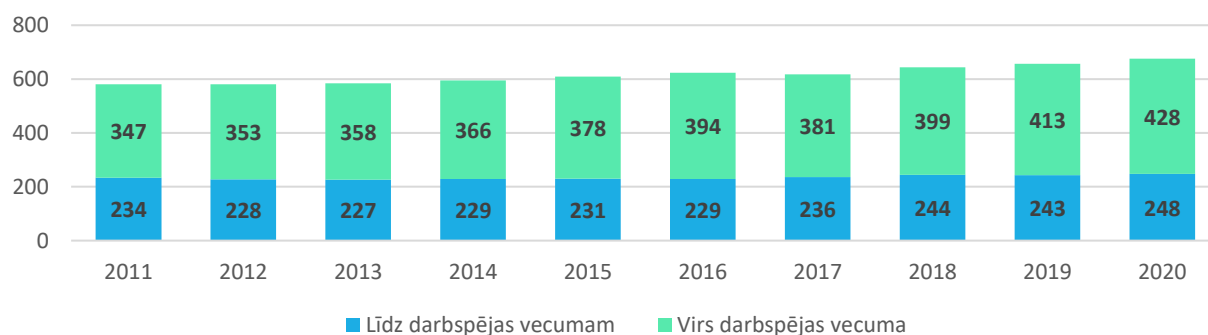

Grafiks 3: Dabiskais pieaugums, CSP

Grafiks 4: Demogrāfiskās slodzes līmenis, CSP

Analizējot demogrāfiskās slodzes sadalījumu, secināms, ka pēdējo 10 gadu griezumā vidēji uz katrām 1000 darbaspējīgiem iedzīvotājiem apvienotā Dobeles novada teritorijā ir 235 iedzīvotāji, kas ir līdz darbības vecumam un 382 iedzīvotāji, kas ir virs darbības vecuma (kopā vidēji 617 iedzīvotāji, kas nav darbības vecumā, uz 1000 iedzīvotājiem, kas ir darbības vecumā).

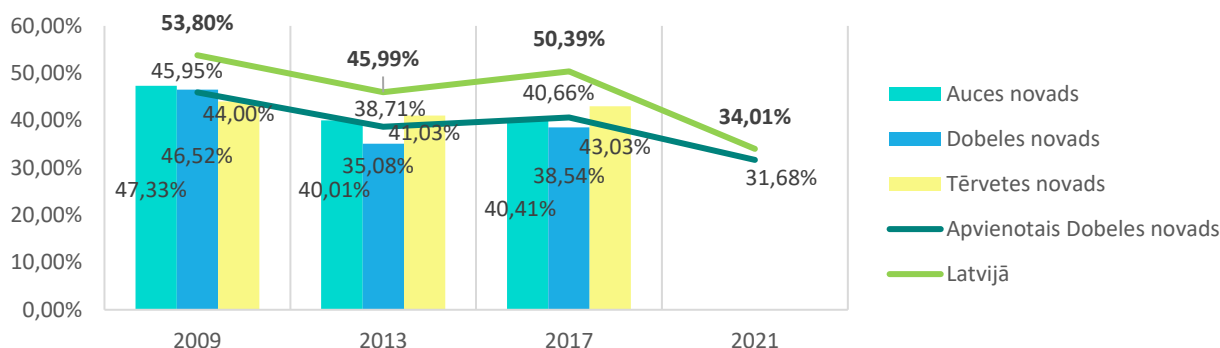

Grafiks 5: Vidējais demogrāfiskās slodzes līmeņa sadalījums, aprēķināts balstoties CSP datos

Augstākais demogrāfiskās slodzes līmenis ir Auces novadā (2020. gadā tas bija 722 t.sk. 251 līdz darbības vecumam un 471 pēc darbības vecuma). Tam seko Tērvetes novads (2020. gadā – 670 t.sk. 230 līdz darbības vecumam un 440 pēc). Salīdzinoši labāki rādītāji bijuši Dobeles novadā, kur demogrāfiskās slodzes rādītājs ir bijis viszemākais (2020. gadā – 635, t.sk. 262 līdz darbības vecumam un 373 pēc darbības vecuma). Vidējā demogrāfiskās slodzes līmeņa dinamiku ietekmē dažādi faktori – dzīves ilgums, dzimstība, valstī noteiktais darbības vecums, tomēr kopumā teritorijai raksturīga **pakāpeniska novecošanās**, tādēļ attīstības kontekstā lielāka uzmanība būtu jāpievērš tuvākajos gados **“sudraba” jeb senioru ekonomikai**. Pozitīvi vērtējams, ka pēdējos gados demogrāfiskās slodzes līmenim ir bijusi tendence nedaudz pieaugt arī attiecībā uz iedzīvotājiem līdz darba spējas vecumam (bērniem).

1.2. Pilsoniskā aktivitāte un NVO

Ņemot vērā to, ka teritoriju attīstības faktors ir sabiedrības līdzdalība un pilsoniskās aktivitātes līmenis, svarīgi ilgtspējas līmenī apskatīt šo faktoru. Viens no pilsonisko aktivitāti raksturojošajiem rādītājiem ir **iedzīvotāju aktivitāte pašvaldību vēlēšanās**. Jaunā Dobeles novada teritorijas balsstiesīgo aktivitāte¹⁸ vērtējama kā salīdzinoši zema un pēdējo četru pašvaldību vēlēšanu griezumā tā bijusi ar mainīgu tendenci.

Grafiks 6: Balsstiesīgo aktivitāte pašvaldību vēlēšanās, CVK

2021. gada pašvaldību vēlēšanās kopējā apvienotā Dobeles novada iedzīvotāju aktivitāte bija tikai 31,68% (kas ir līdzīga kopējai vēlēšanu aktivitātei Latvijā). Pašvaldību vēlēšanās 2017. gadā piedalījās 38,54% no visiem balsstiesīgajiem Dobeles novadā, Auces novadā - 40,41%, bet Tērvetes novadā visvairāk - 43,03%. 2017. gadā Latvijā kopējā aktivitāte bija 50,39%, bet apvienotā Dobeles novada teritorijā - 40,66%. 2013. gadā Latvijā pašvaldību vēlēšanās nobalsoja 45,99% balsstiesīgo, bet apvienotā Dobeles novadā teritorijā - 38,71%, savukārt 2009. gadā pašvaldību vēlēšanās Latvijā piedalījās 53,8%, kamēr apvienotā Dobeles novada teritorijā tie bija 45,95% balsstiesīgo.

Viens no veidiem kā pašvaldība var sekmēt pilsonisko aktivitāti ir to proaktīvi uzrunāt **iesaistīties pašvaldības lēmumu pieņemšanas procesos**, piemēram, sabiedrības līdzdalības aktivitātēs, aicināt izteikt viedokli aptaujās par dažādiem aktuāliem jautājumiem, organizēt iedzīvotāju iniciatīvu konkursus, veicināt nevalstisko organizāciju (NVO) aktivitāti.

Tērvetes novada dome organizējusi projektu konkursu "Mēs – Tērvetes novadam", kur finansējumu savu iniciatīvu īstenošanai var iegūt nevalstiskās organizācijas un iedzīvotāju iniciatīvas grupas. Arī Dobeles novada un Auces novada pašvaldība regulāri īstenojusi sporta un kultūras projektu konkursus, atbalstot dažādu biedrību iniciatīvas (*papildu informāciju skat. nodaļas 1.3 Izglītība, sports un aktīvā atpūta un 1.4 Kultūrvide*). Dobeles

¹⁸ Centrālā vēlēšanu komisija: 1) Vēlētāju aktivitāte 2009.gada 6.jūnijā Eiropas Parlamenta un pašvaldību vēlēšanās, 2) Vēlētāju aktivitāte 2013. gada 1. jūnija pašvaldību vēlēšanās un 3) Vēlētāju aktivitāte 2017.gada 3.jūnija pašvaldību vēlēšanās, 4) Vēlētāju aktivitāte 2021. gada 5. jūnija pašvaldību vēlēšanās

novada pašvaldība organizējusi arī iniciatīvu konkursus sociālajā un veselības veicināšanas jomā. Detalizētāka informācija par līdzšinējo pašvaldību darbu t.sk. komunikāciju ar sabiedrību skat. *4.nodaļā Pārvaldība*.

Vēl viens pilsoniskās aktivitātes rādītājs ir NVO sektora darbība novada teritorijā. Uz 2021. gada sākumu apvienotā Dobeles novada teritorijā kopā bija reģistrētas aktīvas¹⁹ **284 sabiedriskās organizācijas, biedrības un nodibinājumi**, no kurām 15% bija Auces novadā, 71% Dobeles novadā, bet 14% Tērvetes novadā. Par īpaši aktīvām sabiedriskajām organizācijām, kuras īsteno dažādas aktivitātes teritorijā var uzskatīt **aptuveni 60**: Auces novadā 18 organizācijas²⁰, Dobeles novadā 37 organizācijas²¹ un Tērvetes novadā 6 organizācijas²², tomēr precīza NVO sektora analīze nav veikta. Sabiedrisko organizāciju darbības jomas ir daudzveidīgas, bet lielākoties tās darbojas pilsoniskās un interešu aizstāvniecības, sociālo pakalpojumu, sporta, kultūras, aktīvās atpūtas, izglītības, iedzīvotāju aktivitātes veicināšanas un tūrisma jomās.

Ņemot vērā depopulāciju un faktu, ka jauno novadu veido 3 līdzšinējie novadi ar 21 teritoriālo vienību, **pilsoniskās aktivitātes** veicināšana, kopīgu jaunā novada **tradīciju un vērtību izkopšana**, kā arī **vietu identitātes stiprināšana** un līdzšinējo **tradīciju** saglabāšana tuvākos gados būs īpaši aktuāla. Tādēļ nozīmīgs uzsvars teritorijas attīstībā nākotnē būtu liekams uz **sabiedrības iesaisti un kopienu stiprināšanu** visa novada teritorijā (t.sk. nodrošināma sabiedrības līdzdalības budžeta ieviešana²³, lai paaugstinātu sabiedrības iesaisti pašvaldības lēmumu pieņemšanā).

19 Lursoft statistika | Sabiedrisko organizāciju, biedrību un nodibinājumu sadalījums pa Latvijas novadiem/pilsētām (uz 2021.gada 16.martu)

20 www.auce.lv/sabiedriba/sabiedriskas-organizacijas/: Latvijas Savienības "Černobiļa" Auces nodaļa, Biedrība "Vīgrieze", Auces vēstures mantojuma saglabāšanas un atbalsta biedrība, Biedrība "Auces novada Sociālo inovāciju parks", Biedrība "Lielauces attīstībai", Auces bērnu invalīdu biedrība "Māriņa", Auces dzīvnieku aizsardzības biedrība, Auces kristīgo sieviešu organizācija (AKSO), Auces Kultūrizglītības biedrība "Ausma", Auces latviešu biedrības Krīzes centrs "Namiņš", Auces pensionāru biedrība, Bēnes pensionāru klubīš "Atvasara", Invalīdu biedrība "Auce", Īles nevalstiskā organizācija "Vīgrieze", Latvijas Politiski represēto apvienība, Auces novada nodaļa, Biedrība "Ukru kultūrai", Vītiņu pagasta dāmu klubs "Ābele", Vītiņu pagasta pensionāru biedrība "Mežābele"

21 www.dobele.lv/content/nvo: Biedrība „Dobeles lauksaimnieku apvienība”, Biedrība „Pīlādzis”, Biedrība „TSK Sprīdītis”, Dobeles invalīdu biedrība, Dobeles lietuviešu kultūras biedrība, Dobeles pilsētas pensionāru biedrība, Dobeles rajona lauku partnerība, Personu ar invaliditāti un atbalstītāju biedrība "Laimiņa", Dobeles vācu kultūras biedrība, Jauniešu izglītības un iniciatīvu centrs „Saspraude”, Latvijas bērnu fonds, Dobeles nodaļa, Latvijas Politiski represēto apvienības Dobeles nodaļa, Latvijas Sarkanā Krusta Dobeles novada komiteja, Biedrība „Dobeles sieviešu interešu klubs „Dziedra””, Biedrība „Dobeles Jauniešu dome”, Biedrība „Annieku attīstības biedrība”, Lauku sieviešu klubs „Dīva”, Bikstu sieviešu biedrība „Senēcija”, Bikstu pensionāru biedrība "Sarma", Bikstu biedrība „Andersons”, Biedrība „Rozīnīte”, Sieviešu klubs „Līepas”, Mednieku klubs „Penkule”, Dobeles novada literātu biedrība „Spārni”, Dobeles kultūras biedrība, Selekcionāra Pētera Upiša biedrība, Biedrība "Vīnkalni", Dobeles vēstures biedrība, Pensionāru biedrība „Strautiņš”, Biedrība „Šaušanas sporta klubs Dobeles”, Biedrība "Ar Dieveri dancot gāju", Dobeles Diabēta biedrība, Biedrība "Četrkājainie draugi", Apguldes "modināšanas" biedrība "Junda", Zebrenes sieviešu biedrība "Dīva", Ezotērikas interesentu biedrība "Ceļš", Biedrība "Četri laimes pakavi"

22 www.tervetesnovads.lv/nvo/: Nodibinājums "Lāsītes", Biedrība "Tērvetes Meža izglītības centrs", Biedrība "Mežmuižas Mežrozītes", Biedrība "Tērvetnieki", Biedrība "Mēs Tērvetel", Biedrība "Skaties tālāk"

23 VARAM konceptuālais ziņojums "Par līdzdalības budžeta ieviešanu Latvijā", 2020

1.3. Izglītība, sports un aktīvā atpūta

Kopumā novada teritorijā reģistrētas 36 izglītības iestādes²⁴: 11 pirmsskolas izglītības iestādes, 12 vispārējās izglītības iestādes, 1 speciālās izglītības iestāde, 1 profesionālās pamata un vidējās izglītības iestāde, 5 profesionālās ievirzes izglītības iestādes, 1 bērnu un jauniešu interešu izglītības iestāde, 5 profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestādes.

No **11 pirmsskolas izglītības** iestādēm 8 atrodas Dobeles novadā, bet 3 - Auces novadā. Kopā šajās iestādēs uz 05.09.2019. mācījās 4068 bērni. Lielākā no iestādēm pēc audzēkņu skaita bija Dobeles pirmsskolas izglītības iestāde "Spodrītis" ar 240 audzēkņiem, bet mazākā - Dobeles novada pirmsskolas izglītības iestāde "Ābolītis" ar 52 audzēkņiem²⁵. Tērvetes novadā nav atsevišķa pirmsskolas izglītības iestāde, bet **pirmsskolas izglītības grupas** nodrošina Augstkalnes pamatskola un Annas Brigaderes pamatskola - tajās 2019. gadā mācījās kopā 152 izglītojamie²⁶. Tātad, kopā pirmsskolas izglītības iestādēs apvienotā Dobeles novada teritorijā 2019. gadā mācījās **~4220 bērni**.

Apvienotā Dobeles novada teritorijā kopā ir **12 vispārējās izglītības iestādes** - 2 atrodas Auces novadā, 8 – Dobeles novadā un 2 – Tērvetes novadā. 2020. gadā tika pieņemts lēmums par Annenieku pamatskolas likvidēšanu, ņemot vērā skolēnu skaita samazināšanos, bet Augstkalnes vidusskola Tērvetes novadā kļuva par Augstkalnes pamatskolu. No visām vispārējās izglītības iestādēm apvienotajā novadā 1 ir Valsts ģimnāzija, 3 vidusskolas, 6 pamatskolas un 2 sākumskolas. Izglītojamo skaits vispārējās izglītības iestādēs Auces novadā 2019. gadā bija – 648 skolēni²⁷, Dobeles novadā - 2261²⁸, bet Tērvetes novadā – 300 skolēni²⁹. Tātad, kopā vispārējās izglītības iestādēs 2019. gadā mācījās ~3200 skolēnu.

Analizējot vispārējās izglītības kvalitāti apvienotā Dobeles novada teritorijā, secināms, ka tā ir mainīga atkarībā no izglītības iestādes. Piemēram, centralizēto latviešu valodas eksāmenu rezultāti 12. klasei 2020. gadā lielākajā daļā apvienotā Dobeles novada izglītības iestāžu bija augstāki kā vidēji Latvijā.

Novadā atrodas 1 **speciālās izglītības iestāde** - Bērzupes speciālā pamatskola, kur audzēkņu skaits 2019. gadā bija 70. Savukārt vienīgā **profesionālās pamata un vidējās izglītības iestāde** ir Dobeles Amatniecības un vispārīzglītojošā vidusskola. 2019. gada tajā mācījās 200 izglītojamo³⁰.

²⁴ Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts Izglītības Informācijas sistēma

²⁵ Izglītības un zinātnes ministrija, oficiālā statistika par 2019./2020. mācību gadu

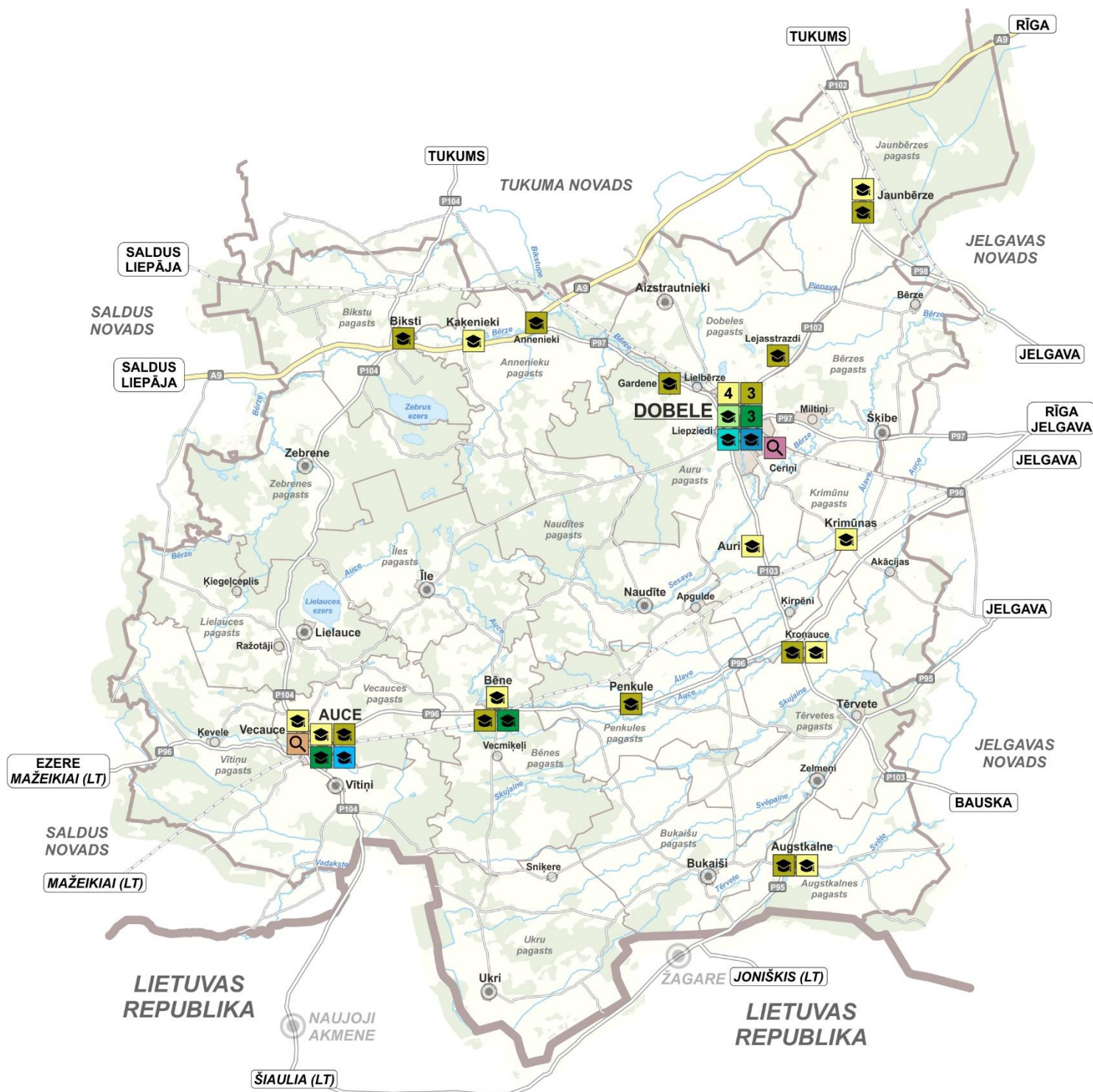
²⁶ Tērvetes novada pašvaldības 2019.gada Publiskais pārskats

²⁷ Auces novada pašvaldības 2019.gada Publiskais pārskats

²⁸ Dobeles novada pašvaldības 2019.gada Publiskais pārskats

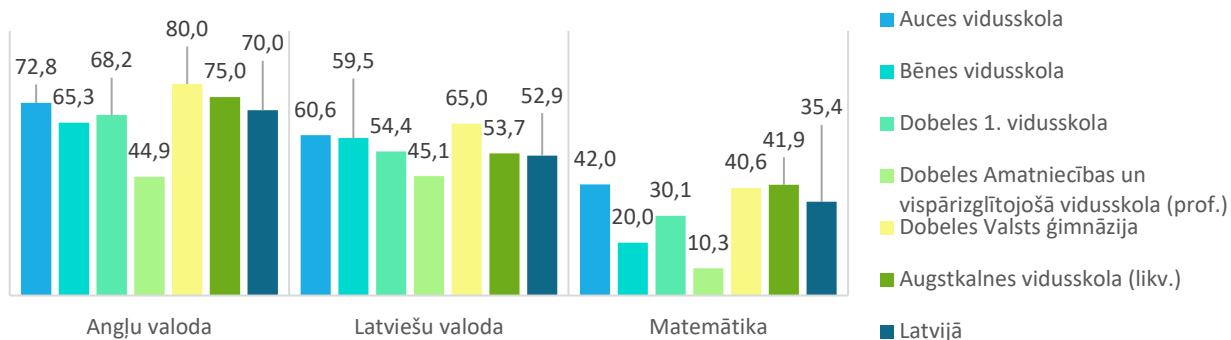
²⁹ Tērvetes novada pašvaldības 2019.gada Publiskais pārskats

³⁰ Dobeles novada pašvaldības 2019.gada Publiskais pārskats

	Pirmskolas izglītības iestāde		Profesionālās ievirzes izglītības iestāde		Mācību un pētījumu saimniecība «Vecauce»
	Vispārīzglītojošā izglītības iestāde		Izglītības atbalsta iestāde		Dārzkopības institūts
	Profesionālā izglītības iestāde		Mūziklīdzība un pieaugušo izglītība		Izglītības iestāžu skaits Dobelē (ja >1)

Kartoshēma 5: Izglītības iestādes un zinātniskās darbības organizācijas apvienotā Dobeles novada teritorijā, 2021

Grāfiks 7: Atsevišķu centralizēto eksāmenu kopvērtējums un līmeņu sadalījums pa skolām priekšmetos (vidējie rezultāti izglītības iestādēs) 2019./2020. mācību gadā, VISC

Apvienotajā Dobeles novadā atrodas **5 profesionālās ievirzes izglītības iestādes** – 3 no tām ir Dobeles novada iestādes: Dobeles Mākslas skola, Dobeles Mūzikas skola un Dobeles Sporta skola, bet 2 – Auces novada: Auces Mūzikas skola un Bēnes Mūzikas un mākslas skola. Dobeles novada profesionālās ievirzes izglītības iestādēs 2019. gadā kopā mācījās vien 682 audzēkņi³¹.

Vienīgā apvienotā Dobeles novada **bērnu un jauniešu interešu izglītības iestāde** ir Dobeles Jaunatnes iniciatīvu un veselības centrs. Šajā iestādē audzēkņu skaits 2019. gada sākumā bija 39. Savukārt profesionālās **tālākizglītības un pilnveides izglītības iestādes** apvienotā novada teritorijā reģistrētas piecas: viena no tām Auces novadā, bet pārējās Dobeles novadā. Divas no šīm iestādēm ir pašvaldību dibinātas: Auces novada Pieaugušo izglītības un informācijas centrs, kā arī Dobeles Pieaugušo izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centrs. Viena no reģistrētajām izglītības iestādēm ir biedrība "Mac Organizācija", bet 2 – komercsabiedrības (SIA "VERSO" un SIA "AUTOAMATNIEKS")³².

Dobeles novada Krimūnu pagastā atrodas Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) pārraudzībā esošais **Dārzkopības institūts**, kas ir atvasināta publiskā persona (APP) – zinātniskais institūts. Tā darbības virzieni ir zinātniskā darbība, fundamentālie pētījumi, rūpnieciskie pētījumi, eksperimentālās izstrādes, līdzdalība studiju un nozares profesionālās izglītības programmu īstenošanā, starpnozaru pētījumi un to inovatīvi pielietojumi, kā arī publiskie pakalpojumi dārzkopības un pārtikas zinātnēs³³.

Institūta konsultatīvās padomes sastāvā ir arī Dobeles novada pašvaldība. Savukārt Auces novada Vecauces pagastā atrodas Latvijas Lauksaimniecības universitātes **mācību un**

31 Dobeles novada pašvaldības 2019.gada Publiskais pārskats

32 Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts Izglītības Informācijas sistēma

33 07.03.2018. MK rīkojums Nr. 100 "Par Latvijas Lauksaimniecības universitātes zinātniskā institūta - atvasinātas publiskas personas - "Dārzkopības institūts" nolikuma apstiprināšanu"

pētījumu saimniecība "Vecauce", kas darbojas kā daudznozaru lauksaimniecības uzņēmums (lopkopībā, augkopībā, biogāzes ražošanā, augļkopībā, mežistrādē, kokapstrādē, galdniecībā, pakalpojumu sniegšanā iedzīvotājiem (komunālie pakalpojumi, ēdināšanas pakalpojumi, telpu īre), studentu apmācība un konsultatīvā darbība un zinātniskā pētniecība³⁴.

Profesionālās ievirzes **sporta izglītību** apvienotā novada teritorijā nodrošina Dobeles sporta skola, kurā iespējams apgūt 6 sporta veidus (basketbolu, handbolu, peldēšanu, riteņbraukšanu, šaušanu (ložu šaušanu), vieglatlētiķu). 2020. gada sākumā skolā kopā mācījās 401 audzēknis un strādāja 17 treneri³⁵.

Sporta infrastruktūra plaši pieejama visa apvienotā novada teritorijā, t.sk.:

- **Auces novada** nozīmīgākie sporta infrastruktūras objekti izvietoti pie Auces vidusskolas, t.sk. Auces futbola laukums (stadions), multifunkcionālais sporta laukums, velotrase ("pump track"), vasaras skeitparka rampas, kā arī pludmales volejbola laukums un āra trenāžieru komplekss. Pieejamas 2 sporta zāles un trenāžieru zāle, kas atrodas Auces vidusskolas ēkās, Bēnes pagastā - Bēnes skolas sporta zāle, futbola laukums (stadions), multifunkcionālais sporta laukums, 2 pludmales volejbola laukumi un āra vingrošanas trenāžieri. Arī Īles un Vītiņu pagastā pieejama sporta zāle, pludmales volejbola laukums un āra trenāžieri.
- **Dobeles novada** nozīmīgākie pašvaldības sporta infrastruktūras objekti ir Bikstu sporta zāle, Dobeles halle, Dobeles 1. vidusskolas peldbaseins, Krimūnu pamatskolas sporta zāle, Kaķenieku sporta zāle, Gardenes pamatskolas sporta zāle, Naudītes pagastmājas sporta zāle, Penkules sporta centrs, Lejasstrazdu pamatskolas sporta zāle, Zebrenes pagastmājas sporta zāle un Mežinieku pamatskolas sporta zāle³⁶. 2021. gada jūnijā īstenota Dobeles stadiona pārbūve. Lielākajās apdzīvotajās vietās pieejami arī āra trenāžieri. 2021. gada pavasarī uzsākta multifunkcionālas velotrases projektēšana un izbūve Dobelē.
- **Tērvetes novadā** galvenais sporta infrastruktūras objekts ir Kronaucē esošā Tērvetes novada sporta halle un stadions. Savukārt Augstkalnes pagastā sportošanai pieejama skolas sporta zāle un multifunkcionāls sporta laukums, bet Bukaišos pieejams sporta laukums un trenāžieru zāle. Teritorijā pieejami arī āra trenāžieri, izbūvēti trīs sporta spēļu laukumi.

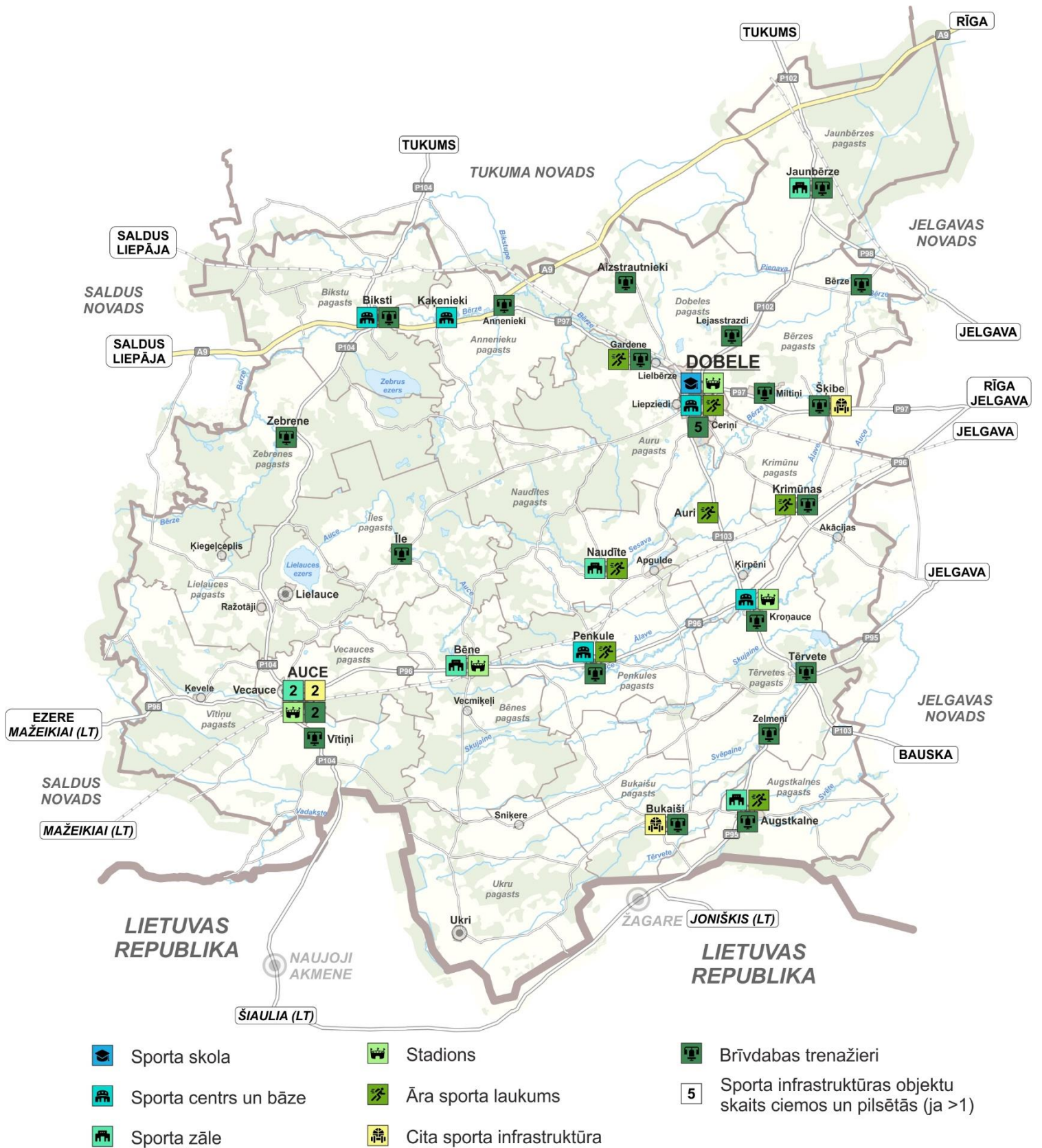
Kopumā **sporta bāzu reģistrā** apvienotā Dobeles novada teritorijā 2020. gada martā bija reģistrētas **30 sporta bāzes un 65 sporta objekti** (t.sk. Auces novadā – 4 sporta bāzes un 6 sporta objekti, Dobeles novadā – 20 sporta bāzes un 43 sporta objekti, bet Tērvetes novadā – 6 sporta bāzes un 16 sporta objekti)³⁷.

³⁴ Mājaslapa www.vecauce.lv/llu-saimnieciba, 2021

³⁵ Izglītības un zinātnes ministrija, *Profesionālās ievirzes sporta izglītības iestāžu dati, 2019./2020.mācību gads*

³⁶ Dobeles novada pašvaldības mājaslapa, 2021

³⁷ Sporta bāzu reģistrs www.sportaregistrs.lv, IzM (reģistrētā sporta infrastruktūra uz 29.03.2021.)

Kartoshēma 6: Sporta infrastruktūra apvienotā Dobeles novada teritorijā, 2021

Līdzšinējā **sporta aktivitāšu** pieejamība apvienotā novada teritorijā vērtējama kā plaša. Turklāt visas trīs pašvaldības būtisku uzmanību pievērš sabiedrības veselības un aktīvās atpūtas veicināšanai:

- **Auces novada** teritorijā darbojas viens sporta pasākumu organizators un divi sporta pasākumu organizatora palīgi Vītiņu un Īles pagastos. Pirms Covid-19 pandēmijas iestāšanās sporta aktivitāšu klāsts novadā bijis gana aktīvs. Piemēram, organizēti gan Auces sporta svētki un turnīri hokejā, zolitē, dambretē, volejbolā, novusā, florbolā un šahā, Bēnes pagasta sporta svētki, Auces novada novusa turnīrs, Auces novada basketbola kauss, vingrošanas nodarbības Auces vidusskolā un Bēnes vidusskolā, regulārs aktīvās pastaigas pasākums, 2020. gada vasarā organizēts orientēšanās piedzīvojums "PA un AP Auci u.c. aktivitātes"³⁸.
- **Dobeles novadā** darbojas vairāk kā 20 sporta klubu³⁹. Nozīmīgākās sporta aktivitātes bērniem un jauniešiem saistītas ar Dobeles sporta skolu, bet pieaugušajiem tās visbiežāk tiek organizētas Dobeles sporta centrā, Bikstu sporta un atpūtas centrā, Kaķenieku kultūras un sporta centrā un Penkules sporta centrā. Regulāri tiek organizēti atklātie čempionāti basketbolā, volejbolā un dambretē. Dobeles pašvaldība atbalsta aktīvu un veselīgu dzīvesveidu, kā arī augstu sasniegumu sporta attīstību, organizējot sporta projektu konkursu finansiāla atbalsta saņemšanai. 2020. gadā sporta projektu konkursā pirmajā pusgadā kopā atbalstīja 22 sporta projektus dažādās jomās, bet otrajā pusgadā – 15 projektus (gan sportistu komandām, gan dažādiem veselības veicināšanas pasākumiem). Savukārt 2021. gada pirmajā pusē pašvaldība atbalstījusi 22 sporta projektus⁴⁰.
- Arī **Tērvetes novadā** organizētas regulāras sporta aktivitātes, t.sk. novada sporta svētki. Populārākie komandu sporta veidi ir handbols, florbols, basketbols, volejbols u.c. Individuālos sporta veidos aizvien lielāku popularitāti iegūst novuss, riteņbraukšana, vingrošana, orientēšanās. Lielākā daļa sporta aktivitāšu (t.sk. sacensības) norisinās Tērvetes novada sporta hallē⁴¹.

Sporta objektu izvietojums un sporta iespējas apvienotā novada teritorijā ir visaptverošas. Lielākajās apdzīvotajās vietās pieejami bērnu rotaļu laukumi, turpina attīstīties velosatiksmes infrastruktūra (*skat. nodaļu 2.1 Transports un mobilitāte*), teritorijā pieejama plaša dabas tūrisma infrastruktūra (*skat. nodaļu 3.5 Tūrisms*).

38 Auces novada pašvaldības mājaslapa, 2021

39 Dobeles novada pašvaldības mājas lapa: Sporta klubs "Dobeles atlēts", Zemgales reģionālais handbola klubs, Tautas sporta klubs TSK "Sprīdītis", Riteņbraukšanas klubs "Tandēms", Hokeja klubs "Ledusvīri", Sporta klubs "DSHK", Jaunatnes Futbola Centrs "Dobeļe", Makšķermeņu klubs "Dobeļe", SK REIR – Dobeļe, Šaušanas sporta klubs Dobeļe, Sporta biedrība "WPC-WPO Latvija" (poverliftings), Sporta biedrība "MX4 Dobeļe" (motosports), Sporta klubs „AQUATICS”, Basketbola klubs "Dobeļe, Prāta sporta spēļu klubs Dobeļe, Dobeļes šaha klubs, "Ippon", Motoklubs "MF MOTO", "Tautas sporta bāze", "Gold Barbell", "Gold Barbell City"

40 Dobeles novada pašvaldības mājaslapa, 2021

41 Tērvetes novada pašvaldības mājaslapa, 2021

1.4. Kultūrvide

Kultūras infrastruktūru apvienotajā novadā veido plašs bibliotēku, kultūras centru, muzeju tīkls; liels ir amatiermākslas kolektīvu skaits. Kopā jaunajā novadā⁴² ir **14 kultūras centri**:

- Auces novadā tādi ir 6, t.sk. Auces novada Kultūras centrs, Bēnes tautas nams, Īles tautas nams, Lielauces tautas nams, Ukru tautas nams un Vītiņu tautas nams;
- Dobeles novada teritorijā arī 6: Bikstu kultūras un atpūtas centrs, Dobeles pilsētas kultūras nams (kurā atrodas arī kino izrādīšanas vieta), Jaunbērzes pagasta kultūras nams, Kaķenieku kultūras un sporta centrs, Krimūnu tautas nams, Penkules tautas nams;
- Tērvetes novadā – 2: Bukaišu tautas nams un Tērvetes novada kultūras nams.

Apvienotā Dobeles novada teritorijā atrodas **37 bibliotēkas**:

- Auces novada teritorijā kopā atrodas 9 bibliotēkas, no tām 7 ir publiskās bibliotēkas (*Aucē, Bēnē, Īlē, Kevelē, Lielaucē, Ukros, Vītiņos*), bet 2 ir izglītības iestāžu bibliotēkas;
- Dobeles novada teritorijā atrodas 22 bibliotēkas, no tām 11 ir publiskās bibliotēkas (*Aizstrautniekos, Kaķeniekos, Bikstos, Dobelē, Jaunbērzē, Krimūnās, Lejasstrazdos, Naudītē, Penkulē, Šķibē, Zebrenē*), 10 - izglītības iestāžu bibliotēkas, bet 1 – speciālā bibliotēka (VSAC "Zemgale" filiālē "Lielbērze"). Auru pagasta Auros un Bērzes pagasta Bērzē pieejami grāmatu apmaiņas punkti;
- Tērvetes novada teritorijā kopā atrodas 6 bibliotēkas, no tām 4 ir publiskās (*Augstkalnē, Kroņaucē, Bukaišos, Zelmeņos*), bet 2 – izglītības iestāžu bibliotēkas. Izbraukuma bibliotēka pieejama Tērvetes pagasta bijušajā Klūnu ciemā, bet lasītavas – Sociālās aprūpes centrā "Tērvete" un Rehabilitācijas centrā "Tērvete"

Ņemot vērā demogrāfisko sarukšanu un pieaugošo tendenci bibliotēkām kļūt par plašas funkcionalitātes centriem, līdzās tradicionāliem mērķiem (piemēram, nodrošināt daudzveidīgus informācijas resursus iedzīvotājiem, rūpēties par kultūrvēsturisko mantojumu), tās kalpo par sabiedrības saskarsmes centru un pieeju digitāliem pakalpojumiem. Būtiski tālākā teritorijas attīstībā stiprināt, **modernizēt un saglabāt bibliotēku tīklu**, kā arī pilnveidot to sinerģiju ar citām iestādēm.

Apvienotā Dobeles novadā kopā ir **7 muzeji**: Dobeles Novadpētniecības muzejs (Dobelē), Kārļa Ulmaņa piemiņas muzejs "Pikšas" (Dobeles novada Bērzes pagastā), Pētera Upīša Dārzkopības muzejs (Dobeles novada Krimūnu pagastā), Dobeles novada grāmatnieku muzejs "Ķipi" (Tērvetes pagastā), Rakstnieces Annas Brigaderes muzejs "Sprīdīši" (Tērvetē), Tērvetes senvēstures muzejs un Auces novada muzejs. Auces novadā atrodas Ukru vēstures istaba (ekspozīcija) un biedrības "Auces stacija" vēstures ekspozīcija. Dobelē atrodas Dobeles Amatu māja (seno un mūsdienu amatu apgūšanai, kas vienlaicīgi ir arī

⁴² Latvijas Republikas Kultūras ministrija, Kultūras informācijas sistēmu centrs, Kulturasdati.lv, 2021

mākslas salons un izstāžu zāle), Aucē - Tautas lietišķās mākslas studija "Auce" un Bēnē - Tautas lietišķās mākslas studija "Bēne". Apvienotā novada teritorijā atrodas **36 kultūrvēsturiskas vietas**: 7 Auces novadā, 19 Dobeles novadā un 10 Tērvetes novadā⁴³. Kopā teritorijā atrodas **203 kultūras pieminekļi** (skat. nodaļu 2.2 *Publiskā ārtelpa un kultūrvēsturiskie pieminekļi*). Apvienotā Dobeles novada teritorijā atrodas arī dažādu **konfesiju baznīcas** – vairums no tām ir arī kultūrvēsturiskie pieminekļi.

Novada teritorijā kopā darbojas **78 amatiermākslas kolektīvi**:

- Auces novadā – 21 *mākslinieciskais kolektīvs*, t.sk. 5 amatierteātri⁴⁴, 1 folkloras kopa⁴⁵, 1 koris⁴⁶, 1 lauku kapela⁴⁷, 2 lietišķās mākslas studijas⁴⁸, 2 modernās dejas grupas⁴⁹, 1 pūtēju orķestris⁵⁰, 4 tautas deju kolektīvi⁵¹, 1 tēlotājmākslas studija⁵² un 2 vokālie ansambļi⁵³;
- Dobeles novadā – 42 *mākslinieciskie kolektīvi*, t.sk. 7 amatierteātri⁵⁴, 1 folkloras kopa⁵⁵, 3 interešu klubi⁵⁶, 4 kori⁵⁷, 1 lauku kapela⁵⁸, 2 lietišķās mākslas studijas⁵⁹, 2 modernās dejas

43 Auces novadā: 1) Auces Romas katoļu baznīca, 2) Incēnu (Dobes) pilskalns, 3) Ķevelas avoti, 4) Mežakalna pilskalns, 5) Spārnu kalns – pilskalns, 6) Vecauces luterāņu baznīca, 7) Vecauces pils. Dobeles novadā: 1) Bērzes dzirnavas, 2) Bērzes kapi, 3) Bērzes luterāņu baznīca, 4) Bērzmuižas vecā pamatskola, 5) Cimdu un skulptūru dārzs Lejniekos, 6) Dobeles Amatu māja, 7) Dobeles atbrīvošanas piemineklis, 8) Dobeles Brāļu kapu piemineklis, 9) Dobeles katoļu baznīca, 10) Dobeles Ķestermežs, 11) Dobeles luterāņu baznīca, 12) Komunistiskā genocīda upuru piemiņas vieta Dobelē, 13) Penkules baznīca, 14) Pētera Upīša muzejs un dārzs, 15) Piemiņas zīme Bērzes centrā, 16) Piemiņas zīme zemgaļu aiziešanai no Dobeles, 17) Tirgus laukums – Dobeles vēsturiskais centrs, 18) Vēju akmens, 19) Zemgaļu pilskalns un Livonijas ordeņa pilsdrupas, Tērvetes novadā: 1) Klosterkalns, 2) Mežmuižas luterāņu baznīca, 3) Tērvetes dabas parks, 4) Tērvetes pilskalns, 5) Tērvetes-Kalnamiņas luterāņu baznīca, 6) Zviedru jeb Svētais kalns, 7) Tērvetes viduslaiku pilsdrupas, 8) Tērvetes kapsēta ar Pālenu dzimtas kapliču, 9) Mežmuižas pils un pils komplekss Augstkalnē, 10) Tērvetes sanatorija. (Kulturasdati.lv, Kultūras informācijas sistēmu centrs, 2021 un Tērvetes pašvaldības sniegtā informācija, 2021)

44 Auces novada Kultūras centra amatierteātris "Kopā", Īles tautas nama amatierteātris "Tonis", Ukru tautas nama amatierteātris "Ukri", Vītiņu amatierteātris "Mežrozīte", Vītiņu tautas nama bērnu dramatiskais kolektīvs

45 Auces novada Kultūras centra folkloras kopa "Līgotne"

46 Auces novada Kultūras centra jauktais koris "Auce"

47 Auces novada Kultūras centra lauku kapela "Auce"

48 Auces novada Kultūras centra tautas lietišķās mākslas studija "Auce", Tautas lietišķās mākslas studija "Bēne"

49 Auces novada Kultūras centra senioru deju kopa "Randiņš", Vītiņu tautas nama ritma deju grupa

50 Auces novada Kultūras centra pūtēju orķestris "Auce"

51 Auces novada Kultūras centra bērnu un jauniešu deju kolektīvs "Saulīte", Vītiņu tautas nama bērnu tautas deju kolektīvs "Virpulīts", Vītiņu tautas nama jauniešu tautas deju kolektīvs "Virpulis", Vītiņu tautas nama vidējās paaudzes tautas deju kolektīvs "Robežnieki"

52 Īles tautas nama tēlotājas mākslas kolektīvs

53 Bēnes dāmu vokālais ansamblis "Upespērles", Vītiņu tautas nama bērnu vokālais ansamblis

54 Dobeles pilsētas kultūras nama amatierteātris "Smāids", Kaķenieku amatierteātris, Krimūnu amatierteātris "Skats", Krimūnu bērnu dramatiskais kolektīvs "Troksnēni", Krimūnu pagasta jauniešu amatierteātris "Etīde", Penkules kultūras nama amatierteātris "Dales", Penkules kultūras nama bērnu amatierteātris "Knauķīši"

55 Dobeles Novadpētniecības muzeja folkloras kopa "Leimaņi"

56 Annenieku pagasta dāmu klubiņš "Sākums", Annenieku pagasta pensionāru klubs "Zelta ābele", Penkules pagasta sieviešu klubs "Liepas"

57 Dobeles pilsētas kultūras nama jauktais koris "Septiņi sapņi", Dobeles pilsētas kultūras nama jauktais koris "Sidrabe", Dobeles pilsētas kultūras nama sieviešu koris "Vizma", Dobeles Valsts ģimnāzijas jauniešu koris "Sadziedis"

58 Penkules kapela "Luste"

59 Dobeles pilsētas kultūras nama lietišķās mākslas studija "Avots", Zebrenes pagasta rokdarbu pulciņš "Pūriņš"

grupas⁶⁰, 1 pūtēju orķestris⁶¹, 14 tautas deju kolektīvi⁶² un 7 vokālie ansambļi⁶³, no kuriem viens ir mazākumtautību kolektīvs;

- Tērvetes novadā – 13 mākslinieciskie kolektīvi, t.sk. 3 amatiereteātri⁶⁴, 1 folkloras kopa⁶⁵, 5 interešu pulciņi un klubi⁶⁶, 1 koris⁶⁷, 3 tautas deju kolektīvi⁶⁸.

Ņemot vērā plašo amatiermākslas kolektīvu (*15 amatiereteātri, 3 folkloras kopas, 6 kori, 6 interešu klubi, 2 lauku kapelas, 4 lietišķās mākslas studijas, 4 modernās dejas grupas, 3 pūtēju orķestri, 22 tautas deju kolektīvi, 10 vokālie ansambļi, un 1 tēlotājmākslas studija*) un kultūras centru infrastruktūru, kultūrvidi var raksturot kā plašu. Kultūras jomā darbojas arī vairākās nevalstiskās organizācijas⁶⁹. Dobeles novads līdz šim īstenojis atbalstu kultūras projektiem (līdzīga prakse kā ar atbalstu sporta projektiem). Piemēram, 2020. gada pirmajā pusē pašvaldība atbalstījusi finansiāli 16 kultūras projektus, bet otrajā pusē – 8, sekmējot atbalstu dažādām biedrībām, lai tās īstenotu daudzveidīgas aktivitātes. 2021. gada pirmajā pusē Dobeles novada projektu konkursā atbalstīti 10 projekti. Arī Tērvetes novada pašvaldība ar līdzfinansējumu atbalstījusi NVO, kas piedalās kultūrvēsturisku vērtību saglabāšanas projektos, piemēram, Mežmuižas evaņģēliski luterisko draudzi Mežmuižas baznīcas restaurācijas projektos, A.Brigaderes muzeju – gājēju tilta atjaunošanā. Kultūras norises un kultūrvēsturisko vietu, kultūras pieminekļu saglabāšana, iedzīvotāju kultūras iniciatīvu atbalstīšana ir īpaši būtiska arī novada attīstībā, ņemot vērā to, ka tai ir tieša ietekme uz vietu **identitātes saglabāšanu**, kas tieši saistīts ar sabiedrības līdzdalību, lokālpatriotismu un piederības sajūtu.

60 Bikstu pagasta senioru deju kopa "Vēl aizvien"; Dobeles pilsētas kultūras nama deju studija "dpkn"

61 Dobeles pilsētas kultūras nama pūtēju orķestris "Dobele"

62 Bikstu kultūras nama vidējās paaudzes deju kolektīvs "Bikstenieki"; Dobeles pilsētas kultūras nama bērnu deju kolektīvs "Drelliši"; Dobeles pilsētas kultūras nama jauniešu deju kolektīvs "Drīziņš"; Dobeles pilsētas kultūras nama senioru deju kolektīvs "Dobelnieki"; Dobeles pilsētas kultūras nama vidējās paaudzes deju kolektīvs "Dārdi"; Dobeles pilsētas kultūras nama vidējās paaudzes deju kolektīvs "Dzīpars"; Dobeles Valsts ģimnāzijas jauniešu deju kolektīvs "Solis"; Jaunbērzes kultūras nama jauniešu deju kolektīvs "Māra"; Krimūnu tautas nama senioru deju kolektīvs "ExAkači"; Krimūnu tautas nama vidējās paaudzes deju kolektīvs "Dieveris"; Krimūnu tautas nama bērnu tautas deju kolektīvs "Bītiņas"; Krimūnu tautas nama vidējās paaudzes deju kopa "Akači"; Penkules kultūras nama jauniešu deju kolektīvs "Re - Kā!"; Penkules kultūras nama vidējās paaudzes deju kolektīvs "Sadancis"

63 Bikstu pagasta vīru vokālais ansamblis "Optimisti"; Dobeles Vācu kultūras biedrības vokālais ansamblis "Die Lustigen"; Jaunbērzes kultūras nama dāmu vokālais ansamblis "Ilūzija"; Kaķenieku senioru sieviešu vokālais ansamblis "Zelta Ābele"; Naudītes sieviešu vokālais ansamblis "Smaids"; Penkules kultūras nama sieviešu vokālais ansamblis "Unda"; Zebrenes bērnu vokālais ansamblis

64 Augstkalnes dramatiskais kolektīvs, Bukaišu amatiereteātris "Kastanis"; Tērvetes novada kultūras nama amatiereteātris "Trīne"

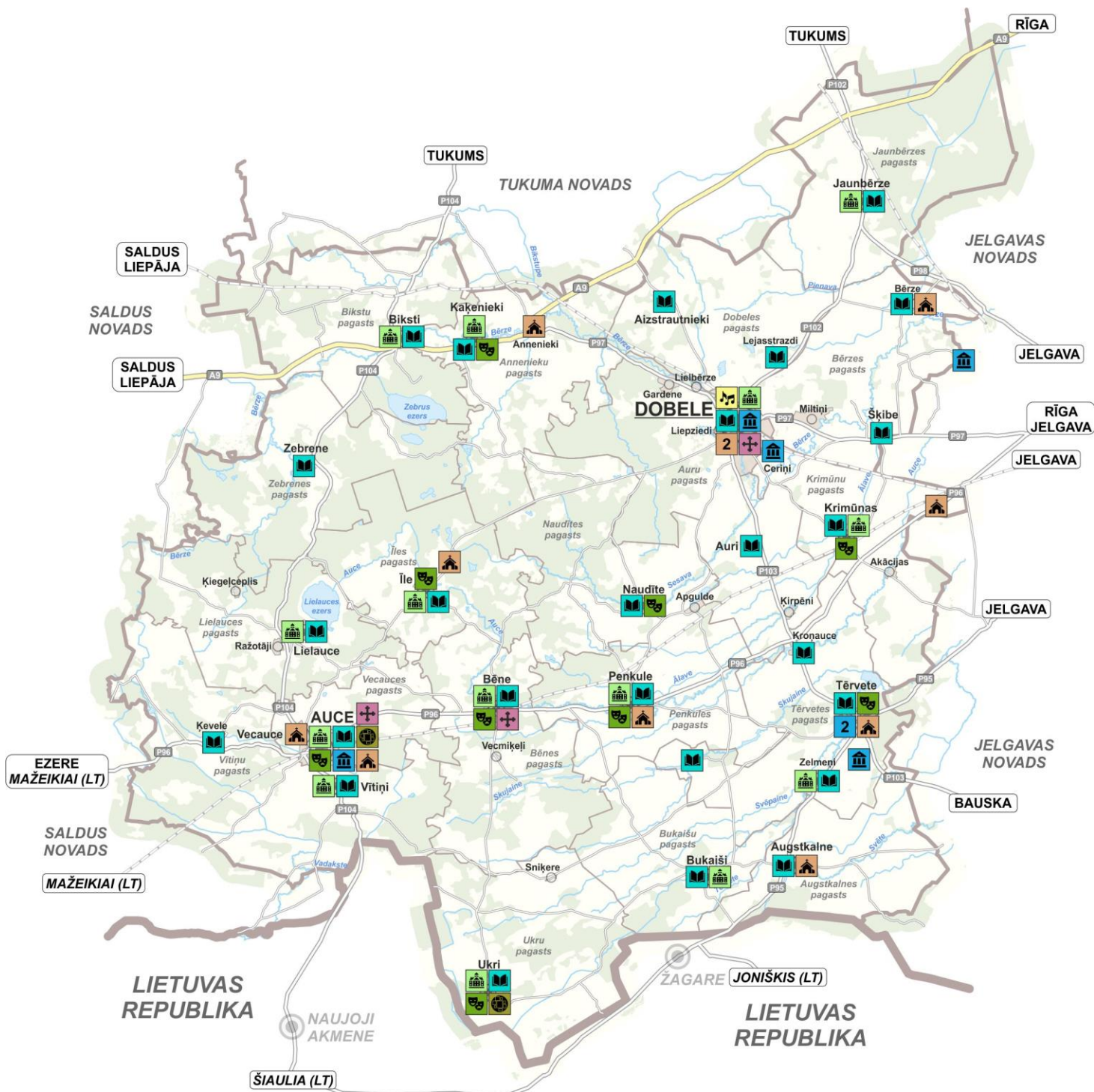
65 Tērvetes novada kultūras nama folkloras kopa "Ceļteka"

66 Bukaišu pagasta tautas nama CIGUN vingrošanas pulciņš, Bukaišu pagasta vides pulciņš, Tērvetes novada kultūras nama vingrošanas pulciņš, interešu klubs "Kamenītes" un floristikas pulciņš Kronaucē

67 Jauktais koris "Tērvete"

68 Bukaišu pagasta senioru deju kolektīvs "Vārpa"; Tērvetes novada kultūras nama jauniešu deju kolektīvs "Avots"; Tērvetes novada kultūras nama vidējās paaudzes deju kolektīvs "Avots"

69 Auces kultūrizglītības biedrība "Ausma"; Dobeles grāmatu draugu biedrība, Dobeles lietuviešu kultūras biedrība, Dobeles novada jauniešu izglītības un iniciatīvu centrs "Saspraude"; Dobeles Vācu kultūras biedrība, Dobeles vēstures biedrība, Jaunbērzes pagasta biedrība "Jaunieši pret garlaicību"; Annas Brigaderes muzejs "Sprīdiši" un Augstkalnes - Mežmuižas evaņģēliski luteriskā draudze, (Kulturasdati.lv, Kultūras informācijas sistēmu centrs, 2021)

Koncertzāle	Brīvdabas estrāde	Ekspozīcija
Kultūras nams vai tautas nams	Baznīca	Amatu prasmju apgūšanas vieta
Bibliotēka, lasītāju apkalpošanas centrs, grāmatu apmaiņas punkts	Muzejs	Kultūras iestāžu skaits ciemos un pilsētās (ja >1)

Kartoshēma 7: Kultūras iestādes un infrastruktūra apvienotā Dobeles novada teritorijā, 2021

Foto 2: Ceriņu laiks Dobelē 2020, avots: Dobeles novada pašvaldības mājaslapa

1.5. Veselības aprūpe un veicināšana

Veselības aprūpes **ambulatorās iestādes** apvienotā Dobeles novada teritorijā izvietotas Aucē, Dobelē un Tērvetē. Dobelē atrodas pašvaldības kapitālsabiedrība SIA "Dobeles un apkārtnes slimnīca", Aucē - SIA "Auces slimnīca", bet Tērvetē –SIA "Rehabilitācijas centrs "Tērvete""⁷⁰. **Laboratoriskos izmeklējumus** iespējams veikt 4 laboratorijās: Aucē (SIA "Centrālā laboratorija") un Dobelē (SIA "E.Gulbja laboratorija", SIA "Centrālā laboratorija" un SIA "NMS Laboratorija". **Stacionāros** veselības aprūpes pakalpojumus sniedz gan Dobeles un apkārtnes slimnīca, gan Rehabilitācijas centrs "Tērvete".

Lielākā veselības aprūpes iestāde⁷¹ apvienotā Dobeles novada teritorijā ir **SIA "Dobeles un apkārtnes slimnīca"**, kas pieder Dobeles novada pašvaldībai. Slimnīca sniedz stacionāro neatliekamo medicīnisko palīdzību, sekundāro neatliekamo medicīnisko palīdzību un pacientu observāciju uzņemšanas nodaļā visu diennakti, sekundāro ambulatoro medicīnisko palīdzību - speciālistu konsultācijas 16 profilos, ārstēšanu dienas stacionāros, kas izveidoti pie ambulatorās un stacionārās daļas (ķirurģijas, traumatoloģijas, ginekoloģijas, neiroloģijas, internās medicīnas, rehabilitācijas, hemodialīzes profilos), maksas medicīniskos pakalpojumus. 2019. gadā iestādes stacionārā tika ārstēti 3526 pacienti (2018. gadā - 3444, 2017. gadā - 3521), savukārt ambulatorajā daļā 2019. gadā kopējais pacientu apmeklējumu skaits pie ārsta bija 42390 (2018. gadā – 46029, bet 2017. gadā - 42438). 2018. gadā iestāde uzsāka īstenot nozīmīgu projektu "Stacionārās un ambulatorās veselības aprūpes infrastruktūras attīstība SIA "Dobeles un apkārtnes slimnīca", kura ietvaros paredzēts pārbūvēt interno bloku un rehabilitācijas nodaļu, tādējādi paaugstinot veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti un palielinot pieejamību. Tāpat iestāde turpina modernizēt tehnisko nodrošinājumu, lai nodrošinātu kvalitatīvus pakalpojumus. Viens no būtiskākajiem izaicinājumiem pastāvīgi ir **ārstu - speciālistu trūkums, kā arī finansējums pēc kvotu principa**, kas apgrūtina pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem tad, kad viņiem tas ir nepieciešams⁷². Savukārt 2020. gadā un 2021. gada izaicinājums ir bijis Covid-19 pandēmijas ietekme, kas būtiski ietekmējusi visu veselības aprūpes nozari.

Pašvaldības kapitālsabiedrības **SIA "Rehabilitācijas centrs "Tērvete"** pamatdarbība ir sekundāro ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšana: medicīniskā rehabilitācija, sociālā rehabilitācija un dažādi citi maksas pakalpojumi. Izmantotās rehabilitācijas tehnoloģijas ietver ārstniecisko vingrošanu, ergoterapiju, masāžas, fizikālo

⁷⁰ Ambulatorās ārstniecības iestādes un to sniegtie pakalpojumi, Nacionālais veselības dienests (dati uz 20.12.2019.)

⁷¹ III līmeņa ārstniecības iestāde – slimnīca, kas sniedz valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus diennakts stacionārā

⁷² SIA "Dobeles un apkārtnes slimnīca" 2019.gada pārskats

terapiju, mākslas terapiju, uztura speciālistu, audiologopēda, psihologa un sociālā darbinieka konsultācijas. Rehabilitācijas pakalpojumus pamatā izmanto Zemgales reģiona iedzīvotāji, no tiem visvairāk pacienti ir no līdzšinējā Tērvetes novada, Auces un Dobeles novadiem, Jelgavas pilsētas un Jelgavas novada. Iestādē strādā ~60 darbinieki⁷³.

Auces pašvaldības **SIA "Auces slimnīca"** valsts apmaksātus pakalpojumus sniedz tikai ķirurgs⁷⁴.

Apvienotā novada teritorijā 2021. gada sākumā kopā bija pieejami **22 ģimenes ārsti**⁷⁵. No tiem 21 ir ģimenes jeb vispārējās prakses ārsti, bet 1 – pediatrs. 13 no visiem ģimenes ārstiem ir tādi, kuriem ir nepilnas prakses, kas nozīmē, ka ir plašākas iespējas pie tiem reģistrēties jauniem pacientiem. **14** ģimenes ārstu pamatdarbības teritorija atrodas Dobeles novadā, **5** - Auces novadā, bet **2** – Tērvetes novadā⁷⁶. Auces novada Ukros pieejams arī Ukru feldšeru - veselības punkts⁷⁷ ar vienu ārsta palīgu (feldšeri)⁷⁸. Ņemot vērā to, ka plašākais ambulatoro pakalpojumu klāsts pieejams Dobeles novada teritorijā, attiecīgi tieši Dobeles novadā ambulatoro apmeklējumu skaits (t.sk. rēķinot uz 1 iedzīvotāju) ir bijis krietni augstāks kā pārējos novados. 2019. gadā Auces novadā ambulatoro apmeklējumu skaits pie ārstiem uz 1 iedzīvotāju bija 2,70. Tikmēr Tērvetes novadā šis rādītājs sasniedza 4,20, bet Dobeles novadā – 5,46 (Zemgales reģionā – 5,17, bet Latvijā – 6,10)⁷⁹.

Apvienotā novada teritorijā kopā atrodas **10 zobārstniecības iestādes**. Trīs atrodas Auces novadā (divas Aucē, viena Vecaucē), sešas – Dobelē, bet viena – Tērvetes novadā (Augstkalnē)⁸⁰.

73 SIA "Rehabilitācijas centrs "Tērvete"" Attīstības stratēģija 2019-2021

74 Ambulatorās ārstniecības iestādes un to sniegtie pakalpojumi, Nacionālais veselības dienests (dati uz 20.12.2019.)

75 1) Zīverte Santa - ģimenes ārsta prakse, 2) Lemhena Liena - ģimenes ārsta prakse, 3) Apine Māra - ģimenes ārsta prakse, 4) Cīrule Iveta - ģimenes ārsta prakse, 5) Sloka Daina - ģimenes ārsta prakse, 6) Sproģe Ilze - ģimenes ārsta un pediatra prakse, 7) Sarbantoviča Inese - ģimenes ārsta un pediatra prakse, 8) SIA PN Doktorāts (ģimenes ārste Pauline Namiķe-Turauska), 9) I. Dūrējas ģimenes ārsta prakse, 10) SIA Kaķenieku ambulance (ģimenes ārste Indra Andersone), 11) SIA M.Zakse-Grigorjana ģimenes ārsta prakse, 12) SIA Bergmane Anita - ģimenes ārsta prakse, 13) Aksanas Utenkovas ārsta prakse, 14) SIA Monikas Stacēvičas ārsta prakse, 15) SIA Auces doktorāts (ģimenes ārste Baiba Jakobsona), 16) SIA Novicāne Silva - ģimenes ārsta prakse, 17) Šulce Ināra - ģimenes ārsta, neirologa un arodveselības un arodslimību ārsta prakse, 18) Erniņa Maruta - ģimenes ārsta un arodslimību ārsta prakse, 19) SIA Bēnes doktorāts (ģimenes ārste Ilga Roga), 20) Dobžanska Ināra - ārsta prakse pediatrijā, 21) Jukna Maruta - ģimenes ārsta un arodveselības un arodslimību ārsta prakse, 22) SIA Veselības centrs „Džūkste” (ģimenes ārste Ilze Lubgāne)

76 Līgumattiecībās ar Nacionālo veselības dienestu esošo ģimenes (primārās aprūpes) ārstu saraksts, Nacionālais veselības dienests, dati uz 17.03.2021.

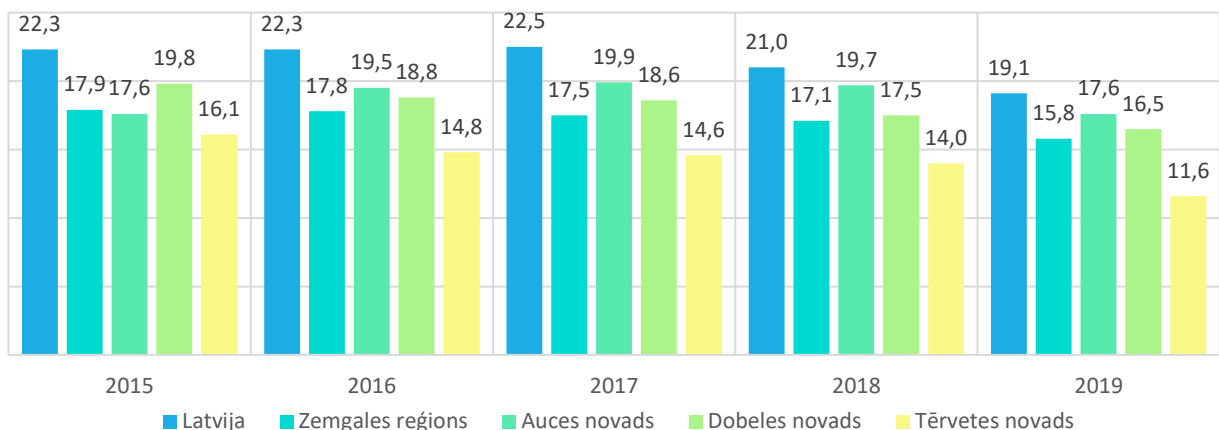
77 Ārstniecības persona - Biruta Kārkla, Veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji feldšerpunktos, Nacionālais veselības dienests (NVD), dati uz 17.03.2021.

78 Teritorijās, kur iedzīvotāju nokļūšana pie ģimenes ārsta ir apgrūtināta satiksmes vai citu apstākļu dēļ, iedzīvotājiem ir pieejams ārsta palīgs (feldšeris). Feldšeris ir ārstniecības persona, kas nodrošina primārās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu (NVD)

79 Veselības statistikas datubāze, Ambulatoro apmeklējumu skaits pie ārstiem un ārsta palīgiem, vecmātēm un medicīnas māsām, Slimību profilakses un kontroles centrs

80 Zobārstniecības iestādes, Nacionālais veselības dienests, dati uz 09.11.2020.

Analizējot **neatliekamās medicīniskās palīdzības** dienesta (NMPD) izpildītos izsaukumus apvienotā Dobeles novada teritorijā, secināms, ka vidēji lielākais izpildīto izsaukumu skaits bijis Auces novadā, kam seko Dobeles novads un tad Tērvetes novads. Auces un Dobeles novada teritorijās izpildīto izsaukumu skaits bijis augstāks kā vidēji Zemgalē. Kopumā 2019. gada laikā apvienotā novada teritorijā NMPD izpildījis 4656 izsaukumus (t.sk. 1072 Auces novadā, 3199 Dobeles novadā un 385 Tērvetes novadā).

Grafiks 8: Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta izpildītie izsaukumi – skaits uz 100 iedzīvotājiem

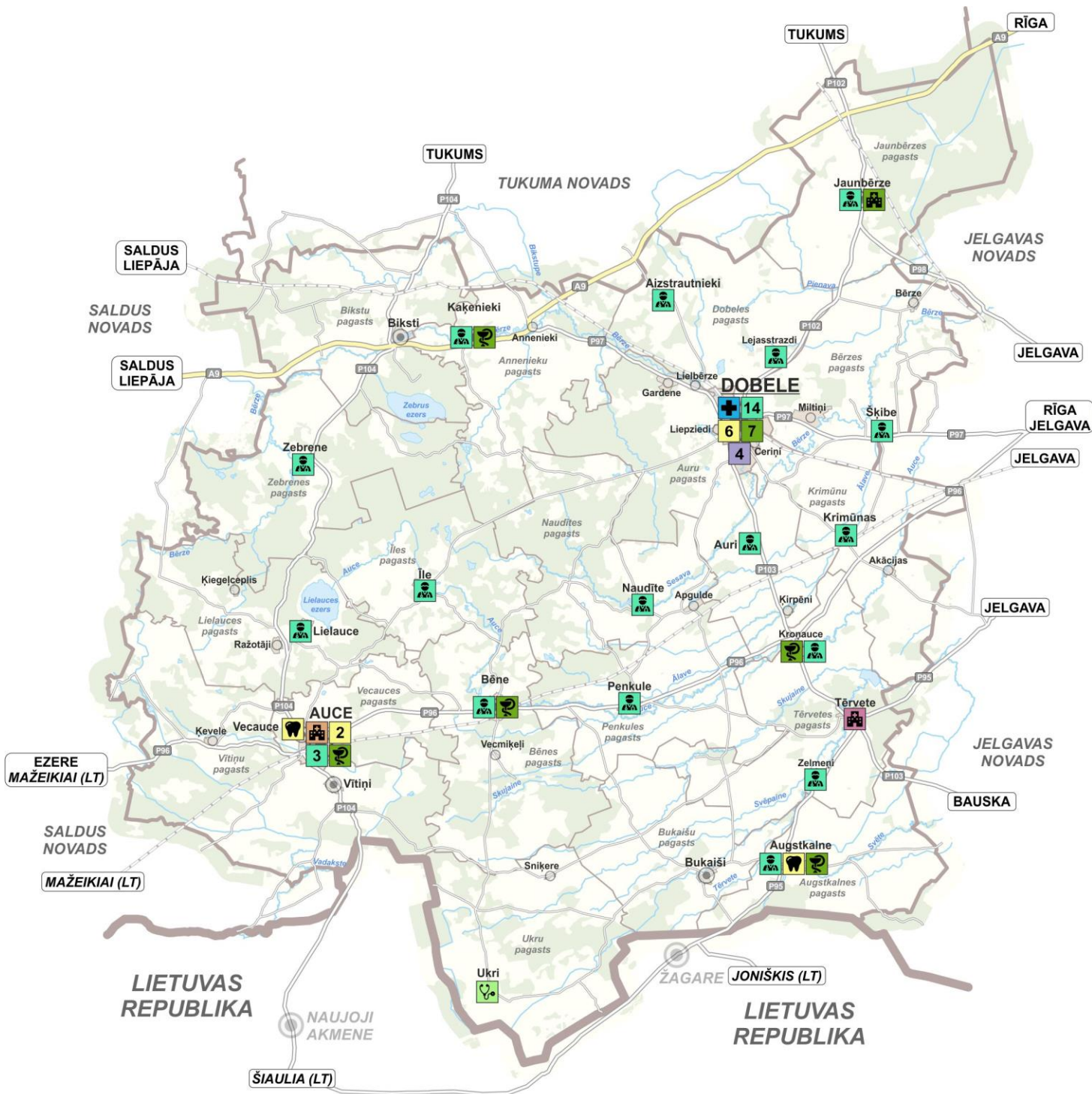
2019. gadā NMPD savlaicīgi izpildīto rezultatīvo izsaukumu īpatsvars no visiem izsaukumiem dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos apvienotā novada teritorijā bijis atšķirīgs. Auces pilsētā tie ir 69,06%, Dobeles pilsētā - 89,97%, bet Auces novada lauku teritorijā - 73,91, Dobeles novada lauku teritorijā - 88,44% un Tērvetes novada lauku teritorijā tikai 66,67%⁸¹. NMPD brigādes apvienotā novada teritorijā izvietotas Aucē (1 brigāde) un Dobelē (2 brigādes), bet ģeogrāfiski tuvākais NMPD reģionālais centrs ir Jelgava⁸².

Apvienotā Dobeles novada teritorijā atrodas **11 aptiekas**. 2 aptiekas atrodas Auces novadā (Aucē un Bēnē), 7 Dobelē un 2 Tērvetes novadā (Augstkalnē un Kronaucē)⁸³.

81 Veselības statistikas datubāze, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta savlaicīgi izpildīto rezultatīvo izsaukumu īpatsvars no visiem izsaukumiem dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos, Slimību profilakses un kontroles centrs

82 NMP dienesta struktūrvienību ģeogrāfiskais izvietojums, Pielikums Nr.15 Veselības ministrijas 22.12.2020 Nr.225

83 Aptieku saraksts, kas tiesīgas izsniegt valsts kompensētos medikamentus, NVD, dati uz 15.03.2021.

Dobeles un apkārtnes smilnīca	Citi ambulatorie speciālisti	Zobārstniecība / zobārsta prakses vieta
Rehabilitācijas centrs «Tērvete»	Ģimenes ārsta prakses vieta	Aptieka
Auces slimnīca	Feldšerpunkts	Veselības pakalpojumu iestāžu skaits pilsētās un ciemos (ja >1)

Kartoshēma 8: Veselības aprūpes iestādes un pakalpojumi apvienotā Dobeles novada teritorijā, 2021

Visas trīs pašvaldības pēdējos gados īpašu uzmanību pievērš dažādām **veselības veicināšanas aktivitātēm**. Līdzās sporta un aktīvās atpūtas aktivitāšu organizēšanai un sekmēšanai pašvaldības **īstenojušas dažādus projektus**. Piemēram, Auces novada iedzīvotāju iesaistīšana veselības veicināšanas un nostiprināšanas pasākumos, Veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumu pieejamības uzlabošana Dobeles novada iedzīvotājiem, bezmaksas vingrošanas nodarbības Tērvetes novada iedzīvotājiem. Šo projektu ietvaros pašvaldības īsteno daudzveidīgas veselības veicināšanas aktivitātes, piemēram, nūjošanas un vingrošanas nodarbības, izglītojošus pasākumus dažādām mērķgrupām - topošajiem vecākiem, bērniem, jauniešiem, iedzīvotājiem ar funkcionāliem traucējumiem, senioriem, atbalsta grupas, meistarklases. Daudzos apvienotā novada ciemos ierīkoti arī āra treniņi (piemēram, Bikstos, Jaunbērzē, Kroņaucē, Tērvetē). Arī **Covid-19 pandēmijas laikā** pašvaldības ir centušās sekmēt iedzīvotāju aktīvu dzīvesveidu. Piemēram, Tērvetes novadā 2020. gadā un 2021. gadā organizēts sporta un veselības stiprināšanas pasākums "Esi aktīvs Tērvetes novadā"!

Lai gan teritoriāli veselības aprūpes pakalpojumi pieejami visu trīs līdzšinējo novadu teritorijās, apvienotā novada attīstībā īpaša uzmanība būtu pievēršama tieši **veselības aprūpes pieejamībai** (t.sk. teritorijās, kurās nav pieejami veselības pakalpojumi uz vietas, tādēļ šis jautājums skatāms arī mobilitātes kontekstā). Pašvaldības prakse iedzīvotāju **veselības veicināšanā būtu turpināma** un attīstāma vēl plašāk, ņemot vērā gan Covid-19 pandēmijas ietekmi uz iedzīvotāju veselību (t.sk. garīgo veselību), gan demogrāfiskās tendences, lai sekmētu gan **sabiedrības veselību**, gan labsajūtu.

1.6. Iekļaujoša sabiedrība un atbalsts dažādām iedzīvotāju mērķgrupām

Pēc tautības apvienotā Dobeles novada teritorijā 2020. gada sākumā dzīvoja 76,8% latviešu, 10,5% krievu, 3,8% baltkrievu, 1,6% ukraiņu, 1,2% poļu, 4,3% lietuviešu un 1,8% citu tautības pārstāvju. Kopumā apvienotais novads ir ar lielāku latviešu tautības īpatsvaru kā vidēji Zemgalē, kur šis rādītājs ir 71,9%⁸⁴. Mazākumtautību kultūras identitātes veicināšanas jomā novada teritorijā darbojas Dobeles vācu kultūras biedrība un Romu biedrība.

Lai sekmētu sociāli iekļaujošas sabiedrības attīstību, pašvaldības jau līdz šim īstenojušas dažādas aktivitātes, kas sniedz **atbalstu dažādām mērķgrupām** – ģimenēm ar bērniem, jauniešiem, senioriem, cilvēkiem ar invaliditāti.

84 CSP, Pastāvīgo iedzīvotāju skaits pēc tautības statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, novados, novadu pilsētās, pagastos un apkaimēs (atbilstoši robežām 2020. gada sākumā)

Foto 3: Tradicionālais rudens Labrenča tirgus 2020, avots: Tērvetes novada pašvaldības mājaslapā, autors: Inīta Roze

Jaunatnes atbalsta ziņā mērķtiecīga rīcībpolitika definēta Dobeles novada pašvaldībā. 2018. gadā izstrādāta Dobeles novada jaunatnes politikas attīstības programma 2018. – 2024. gadam, kurā definēts, ka novads ir jauniešiem draudzīga vieta, plānojot daudzveidīgu aktivitāšu klāstu. Īpaši jāizceļ *Dobeles Jaunatnes iniciatīvu un veselības centrs*, kas ir pašvaldības dibināta interešu izglītības iestāde, piedāvājot gan dažādas nodarbības bērniem, konsultācijas pie speciālistiem, izglītojošas atbalsta grupas jauniešiem, kā arī pieaugušajiem, brīvā laika pavadīšanas iespējas. Tāpat Dobelē izveidota *Jauniešu māja*, kā arī *aktivitāšu māja "Zaļkalni"* Auru pagastā. Bērzes pagastā darbojas *Jaunatnes centrs – Šķibe*, bērnu un jauniešu centrs atrodas arī *Jaunbērzes pagastā*⁸⁵. Jauniešiem ir iespēja iesaistīties arī *biedrībā "Dobeles jauniešu dome"*, kā arī *biedrības "Jauniešu izglītības un iniciatīvu centrs "Saspraude"* aktivitātēs⁸⁶. 2019. gada nogalē aktīvi Auces novada jaunieši nodibināja *biedrību "JM Jumis"*, kā arī tika uzsākta projekts, kura mērķis ir aktivizēt jauniešus un iedzīvināt *Jauniešu Māju Auces novadā*, ar apakšmērķi – piesaistīt lauku jauniešus⁸⁷. Tērvetes novadā jauniešu aktivitātes koordinē *Tērvetes novada Jauniešu iniciatīvu centrs*⁸⁸. 2020. gada nogalē Dobeles novada pašvaldība sadarbībā ar Tērvetes un Auces novadu uzsāka projektu "TAD tālāk kopā!", kura mērķis ir rādīt **darba ar jaunatni modeli** un pierādījumos balstītas rekomendācijas rīcības plānam jaunatnes politikas īstenošanai ilgtermiņā jaunizveidotajā Dobeles novadā⁸⁹.

Ģimenēm ar bērniem visos līdzšinējos novados sniegts daudzveidīgs atbalsts. Visas pašvaldības vecākiem sniedz bērna piedzimšanas pabalstus⁹⁰, bērniem Auces un Tērvetes novada izglītības iestādēs tiek nodrošinātas brīvpusdienas, bet Dobeles novadā brīvpusdienas nodrošinātas 1. - 6. klasei. Visas pašvaldības nodrošina vietu pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs un nodrošina skolēniem bezmaksas transportu. Tērvetes novada pašvaldība līdz šim papildus atbalstījusi ģimenes, piešķirot pabalstus mācību piederumu iegādei. Dobeles un Tērvetes novada pašvaldība daļēji līdzfinansē bērnu dalību vasaras nometnēs, bet visas trīs pašvaldības līdz šim daļēji finansējušas profesionālās ievirzes izglītību. Auces un Dobeles novadā ir ieviestas stipendijas skolēniem, visas trīs pašvaldības līdz šim nodrošinājušas izglītojošas lekcijas un nodarbības ģimenēm. Visas trīs līdzšinējās pašvaldības sadarbojušās ar NVO, kas saistītas ar ģimenēm ar bērniem. Pašvaldības godina arī ģimenes ar jaundzimušajiem. Piemēram, Auces novadā tiek

⁸⁵ Dobeles novada jaunatnes politikas attīstības programma 2018. – 2024. gadam

⁸⁶ Dobeles Jaunatnes iniciatīvu un veselības centrs, www.djivc.lv

⁸⁷ Auces novada pašvaldības mājaslapa (ziņa: Auces novada pašvaldībā ir uzsākts projekts, kura mērķgrupa ir jaunieši (16.12.2019.))

⁸⁸ Tērvetes novada pašvaldības Publiskais pārskats par 2019.gadu

⁸⁹ Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra: <https://jaunatne.gov.lv/jaunumi/jaunatnes-politikas-valsts-programma/uzsakts-projekts-tad-talak-kopa/>

⁹⁰ Ja deklarēties 1 vecāks, tad Auces novadā 100 EUR, Dobeles un Tērvetes novadā – 150 EUR, ja deklarējušies abi vecāki, tad Auces novadā – 100 EUR, Dobeles novadā – 150 EUR, bet Tērvetes – 200 EUR.

organizēts jaundzimušo pasākums ar īpašu dāvanu – stikla skulptūru novada simbola – pasta raga formā, bet Tērvetes novadā par tradīciju ir kļuvis pasākums "Mazais tērvetnieks", uz kuru tiek aicināti iepriekšējā gada jaundzimušie bērni un viņu ģimenes, tiem dāvina Sprīdīša piemiņas balvu - stikla statueti ar iegravētu vārdu⁹¹. Tērvetes novada pašvaldība 2020. gadā ieguva titulu "Ģimenei draudzīgākā pašvaldība Zemgales plānošanas reģionā 2020", bet Dobeles novada pašvaldība šajā konkursā 2017. gadā ieguva atzinību par sniegto atbalstu tieši daudz bērnu ģimenēm. Visās pašvaldībās īstenoti dažādi publiskās ārtelpas, izglītības iestāžu un sporta infrastruktūras projekti, kas būtiski uzlabojuši infrastruktūras pieejamību un daudzveidību.

Senioru atbalstam tiek rīkoti dažādi tradicionāli pasākumi. Piemēram, Dobeles novada pašvaldībā tradicionāli tiek organizētas tikšanās ar novada senioriem, visos novados rīkotas senioru balles un ekskursijas. Aktīvas ir arī senioru biedrības, kuru iniciatīvas tiek bieži atbalstītas, kā arī dažādi senioru amatiermākslas kolektīvi (*skat. nodaļu 1.2 Pilsoniskā aktivitāte un NVO un 1.4 Kultūrvide*). Apvienotā Dobeles novada teritorijā 2020. gada decembrī kopā bija reģistrēts 6691 vecuma pensijas saņēmējs. Vidējais piešķirtais pensijas apmērs bijis augstāks Dobeles novadā (399,17 EUR), kam seko Auces novads (353,91 EUR) un Tērvetes novads (346,26 EUR). Kopumā tas ir zemāk kā vidēji Latvijā (404,21 EUR)⁹². Visas pašvaldības senioriem nepieciešamības gadījumā sniedz sociālo palīdzību (skat. nākamo nodaļu), tomēr **nabadzības risks senioriem saglabājas augsts** (īpaši pakļauti nabadzības riskam ir vientuļie seniori).

Atsevišķa mērķgrupa, kurai būtu pievēršama pastiprināta uzmanība iekļaujošas sabiedrības kontekstā ir **cilvēki ar invaliditāti un ģimenes, kurās aug bērns ar invaliditāti**. Tas apskatīts nākamajā nodaļā.

1.7. Sociālie pakalpojumi, palīdzība un drošība

Apvienotā novada teritorijā kopumā pieejami 18 sociālie pakalpojumi⁹³, kurus sniedz dažādas iestādes (t.sk. pašvaldību, valsts). Dobeles novada Auru pagastā atrodas valsts pārvaldes iestādes filiāle - **valsts sociālās aprūpes centra "Zemgale" filiāle "Lielbērze"**, kas pilngadīgām personām sniedz ilgstošas sociālā aprūpes un sociālā rehabilitācijas pakalpojumus. Līdzšinējās pašvaldībās sociālo pakalpojumu organizēšanu nodrošinājuši attiecīgo pašvaldību sociālie dienesti⁹⁴. Plašu sociālo pakalpojumu klāstu sniedz **Dobeles**

⁹¹ Sabiedrības integrācijas fonds, www.vietagimenei.lv (informācija aktualizēta uz 30.07.2020.)

⁹² Vecuma pensiju saņēmēju skaits un pensijas vidējais piešķirtais apmērs Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra Vecuma pensijas 2020.gada decembrī

⁹³ Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs (SPSR), Labklājības ministrija (LM) (informācija uz 31.03.2021.)

⁹⁴ Auces novada Sociālā dienesta plānotais klientu skaits – 234, Dobeles novada Sociālā dienesta klientu skaits – 590, Tērvetes novada domes Sociālā dienesta klientu skaits – 55, kopā apvienotajā novadā – 990 klienti, SPSR LM

novada Sociālā dienesta Sociālo pakalpojumu centrs, kuram ir vairākas struktūrvienības:

- **Atbalsta centrs ģimenēm**, kas sniedz diennakts sociālās rehabilitācijas pakalpojumus krīzes situācijā nonākušām personām, ģimenēm, psiholoģiskās un sociālās stabilitātes atgūšanai;
- **Dienas centrs "Stariņš"**, kas sniedz sociālos pakalpojumus Dobeles novadā deklarētiem pirmspensijas un pensijas vecuma cilvēkiem;
- **Dienas centrs** personām ar garīga rakstura traucējumiem **"Solis"**, kurā tiek nodrošināta sociālā aprūpe un rehabilitācija personām ar garīgās rakstura traucējumiem.

Dobeles novada Sociālajam dienestam ir arī struktūrvienība "Aprūpes mājās birojs", kas nodrošina **aprūpētāja pakalpojumus mājās** pamatvajadzību apmierināšanai personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ nevar sevi aprūpēt, kā arī struktūrvienība **"Grupu dzīvokļi"**. Šis pakalpojums pieejams pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām ir objektīvas grūtības dzīvot patstāvīgi, bet nav nepieciešama atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā. Savukārt **Ģimenes atbalsta centrs "Lejasstrazdi"** ir ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kā arī īslaicīga sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija bērnam vai ģimenei ar bērniem. Atbalsta centrā pieejams arī īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojums **"Atelpas brīdis"** ģimenēm, kuras audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem ar īpašas kopšanas indikācijām, līdz 18 gadu vecumam.

Tērvetes novada Mežmaliešos atrodas pašvaldības iestāde **Sociālās aprūpes centrs (SAC) "Tērvete"**, kas ir ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija pilngadīgām personām. **Augstkalnē darbojas atbalsta centrs**, kas izveidots ar mērķi sniegt iespēju izmazgāt veļu un nomazgāties ikvienam iedzīvotājam, kuram nav mājās ūdensvads vai veļas mašīna, kā arī personām, kuras cienījama vecuma vai veselības problēmu dēļ nevar to izdarīt, vai to veikt ir apgrūtināši. Tērvetes novada domes sociālā dienesta ģimenes **atbalsta centrā "Bērnu pasaule"** bērniem un jauniešiem iespējams pavadīt gan brīvo laiku, gan saņemt konsultācijas. Augstkalnes pagasta "Zvaniņos" pieejams sociālais serviss – servisa dzīvokļi, kur uz dzīvi tajos var pretendēt vecāka gada gājuma cilvēki, kuru pašaprūpe ir apgrūtināta, cilvēkiem, kas nonākuši krīzes situācijas u.c. Bukaišu pagastā darbojas **Bērnu pieskatīšanas istaba "Saule"**.

Auces novada Bēnes pagastā atrodas pašvaldības **bērnu Dienas aprūpes centrs "Bēne"** un 2021. gadā plānots atvērt jaunu sociālo pakalpojumu Aucē - **Dienas centru "Baltā māja"**.

Apvienotā novada teritorijā sociālos pakalpojumus sniedz arī trīs uzņēmumi: SIA "Milur", sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrs "Auce" un SIA "Sociālās aprūpes centrs

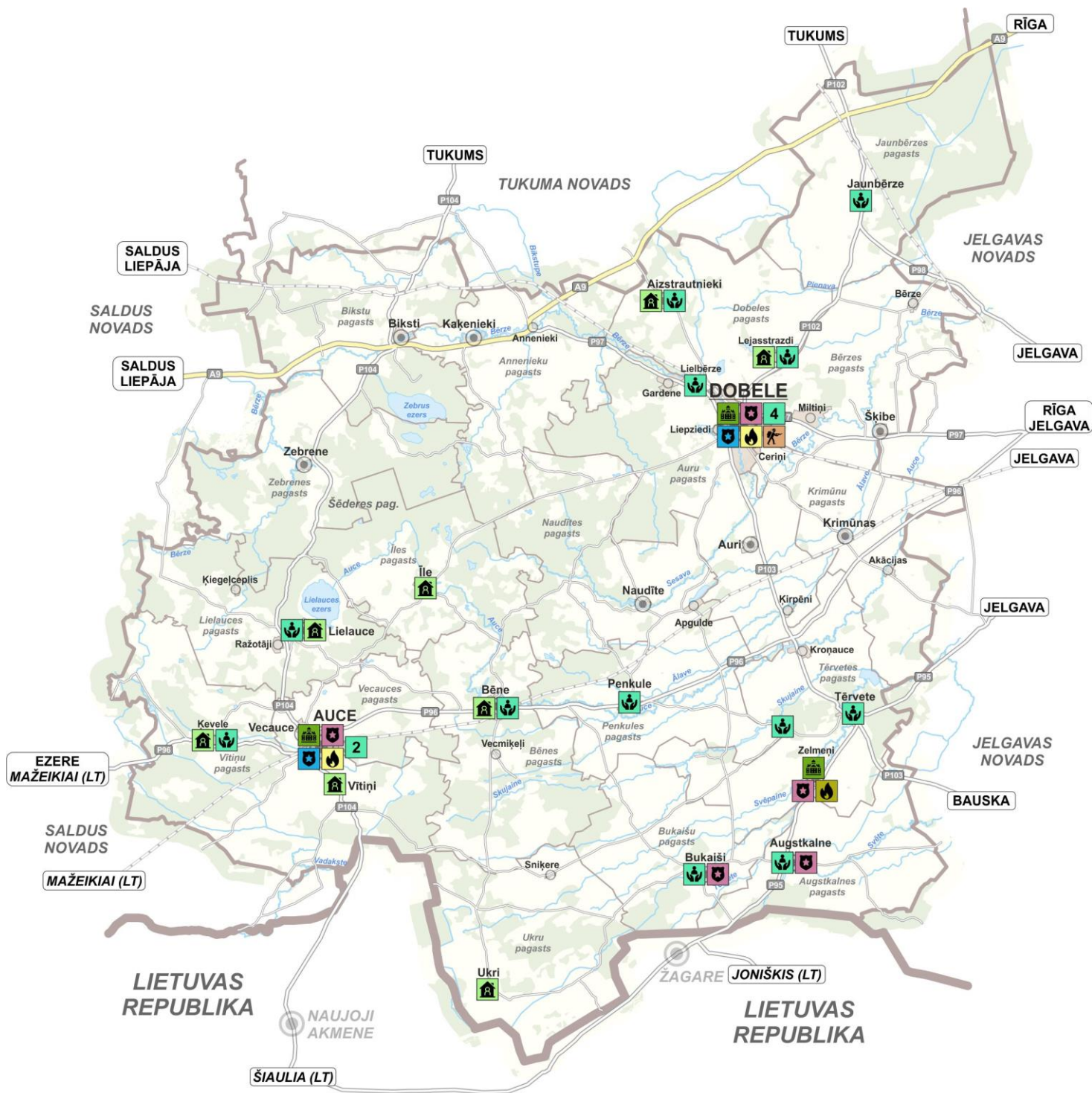
"Līgotnes"" (abi atrodas Aucē un sniedz ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus), kā arī SIA "Dare Audeamus", kas atrodas Dobelē un sniedz specializēto darbnīcu un dienas aprūpes centra pakalpojumus. Auces novada Lielauces pagastā atrodas sociālā dzīvojamā māja "Lielauce", kur dzīvo vientuļie seniori un cilvēki ar funkcionāliem traucējumiem, kuriem tiek nodrošināta aprūpe no pašvaldības puses.

Novada teritorijā pieejams daudzveidīgs **sociālo pakalpojumu** klāsts, bet svarīgi to attīstīt arī turpmāk, veidojot gan jaunus sociālos pakalpojumus, gan pilnveidojot jau esošos. Apvienotā Dobeles novada teritorijā 2020. gada decembrī bija reģistrēts 131 bērns ar invaliditāti (no tiem 84 bērni Dobeles novadā, 33 – Auces novadā, bet 14 – Tērvetes novadā)⁹⁵. Pateicoties deinstitucionalizācijas projekta "Atver sirdi Zemgalē" īstenošanai, kurā iesaistījušās visas trīs līdzšinējās pašvaldības, izveidoti **jauni sabiedrībā balstīti pakalpojumi**. Piemēram, Auces novada Bēnē 2020. gadā izveidots Dienas aprūpes centrs "Bēne", kur sniedz pakalpojumus bērniem ar funkcionāliem traucējumiem. Visas trīs līdzšinējās pašvaldības nodrošinājušas dažādu **sociālo pabalstu pieejamību** gan krīzes situācijās nonākušajiem trūcīgajiem un maznodrošinātajiem, gan citus pabalstus, piemēram, ģimenēm sakarā ar bērna piedzimšanu u.c. Visu novadu teritorijās strādā **sociālie darbinieki**, pēc nepieciešamības tiek nodrošināti **sociālie aprūpētāji**, ir pieejams aprūpes mājās pakalpojums. Bērnu vai citu rīcībnespējīgu personu **tiesību un tiesisko interešu aizsardzības** nodrošināšanai darbojas bāriņtiesas. Auces novada bāriņtiesa izvietota Aucē, Dobeles novada bāriņtiesa atrodas Dobelē, bet Tērvetes novada bāriņtiesa – Zelmeņos⁹⁶, bet institūcijas darbība aptver visu teritoriju.

Drošības jomā galvenie aspekti ir gan drošības iestāžu un darbinieku pieejamība, gan drošības sajūtas nodrošināšana, kā arī preventīvs darbs. Visās trīs pašvaldībās līdz šim nodrošināti pašvaldības **policijas** iecirkņi; visus trīs novadus apkalpojusi Valsts policijas Zemgales reģionā pārvaldes Dobeles iecirknis. Valsts **ugunsdzēsības un glābšanas dienesta posteņi** izvietoti Dobelē un Aucē (kā Dobeles daļas nodaļa), bet Tērvetes novada Zelmeņos atrodas Tērvetes brīvprātīgo ugunsdzēsēju depo. Publiski nozīmīgās vietās ir izvietotas **videonovērošanas** kameras. Analizējot reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaitu, secināms, ka visaugstākais noziedzīgu nodarījumu skaits ir Dobeles novada teritorijā (2019. gadā kopā 573, uz 10 000 iedzīvotājiem - 295), tam seko Auces novads (kopā 148, uz 10 000 iedzīvotājiem – 77) un vismazākais noziedzīgo nodarījumu skaits reģistrēts Tērvetes novadā (kopā 190, bet uz 10 000 iedzīvotājiem rēķinot – 40). Dobelē atrodas **Zemessardzes Mācību centrs**, bet kā nacionālo interešu militārs objekts noteikta Apgulde (bijusī skola), kuru plānots nākotnē attīstīt zemessardzes bataljona vajadzībām.

95 VDEĀVK uzskaitē esošo bērnu ar invaliditāti skaits sadalījumā pēc administratīvās teritorijas, Labklājības ministrija

96 Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija, 2020

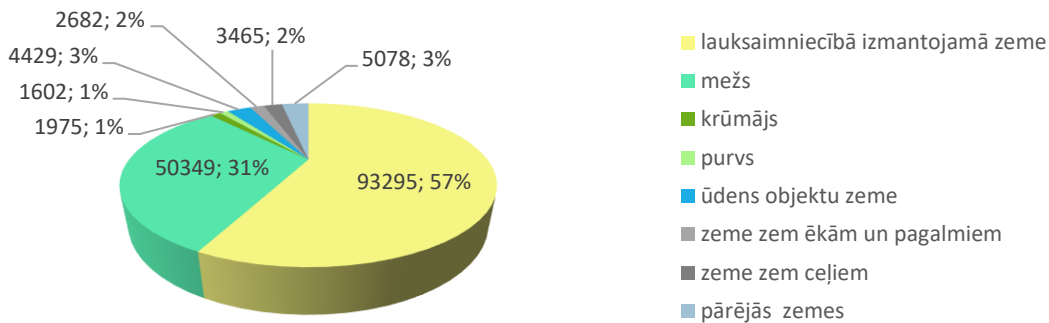
Sociālais dienests	Valsts policija	Brīvprātīgie ugunsdzēsēji
Sociālā dienesta klientu pieņemšanas punkts / centrs	Pašvaldības policija	Militārās aizsardzības attīstības centrs
Sociālās aprūpes / pakalpojumu iestāde vai saņemšanas vieta	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests	Sociālo un drošības pakalpojumu iestāžu skaits pilsētās (ja >1)

Kartoshēma 9: Sociālo pakalpojumu un drošības jomas infrastruktūra apvienotā Dobeles novada teritorijā, 2021

2. Vide un infrastruktūra

2.1. Dabas resursi

Kopējā apvienotā Dobeles novada teritorija⁹⁷ ir 162875 ha jeb 1628,75 km² liela. Procentuāli lielāko daļu **teritorijas** jaunajā Dobeles novadā aizņem līdzšinējais Dobeles novads, t.i., 88761 ha jeb 54,5% no visas jaunveidotās novada teritorijas. Platības ziņā otrs lielākais ir Auces novads, kas aizņem 31,8% jaunā novada teritorijas jeb 51726 ha. Mazākais no trim novadiem teritorijas ziņā ir Tērvetes novads – 13,7% jeb 22388 ha.

Grafiks 9: Zemes lietošanas veidi jaunveidojamā Dobeles novada teritorijā kopā (ha), VZD uz 01.01.2021.

Lielāko daļu jeb **57,3%** no teritorijas apvienotajā Dobeles novadā **sastāda lauksaimniecībā izmantojamā zeme** (t.i., 93295 ha, tajā skaitā 91,4% aramzemes, 1,4% augļu dārzi, 1,2% pļavas un 6% ganības). Otru lielāko daļu teritorijas aizņem **meži**, kopā sastādot **30,9%** no visa jaunveidojamā novada jeb 50349 ha. Tāpat jaunā novada teritoriju veido 1,2% krūmāju, 1% purvu, 2,7% ūdens objektu zemes, 1,6% zeme zem ēkām un pagalmiem, kā arī 3,1% pārējās zemes. Ūdens objektu zemju sastāvā ietilpst arī 17 ha zeme zem zivju dīķiem, kas atrodas vienīgi līdzšinējā Dobeles novada teritorijā. Savukārt purvu teritoriju tik pat kā nav Tērvetes novadā (tikai 17 ha jeb 1,1% no jaunā novada teritorijas), abos pārējos novados purvu teritorijas ir 49-50% apmērā: Dobeles novadā 795 ha, bet Auces novadā – 790 ha. Analizējot zemes lietošanas veidus katrā no trim novadiem, secināms, ka Tērvetes novada teritoriju sastāda 75% lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kamēr Dobeles novadā tie ir 57%, bet Auces novadā - 49%. Savukārt mežu teritoriju īpatsvara ziņā visbagātākais ir Auces novads – 39% no visa novada teritorijas, tam seko Dobeles novads – 30%, bet vismazākais mežu teritoriju īpatsvars ir Tērvetes novadā – 17%.

Novada teritorijā ir liels **nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritoriju** īpatsvars, kas ir viena no nozīmīgākajām dabas bagātībām.

⁹⁷ Valsts zemes dienests (VZD), Zemes sadalījums zemes lietošanas veidos. Dati uz 01.01.2021.

Foto 4: no albuma "Auce ir daudzveidīga un īpaša", avots: Auces novada pašvaldības mājaslapa, autors: Aivars Elgutis

Apvienotā novada teritorija ir bagāta arī ar **ūdens resursiem**. Auces novads atrodas Ventas un Lielupes upju baseinā, novada teritorijā atrodas vai to šķērso 17 ūdensteces.

Nozīmīgākās upes ir Auces un Bēzres upes. Auces novadā atrodas 23 ūdenstilpes, t.sk. 7 ir mākslīgi veidotas. Vislielākā ūdenstilpe Auces novada teritorijā ir Lielauces ezers, kura platība ir 376 ha⁹⁸. Dobeles novada teritorijas ūdensteces ietilpst Lielupes baseinā, arī Dobeles novada teritoriju šķērso Bēzres upe, kas ir viena no nozīmīgākajām novada teritorijā, kā arī Auces upe. Dobeles novada teritorijā atrodas 13 ūdenstilpes, t.sk. arī 7 mākslīgi veidotas. Nozīmīgākā Dobeles novada ūdenstilpe ir Zebrus ezers, kas ir 412 ha liels⁹⁹. Arī Tērvetes novada teritorija ietilpst Lielupes baseina apgabalā, nozīmīgākās teritoriju šķērsojošās upes ir Svēte un Auce. Tāpat teritorijā atrodas 10 mākslīgās ūdenstilpes¹⁰⁰. Uz vairākām jaunā novada ietilpstošajām ūdenstecēm ir izbūvētas mazās hidroelektrostacijas.

Derīgo izrakteņu ziņā jaunā novada teritorijā nozīmīgākie ir Auces un Dobeles novadi. Smilts vai smilts - grants ieguve Auces novadā aktuāla ir 8 vietās (Vītiņu un Bēnes pagastā), izmantojot derīgos izrakteņus ceļu būvē un remontā (lai gan 2 no vietām 2019. gadā ieguve nav notikusi). Savukārt Dobeles novadā derīgo izrakteņu ieguvē aktuālas ir 9 vietas (lielākoties Bikstu pagastā, kā arī Auru un Annenieku pagastā). Arī šajās vietās iegūta smilts vai smilts-grants, to izmantojot ceļu būvei un remontiem, kā arī zemes darbiem (1 vietā ieguve nav notikusi). Tērvetes novada teritorijā nav aktuālu derīgo izrakteņu ieguves vietu¹⁰¹. Novada teritorijā (Annenieku, Bikstu, Zebrenes un Naudītes pagasts) atrodas **valsts nozīmes zemes dziļu nogabals „Dobeles struktūra”**, kur nākotnē varētu tikt izveidots starptautiskas nozīmes infrastruktūras objekts – Dobeles gāzes krātuve, kas būtu šāda veida lielākais objekts Eiropā.

Dobeles novada teritorijā reģistrētas¹⁰² 73 **piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas**, Auces novadā – 40, bet Tērvetes novadā – 35.

Apvienotā Dobeles novada teritorijā atrodas 7 **Natura 2000 teritorijas**¹⁰³ (dabas liegumi: Vīķu purvs Auces novadā, Ukru gārša Auces un Tērvetes novadā, Svētes ieleja Tērvetes novadā, Skujaines un Svētaines ieleja Tērvetes novadā, Zebrus un Svētes ezers Dobeles novadā, Līvberzes liekņa Dobeles novadā, kā arī dabas parks „Tērvete”)¹⁰⁴.

⁹⁸ Auces novada attīstības programma 2019.-2025. gadam, Esošās situācijas raksturojums un analīze, Auces novada pašvaldība, 2018

⁹⁹ Dobeles novada pašreizējās situācijas raksturojums, Dobeles novada pašvaldība, 2013

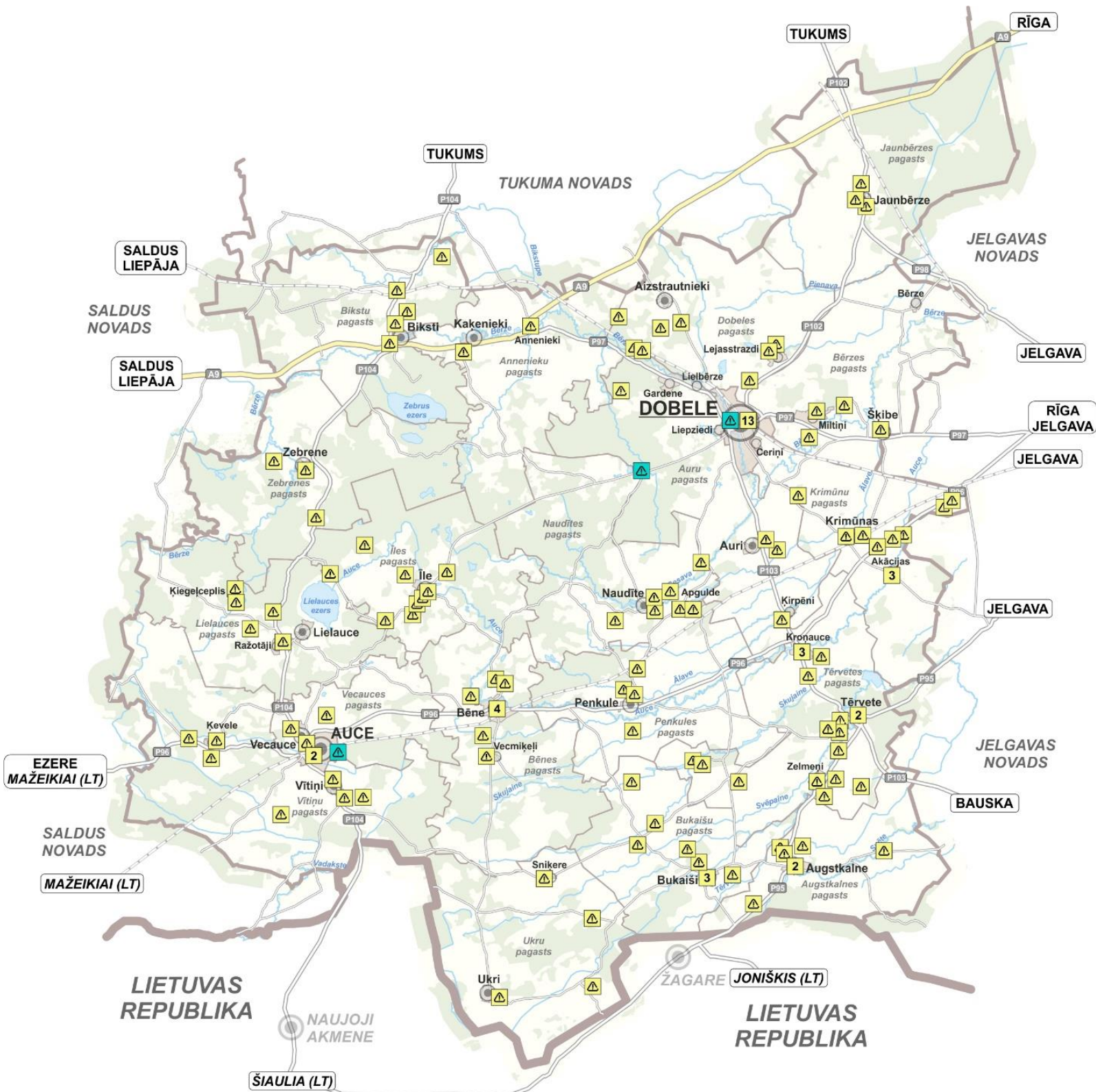
¹⁰⁰ Tērvetes novada attīstības programma 2018.-2024. gadam, Pašreizējās situācijas raksturojums un analīze, Tērvetes novada dome, 2018

¹⁰¹ Derīgo izrakteņu (būvmateriālu izejvielu, kūdras, sapropēja un dziedniecības dūņu) krājumu bilance pa derīgo izrakteņu ieguves vietām par 2019.gadu, Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

¹⁰² Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu saraksts, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2021

¹⁰³ Eiropas Savienības valstu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkls

¹⁰⁴ Eiropas vides aģentūra, Natura 2000 tīkls - natura2000.eea.europa.eu (skatīts 2021. gada 13. maijā)

Piesārņota vieta

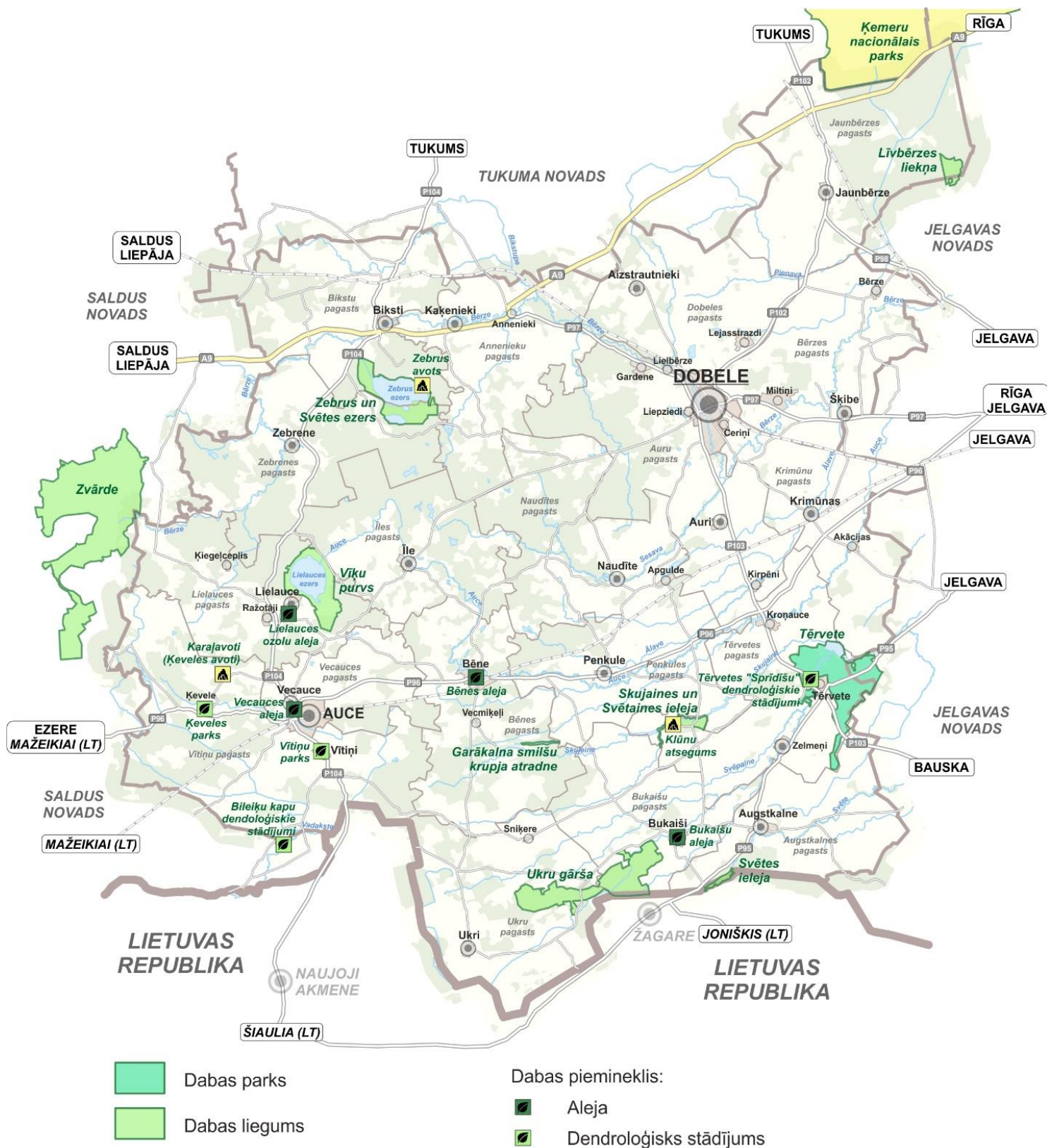

Potencionāli piesārņota vieta

3

Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu skaits ciemos un pilsētās (ja >1)

Kartoshēma 10: Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu atrašanās vietas apvienotā Dobeles novada teritorijā (avots: Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs, LVGMC)

Kartoshēma 11: Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un dabas pieminekļi apvienotā Dobeles novada teritorijā

Bez Natura 2000 teritorijām **īpaši aizsargājami** ir arī citi objekti, t.sk. Garākalna smilšu krupja atradne, Bēnes aleja, Lielaucē ozolu aleja un Vecaucē aleja (Aucē novadā), Zebrus avoti Dobeles novadā, Bukaišu aleja, Tērvetes "Sprīdišu" dendroloģiskie stādījumi un Klūnu atsegums Tērvetes novadā, kā arī dižkoki un mikroliegumi, kas plaši atrodami visā jaunveidojamā novada teritorijā. Dobeles novada Jaunbērzē pagasts ziemeļos robežojas ar Ķemeru nacionālā parka teritoriju.

Būtisks dabas resurss ir **ainavas**. Apvienotā novada teritorija ietilpst 2 dažādos ainavu reģionos: 1) **Dobeles – Aucē ainavu reģionā** un 2) **Zemgales līdzenuma ainavu reģionā**.

Dobeles – Aucē ainavu reģionā dominē paugurains reljefs (Lielaucē pauguraine) ar stipri saņemtu glaciofluviālu smilts, grants un morēnas pauguru veidotu reljefu, kas apgrūtina zemes izmantošanu lauksaimniecībā. Upju tīkls pakārtots pauguraines un drumlinu līdzenuma reljefam un saistīts ar Lielupes sateces baseinu. Dominē mozaīkveida ainava ar mežu un lauku miju. Paugurainē – sadrumstaloti mežu masīvi ar nelielu lauku ieslēgumiem, reljefa pazeminājumos – plašāki aramzemju masīvi. Kopumā skrajš apdzīvojums, lielākais iedzīvotāju blīvums koncentrējas ap pilsētām (Dobele, Auce) un ciemiem. Raksturīgas arī mežvidu viensētas, īpaši pauguraines ainavā. Zemgales līdzenuma ainavu reģionā pamatā plašas lauksaimniecības zemes. Daudzām reģiona upēm ir izteiktas ielejas. Dominē velēnu karbonātaugsnes, lielo upju ielejās – aluviālās augsnes, smilšaino cilmiežu izplatības areālos – podzolaugsnes (velēnu podzolaugsnes). Blīvs upju tīkls, reģionā faktiski nav dabiskas izcelsmes ūdenstilpnes, liela daļa pārveidota meliorācijas projektu rezultātā. Visas lauksaimniecības zemes reģionā ir meliorētas. Izteikti dominē aramzemes ar lielākiem vai mazākiem mežu plankumiem, kas reģiona griezumā veido nosacīti lineārus koridorus (saistīts ar lineāro upju tīklojumu). Relatīvi blīvs apdzīvojums, kas koncentrējas, galvenokārt, ciemos un pilsētu tuvumā. Dominē intensīva lauksaimniecība plašos lauku masīvos. Nozīmīgs elements ainavā ir lauksaimniecības pārstrādes uzņēmumi, siltumnīcas, lielfermas¹⁰⁵.

2.2. Publiskā ārtelpa un kultūrvēsturiskie pieminekļi

Publiskā ārtelpa ir vietas, kas ir atvērtas un brīvi pieejamas ikvienam iedzīvotājam vai viesim. Kopumā īpaši pēdējo 10 gadu laikā visos trīs novados īstenoti nozīmīgi publiskās ārtelpas labiekārtošanas un pilnveidošanas projekti, kas padarījuši kopējo teritoriju pievilcīgāku gan ģimenēm ar bērniem, gan citām mērķgrupām. Daudzi projekti īstenoti, piesaistot Eiropas Savienības dažādu fondu finanšu līdzekļus.

105 Zemgales plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2015. – 2030., Attīstības programmas 2021. – 2027. gadam esošās situācijas raksturojums, 2021 (projekts)

Vairāki projekti īstenoti arī ar pašvaldību līdzfinansējuma atbalstu iedzīvotāju iniciatīvām (piemēram, Auces novadā kopš 2014. gada tiek nodrošināta pašvaldības līdzfinansējuma piešķiršana daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pagalmu un iekšpagalmu labiekārtošanai, Tērvetes novads regulāri organizē konkursu "Mēs – Tērvetes novadam", kura ietvaros iedzīvotāji var iegūt līdzfinansējumu savu iniciatīvu, t.sk. labiekārtošanas projektu īstenošanā).

Publiskās ārtelpas projektu īstenošanā liela nozīme ir bijusi arī visu līdzšinējo novadu aktīvajām nevalstiskajām organizācijām. Daži piemēri no publiskās ārtelpas pilnveides projektiem:

Auces veloparks
(2018.)

Vēsturiskā tirgus
laukuma
rekonstrukcija
Dobelē (2012.)

Auces pilsētas
Vītiņu ielas 19a
mājas pagalma
labiekārtošana
(2020.)

Atjaunotais bērnu
rotāju laukums
Uzvaras ielā Dobelē
(2020.)

Tērvetes Pālena
muižas vēsturiskā
centra
labiekārtošana
(2017.)

Gājēju un
velosipēdistu ceļa
izbūve Dobeles
novada Virkus kapu
sasiedzamībai
(2017.)

Izgaismots gājēju
ceļš Tērvetes
novadā (2020.)

Sporta spēļu
laukums pie
dzīvojamām mājām
sanatorijas ciemā
Tērvetē (2020.)

Foto 5: Daži projektu piemēri publiskās ārtelpas labiekārtošanā, avots Auces, Dobeles un Tērvetes novada pašvaldību un to iestāžu mājaslapas un sociālo tīklu konti

Domājot par novada attīstību, svarīgi neaizmirst arī par **kultūrvēsturisko mantojumu** (t.sk. arī par materiālā mantojuma saglabāšanu), kas bieži iekļaujas arī publiskajā ārtelpā. Kopā apvienotā Dobeles novada teritorijā atrodas **203 valsts aizsargājami kultūras pieminekļi**¹⁰⁶. To tehniskais stāvoklis ir atšķirīgs, izrietot no katra objekta līdzšinējās apsaimniekošanas prakses un iespējām. Materiālā kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana ir tik pat nozīmīga kā nemateriālā mantojuma sargāšana un tradīciju kopšana - svarīgi, ka nākotnes perspektīvā tiek paredzēta loma arī tam, saglabājot spēcīgu vietu identitāti un vēsturiskās liecības nākamajām paaudzēm.

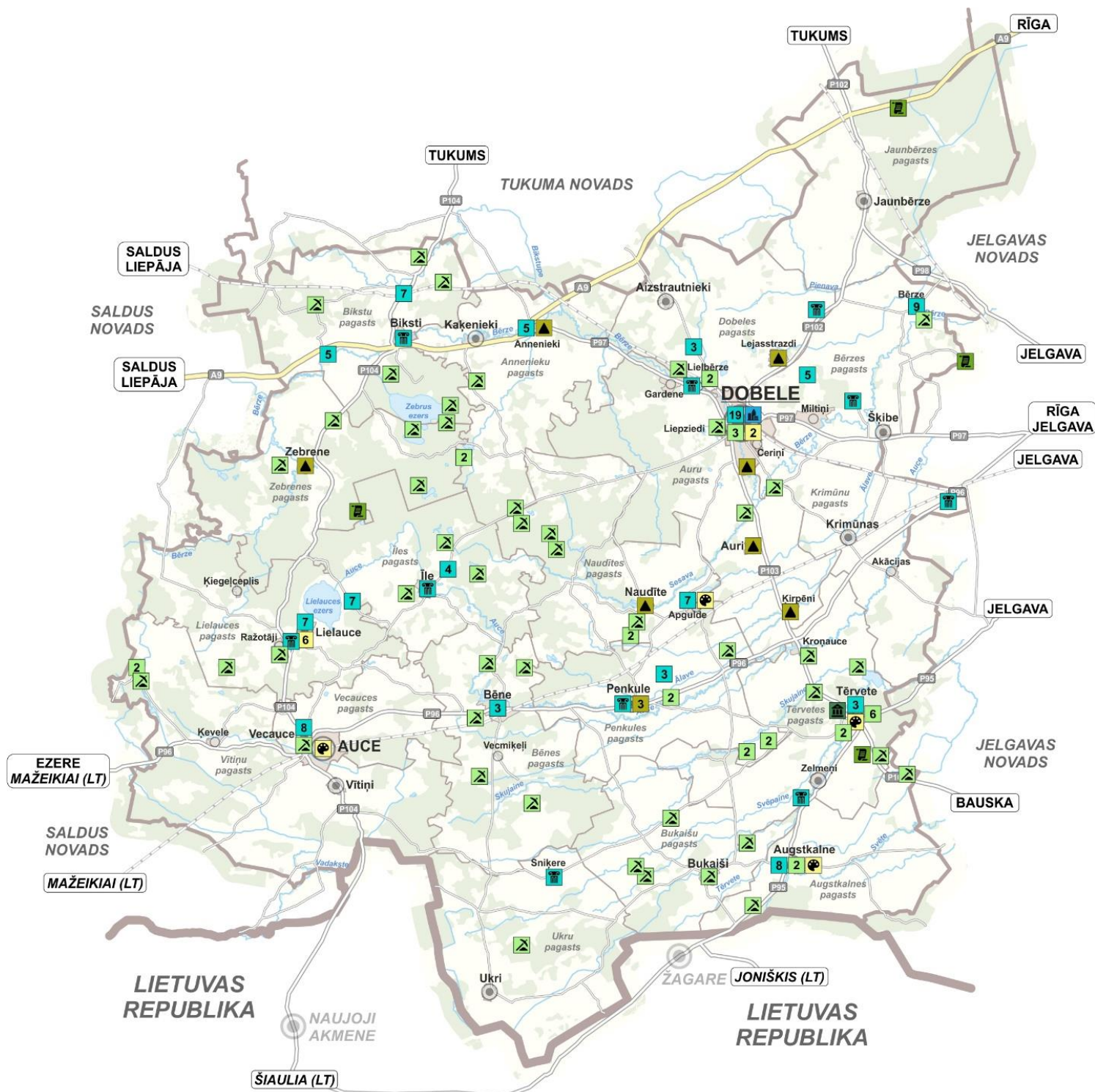
Auces novada teritorijā kopumā ir **54** kultūras pieminekļi, to starpā 15 ir arheoloģijas pieminekļi (t.sk. vairāki senkapī), 32 arhitektūras pieminekļi (t.sk. *Vecauces muižas apbūve, Lielaucē muižas apbūve, Bēnes muižas apbūve, Vecauces luterāņu baznīca*, u.c.) un 7 mākslas pieminekļi. No visiem pieminekļiem Auces novada teritorijā 33 noteikts valsts nozīmes statuss, bet pārējiem – vietējas nozīmes valsts aizsargājami kultūras pieminekļi.

Dobeles novada teritorijā kopā atrodas **112** kultūras pieminekļi, t.sk. 36 arheoloģijas (t.sk. Dobeles pilskalns ar priekšpili un viduslaiku pils), 69 arhitektūras pieminekļi (t.sk. *Dobeles luterāņu baznīca, Livonijas ordeņa pilsdrupas, Bikstu muižas apbūve, Bērzes muižas apbūve, Bērzes ūdensdzirnavu apbūve u.c. objekti*), 3 mākslas pieminekļi, 1 pilsētībūvniecības piemineklis – *Dobeles pilsētas vēsturiskais centrs*, kā arī 3 vēsturiska notikuma vietas (t.sk. *Nacionālo Partizānu piemiņas vieta Īlē, Latvijas pirmā Ministru prezidenta K. Ulmaņa dzimto māju vieta "Pikšas" un Latvijas Atbrīvošanas kara kaujas piemiņas vieta pie Batariem*). Dobeles novada 44 kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem noteikts valsts nozīmes statuss, bet pārējiem – vietējas nozīmes.

Tērvetes novada teritorijā kopā atrodas **37** kultūrvēstures pieminekļi, t.sk. 21 arheoloģijas piemineklis (t.sk. *Tērvetes pilskalns (Cukurkalns) un senpilsēta*), 12 arhitektūras pieminekļi (t.sk. *sanatorija "Tērvete" un parks, Mežmuižas apbūve, Mežmuižas luterāņu baznīca, Kalnamuižas luterāņu baznīca u.c. objekti*), 2 mākslas pieminekļi, 1 vēstures piemineklis – *rakstnieces A.Brīgaderes dzīves vieta* un 1 vēsturiska notikuma vieta – *grāmatizdevēja J.Rapas dzimtas mājas "Kipi"*. No visiem pieminekļiem 23 noteikts valsts nozīmes statuss, bet pārējiem – vietējas. Apvienotā novada teritorijā izvietots plašs **kapsētu** skaits. Daļā no Auces novada un Tērvetes novada kapsētām veikti digitalizācijas projekti¹⁰⁷.

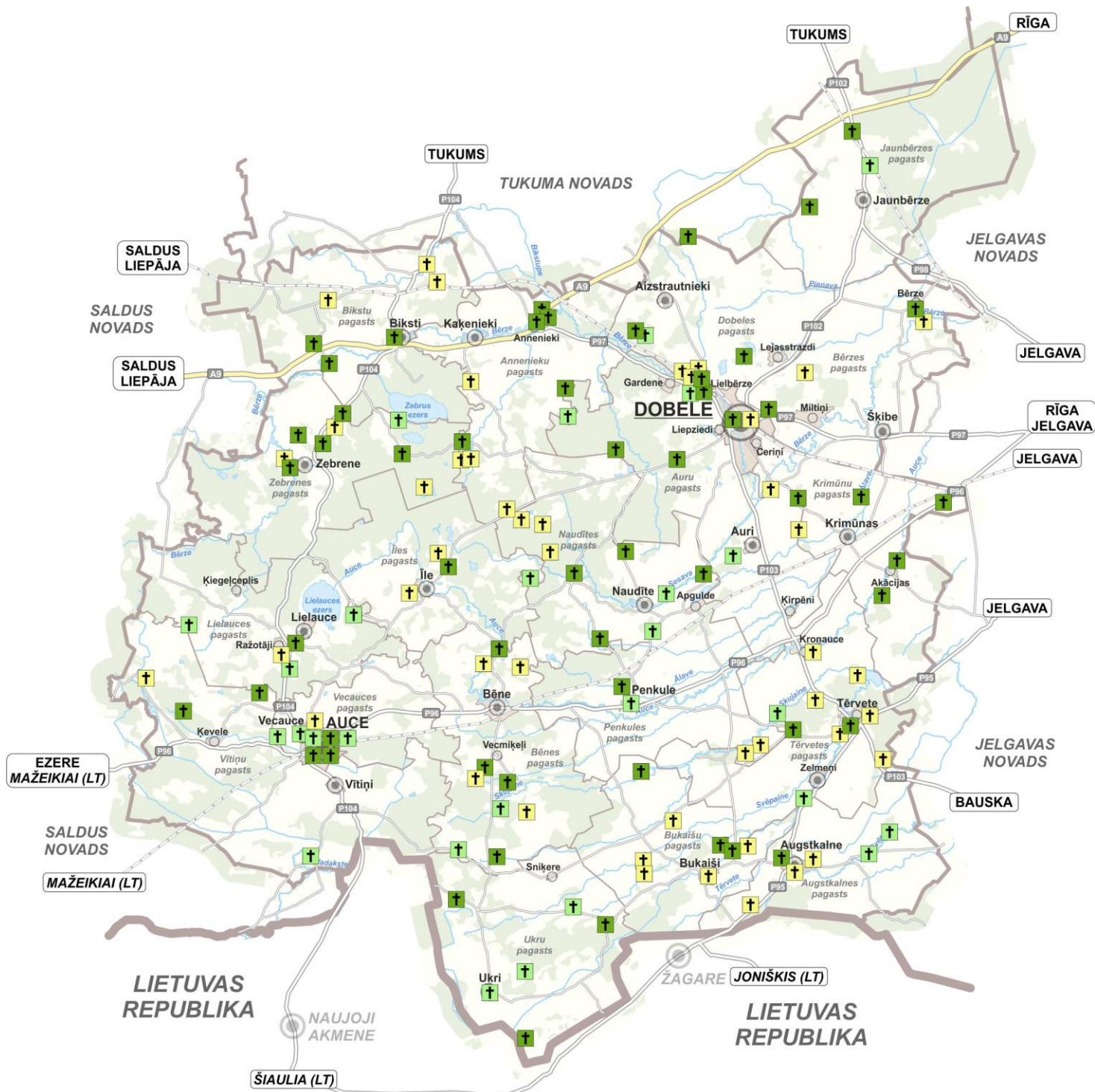
¹⁰⁶ Kultūras pieminekļu informācijas sistēma "Mantojums", 2021

¹⁰⁷ Kapsētu informācijas digitalizācijas un datu pārvaldības sistēma www.cemety.lv

	Arheoloģijas piemineklis		Vēstures piemineklis		Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskais un dabas objekts
	Arhitektūras piemineklis		Vēsturiska notikumu vieta		Kultūras pieminekļu / objektu skaits, ja tie atrodas vienuviet (ja >1)
	Pilsētībūvniecības piemineklis		Mākslas piemineklis		

Kartoshēma 12: Kultūras pieminekļi apvienotajā Dobeles novadā (avots - Kultūras pieminekļu informācijas sistēma "Mantojums")

- † Kapsēta, kurā notiek apbedīšana
- † Kapsēta, kurā nenotiek apbedīšana
- † Senkapi

Kartoshēma 13: Kapsētu un senkapu izvietojums apvienotā Dobeles novada teritorijā

Foto 6: Dobeles pils kapela pēc konservācijas un pārbūves, avots: Dobeles novada pašvaldības mājaslapa, autors: Nils Vilnis, 2020

Publisko ārtelpu novadā veido gan dažādi tūrisma **apskates objekti** (skat. nodaļu 3.5 *Tūrisms*), gan publiski pieejamā **sporta infrastruktūra**, piemēram, āra trenāžieri (skat. nodaļu 1.3 *Izglītība, sports un aktīvā atpūta*), gan arī **publiskā ārtelpa ar kultūrvietām** (skat. nodaļu 1.4 *Kultūrvide*) un citām publiskām būvēm, kā arī **dabas objekti** (skat. nodaļu 2.1 *Dabas resursi*). Nozīmīga publiskās ārtelpas sastāvdaļa ir **bērnu rotaļu laukumi**, kas lielākoties pieejami novada lielākajās apdzīvotajās vietās, tomēr atsevišķos ciemos to pieejamība būtu vēl jāuzlabo. Novada teritorijā pieejamas arī vairākas **peldvietas** (t.sk. 1 publiskā peldvieta Dobelē "Gaurata ezers"). Iedzīvotājiem un viesiem pieejama publiskā ārtelpa ir īpaši būtisks teritorijas attīstības pamatelements, tādēļ arī perspektīvā vietu labiekārtošana būtu turpināma tik pat aktīvi.

2.3. Centralizētie pakalpojumi, mājokļi un inženiertehniskā infrastruktūra

Komunālos pakalpojumus (namu apsaimniekošana, ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu apsaimniekošana, siltumapgāde, tirgus apsaimniekošana, labiekārtošanas darbi, ceļu un ielu ikdienas uzturēšana, dažādi individuāli pakalpojumi) **Auces novada** teritorijā sniedz pašvaldības kapitālsabiedrība *SIA "Auces komunālie pakalpojumi"*. Centralizētās ūdenssaimniecības pakalpojumi Auces novada teritorijā tiek sniegti Auces pilsētā, Vecauces ciemā, Vītiņu pagasta Vītiņu un Ķeveles ciemā, Bēnes pagastā, Lielauces pagastā, Īles pagastā, Ukru pagasta Ukru un Sņķeres ciemā. Tāpat pēdējos gados īstenoti vairāki centralizētās ūdenssaimniecības sistēmas uzlabošanas projekti (t.sk. kanalizācijas tīklu pārbūve un paplašināšana Auces aglomerācijas robežās (Auces pilsēta, Vecauce, Vītiņi)¹⁰⁸. Centralizēti siltumapgādes pakalpojumi Auces novada teritorijā pieejami Auces pilsētā, Bēnes ciemā un Lielauces ciemā (arī šajā jomā pēdējos gados veikti sistēmas pilnveidojumi). Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Auces novadā no 2020. gada 1. maija (līdz 2025. gadam) nodrošina *SIA "Eco Baltia vide"*¹⁰⁹.

Dobeles novada teritorijā komunālo pakalpojumu sniegšanā iesaistītas četras pašvaldības kapitālsabiedrības: *SIA "Dobeles komunālie pakalpojumi"*, *SIA "Dobeles namsaimnieks"* un *SIA "Dobeles ūdens"*, un *SIA "Dobeles Enerģija"*. *SIA "Dobeles komunālie pakalpojumi"* darbības jomas saistītas ar atkritumu apsaimniekošanu, ceļu nozari, zaļumsaimniecību, sētnieku pakalpojumu nodrošināšanu, kapu saimniecību un šķiroto atkritumu savākšanu¹¹⁰. *SIA "Dobeles ūdens"* ir vienīgais uzņēmums, kurš Dobeles novada teritorijā sniedz centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojums gan Dobeles pilsētā, gan visos 10 novada pagastos, šādās apdzīvotās vietās: Annenieki, Kaķenieki, Rundēļi, Auri,

¹⁰⁸ *SIA "Auces komunālie pakalpojumi" mājaslapa www.auceskp.lv, 2021*

¹⁰⁹ *Auces novada pašvaldības mājaslapa, 2021*

¹¹⁰ *SIA "Dobeles komunālie pakalpojumi" mājaslapa www.dobeleskomunalie.lv, 2021*

Gardene, Ķipēni, Spriksteles, Bērze, Miltiņi, Šķibe, Aizstrautnieki, Lejastrazdi, Akācijas, Krimūnas, Apgulde, Naudīte, Penkule, Upeslīči, Vecvagares, Dimanti un Zebrene¹¹¹. SIA "Dobeles Enerģija" centralizētas siltumapgādes pakalpojumus nodrošina Dobeles pilsētas, Gardenes, Krimūnas, Zebrenes, Naudītes un Penkules ciemā¹¹². Savukārt uzņēmums SIA "Dobeles namsaimnieks" apsaimnieko 187 daudzdzīvokļu mājas, kuras atrodas Dobeles pilsētā (113), Gardenē (23), Naudītē un Apguldē (10), kā arī citur Dobeles novada pagastos (41)¹¹³. Arī Dobeles novadā pēdējos gados īstenoti dažādi nozīmīgi ūdenssaimniecības, siltumapgādes u.c. ar komunālo jomu saistīti projekti, kas būtiski uzlabojuši tehniski novecojošo infrastruktūru, uzlabojot sniegto pakalpojumu kvalitāti.

Tērvetes novadā 2019. gadā notika izmaiņas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošanā. Vienas pašvaldības pārvaldīšanā esošās mājas pārvaldīšanas tiesības tika nodotas dzīvokļu īpašnieku biedrībai, bet 23 pašvaldības pārvaldīšanā esošo māju pārvaldīšanas tiesības tika nodotas SIA "Jelgavas novada KU". Pašvaldības pārvaldīšanā palika piecas dzīvojamās mājas¹¹⁴. Centralizētas ūdensapgādes pakalpojumi pieejami Tērvetes pagasta visu ciemu centros, Augstkalnes pagastā – ciemos un apdzīvotās vietās "Dzeguzēni", Augstkalnes "Centrs", bet Bukaišu pagastā – Bukaišos un Bukaišu skolā. Centralizētas siltumapgādes pakalpojumi pieejami Kroņaucē, daudzdzīvokļu mājās "Labrenči" un "Atpūtas" (Tērvetē), kas tiek nodrošināts no SAC Tērvete (Mežmaliešos) siltumapgādes tīkla. A.Brigaderes pamatskolai, sporta hallei un PIG "Sprīdītis" ēkai Kroņauces ciemā siltums tiek nodrošināts no AS "Agrofirma Tērvete" biogāzes stacijas. Tērvetes novadā pēdējo gadu laikā veiktas būtiskas investīcijas ūdenssaimniecības, kā arī siltumapgādes infrastruktūras modernizēšanā. Tērvetes novadā atkritumu apsaimniekošanu nodrošina SIA "Eco Baltia vide".

Viens no nozīmīgākajiem izaicinājumiem attiecībā uz **dzīvojamo fondu** ir mājokļu pieejamības trūkums (īpaši Dobeles pilsētā). Uz to norādījuši gan iedzīvotāji un uzņēmēji veiktajās aptaujās, gan viedokļu līderi (skat. nodaļu 6. *Sabiedrības viedoklis par attīstību*). Pēdējās desmitgades laikā, izmantojot ES līdzfinansējuma piesaistes iespējas, īstenoti dažādi **daudzdzīvokļu dzīvojamo māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi**¹¹⁵. Neraugoties uz to, liela daļa daudzdzīvokļu ēku joprojām nepieciešams veikt energoefektivitātes uzlabošanas un renovācijas pasākumus, kas nereti ir liels izaicinājums, ņemot vērā īpašnieku ierobežoto finanšu resursu pieejamību.

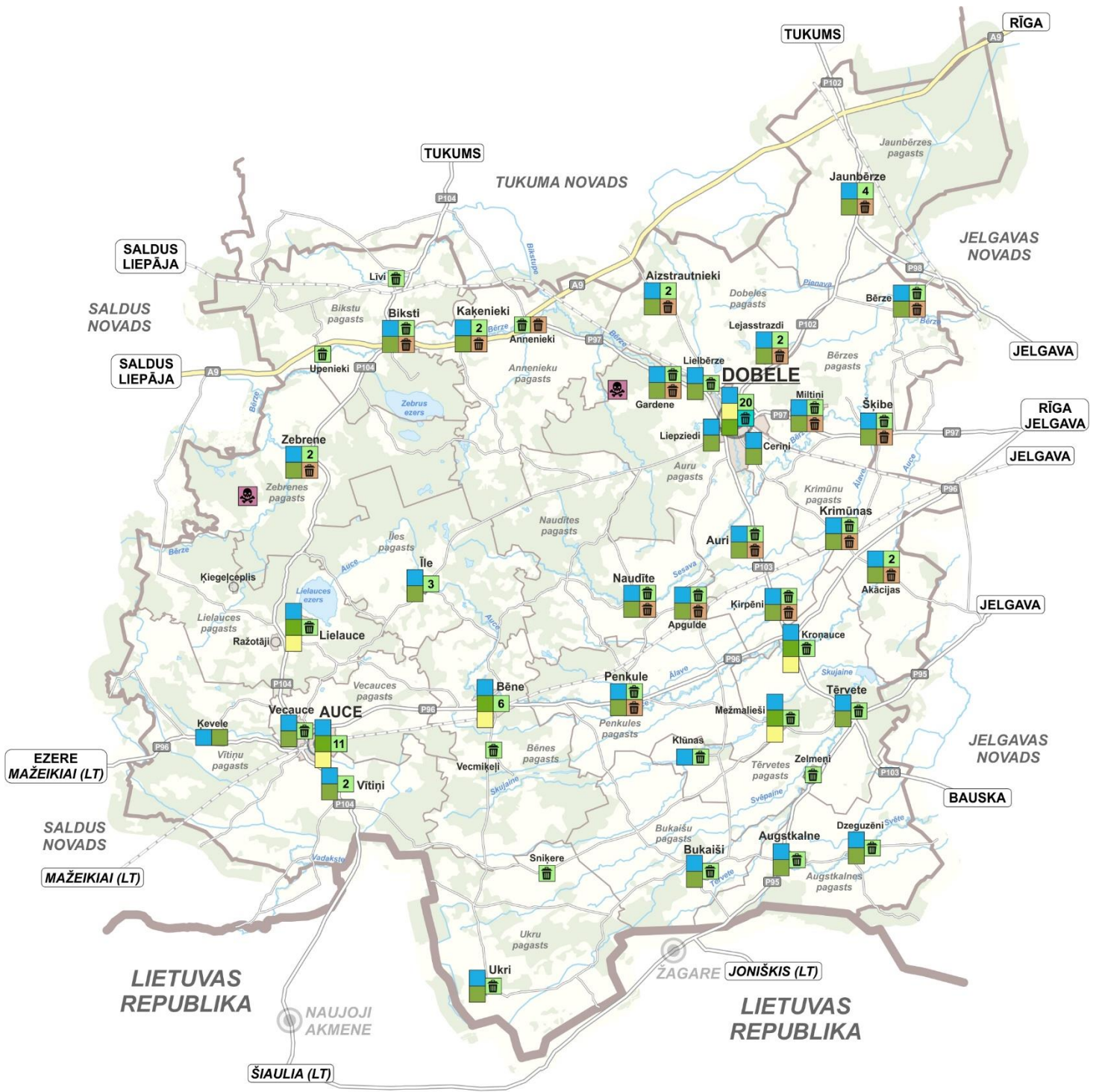
111 SIA "Dobeles ūdens" mājaslapa www.dobelesudens.lv, 2021

112 SIA "Dobeles enerģija" mājaslapa www.dobelesenerģija.lv, 2021

113 SIA "Dobeles namsaimnieks" mājaslapa www.dobelesnamsaimnieks.lv, 2021

114 Tērvetes novada pašvaldības 2019. gada pārskats

115 Piemēram, Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi Krasta ielā 5 (Dobelē), Meža prospektā 6 (Dobelē), Dobeles ielā 12 (Dobelē), Zaļā ielā 34 (Dobelē), mājā "Kristāli" (Kroņaucē, Tērvetes novadā), mājā "Ziedoņi" (Kroņaucē, Tērvetes pagastā), Raiņa ielā 33 (Aucē), Miera ielā 4 (Aucē) u.c. avots mājaslapa www.esfondi.lv

- Centralizētā ūdensapgāde
- Centralizētā kanalizācija
- Centralizētā siltumapgāde
- Dalīto atkritumu savākšanas punkts
- Šķīrto atkritumu savākšanas laukums
- Šķīrto atkritumu uzglabāšanas novietne
- Bīstamo atkritumu novietne/ poligons
- 6 Atkritumu vākšanas punktu skaits ciemos un pilsētās (>1)

Kartoshēma 14: Centralizētās ūdensapgādes, kanalizācijas, siltumapgādes un atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras pieejamība apvienotā Dobeles novada teritorijā

330 kV elektrolīnija	Maģistrālais naftas vads	Elektrisko tīklu transformatoru apakštacija
110 kV elektrolīnija	Maģistrālais gāzes vads	Hidroelektrostacija
20 kV elektrolīnija		

Kartoshēma 15: Nozīmīgi infrastruktūras objekti apvienotā Dobeles novada teritorijā

Analizējot mājokļu **aktuālo tirgus piedāvājumu** uz 2021. gada 17. maiju, secināms, ka sludinājumu piedāvājums ir salīdzinoši mazs. Visa jaunā novada teritorijā piedāvājumā iegādāties mājokli ir 7 vienistabas dzīvokļi (t.sk. 4 Dobeles pilsētā, pārējie – Naudītes pagastā, Auru pagastā, Annenieku pagastā), 5 divistabu dzīvokļi (t.sk. 4 Dobelē un 1 Aucē), 9 trīsstabu dzīvokļi (t.sk. 4 Dobeles pilsētā, pārējie – Tērvetes pagastā, Lielaucē pagastā, Bēnes pagastā, Bukaišu pagastā). Atkarībā no katra individuālā piedāvājuma cenu diapazons svārstās no 2000 – 40500 EUR par īpašumu. Īres dzīvokļu piedāvājumi kopā visā teritorijā pieejami tikai 5 (Dobelē un Aucē). Kopumā pārdošanas piedāvājumā pieejami 16 nekustamie īpašumi – mājas vai vasarnīcas (Dobeles pilsētā, Auces pilsētā, kā arī citās vietās novada teritorijā). Tāpat pārdošanas piedāvājumā ir 12 nekustamie īpašumi – lauku viensētas, kuru tirgus cena svārstās no 9000 EUR līdz pat 115000 EUR dažādos pagastos¹¹⁶.

Apvienotā Dobeles novada teritoriju šķērso dažādas maģistrālas **elektrolīnijas**, kā arī maģistrālie **gāzes un naftas vadi**.

2.1. Transports un mobilitāte

Apvienotā Dobeles novada **autoceļu tīklu** veido galvenais autoceļš A9 Rīga–Liepāja un reģionālie autoceļi P95 Jelgava – Tērvete – Lietuvas robeža, P96 Pūri – Auce – Grīvaiši, P97 Jelgava – Dobele – Annenieki, P98 Jelgava – Tukums, P102 Dobele – Jaunbērze, P103 Dobele – Bauska, P104 Tukums – Auce – Lietuvas robeža, kā arī vietējas nozīmes autoceļi.

 Rīga sasniedzama ~1-2h laikā ar automašīnu atkarībā no atrašanās vietas teritorijā un sezonas, ņemot vērā laikapstākļus un ceļa seguma kvalitāti. **Autoceļu infrastruktūras uzlabošana** ir viens no būtiskākajiem priekšnosacījumiem sekmīgai jaunā Dobeles novada attīstībai. Pēdējos gados īstenoti nozīmīgi ceļu infrastruktūras uzlabošanas projekti, bet ceļu kvalitāte (galvenokārt valsts vietējiem autoceļiem) joprojām ir viens no galvenajiem neapmierinātības iemesliem (*skat. nodaļu 6. Sabiedrības viedoklis par attīstību*).

Apvienotā novada teritoriju šķērso **3 dzelzceļa līnijas**: Jelgava - Liepāja, Glūda – Reņģe un Ventspils - Tukums II. **Pasažieru vilciens**¹¹⁷ maršrutā Rīga – Dobele (ar pieturām Olainē un Jelgavā) kursē vienu reizi dienā (izņemot sestdienas). Virzienā Dobele – Rīga pasažieru vilciena reiss darba dienās no Dobeles kursē plkst. 6.58 (svētdienā – plkst. 19.35), Rīgas pasažieru stacijā ienākot plkst. 8.04 (svētdienā – plkst.20.40), ceļā pavadītais laiks - 1h 6min. Savukārt pretējā virzienā reiss no Rīgas pasažieru stacijas atiet plkst. 18.25 (svētdienā – plkst. 13.49), Dobelē ierodoties plkst. 19.32

¹¹⁶ Sludinājumu portāls www.ss.lv (skatīts 17.05.2021.)

¹¹⁷ Vilcienu kustības saraksti, mājaslapa www.pv.lv (17.05.2021.)

(svētdienā – plkst. 14.57). Otrā dzelzceļa līnijā pasažieru satiksme nepastāv. 2020. gadā atjaunota Jelgavas – Mažeiku dzelzceļa līnija kravu pārvadājumiem, kā arī iecerēts, ka līdz 2022. gadam šajā dzelzceļa līnijā varētu tikt atjaunota arī pasažieru satiksme¹¹⁸.

Autobusu satiksmes ziņā tās pieejamība atšķiras izrietot no apdzīvotas vietas lieluma un arī daļēji ģeogrāfiskā novietojuma. Piemēram, biežs reisu nodrošinājums ir Dobeles - Jelgava - Rīga (darba dienās ~25-30 reisu maršrutā vienā virzienā darba dienā). Krietni mazāks maršrutu skaits ir no Auces uz Jelgavu un Rīgu (4 reisi darba dienā vienā virzienā). Salīdzinoši bieži pieejama autobusu satiksme Dobeles novada Bikstu, Kaķenieku, Annenieku ciemiem, ņemot vērā to, ka tie izvietoti autoceļa A9 tuvumā, pa kuru kursē autobusi maršrutos Liepāja – Saldus – Rīga (piemēram, no Bikstiem uz Rīgu darba dienā iespējas nokļūt ar 16 reisiem). Labs nodrošinājums autobusu reisu ziņā ir arī starp Tērveti un Dobeli (7 reisi darba dienā), bet sliktāks no Augstkalnes, Bukaišiem, kā arī citām mazākām vietām (piemēram, Dzeguzēniem un Klūnām). No Auces uz Dobeli ir 4 reisi darba dienā, bet no Īles uz Dobeli, Sņķeres uz Auci un citiem mazākiem ciemiem darba dienā iespējams nokļūt ar 2 reisiem¹¹⁹. Domājot par iedzīvotāju mobilitātes uzlabošanu, īpaši lauku teritorijās un ciemos, kā arī sarūkšanas tendenci lielāks uzsvars nākotnē būtu liekams uz **sabiedrisko transportu pēc pieprasījuma**.

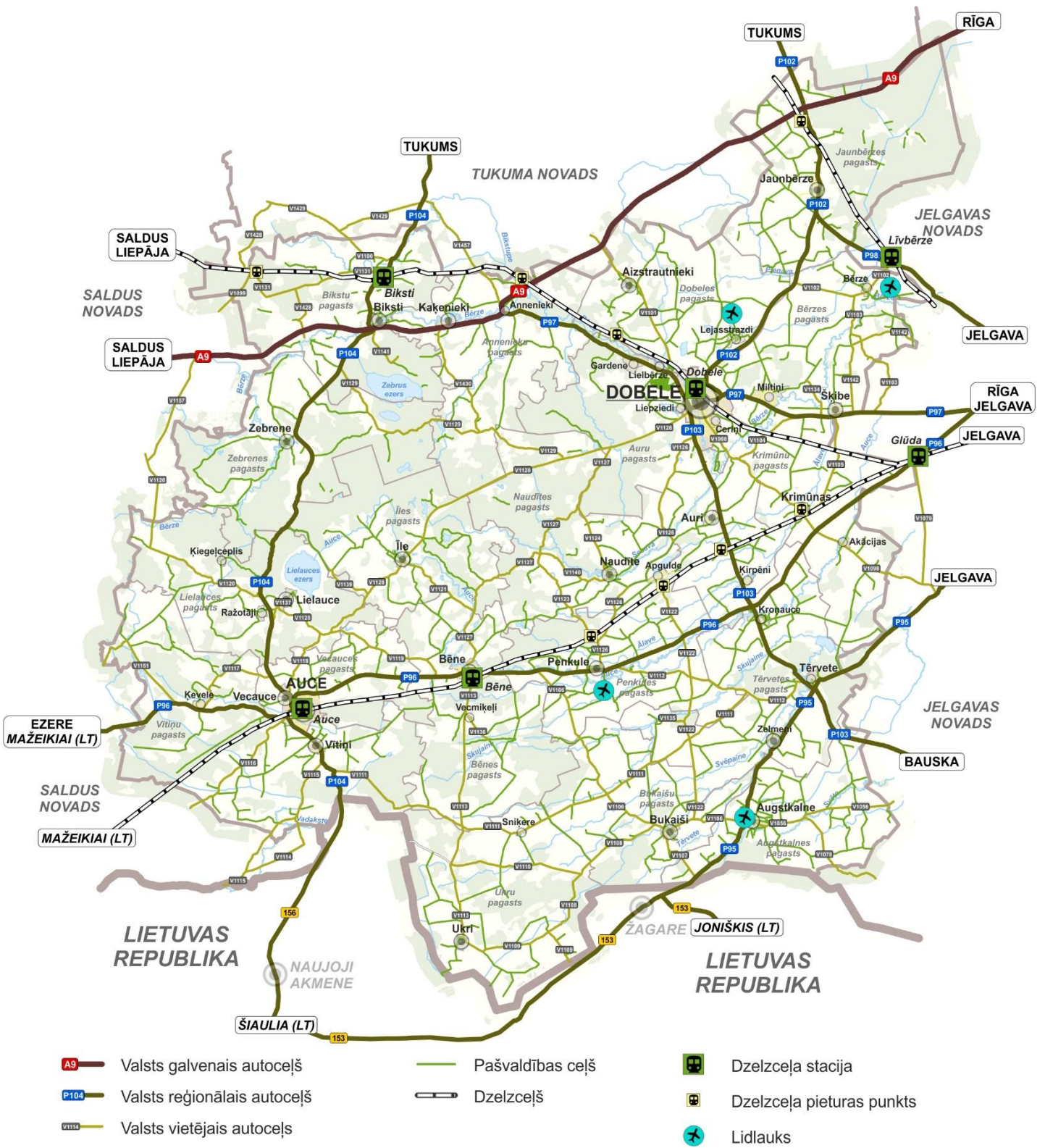
Attiecībā uz infrastruktūru, kas piemērota **velosipēdistiem**, visas pašvaldības pēdējos gados īstenojušas dažādus projektus, tomēr pieprasījums pēc attīstītākas velosatiksmes infrastruktūras tikai pieaug.

2.1. Klimata pārmaiņas

Ņemot vērā globālo aktualitāti saistībā ar pasākumiem reaģēšanai uz klimata pārmaiņām, visas pašvaldības pēdējos gados pievērsušās ilgtspējīgu risinājumu īstenošanai dažādās jomās (*skat. nodaļu 4.3 Nozīmīgākie investīciju projekti pēdējos gados*). Arī turpmāk viens no galvenajiem uzdevumiem būs izvērtēt, kuras klimata parādības jau tagad izraisa un nākotnē radīs lielāko apdraudējumu novada iedzīvotājiem, uzņēmējiem, infrastruktūrai, kā arī īstenot pasākumus, kas var mazināt ietekmi uz vidi un nodrošināt efektīvu resursu patēriņu. To pastiprina arī Latvijas nacionālā attīstības plānā 2021. – 2027. gadam paredzētais uzdevums pašvaldībām - tautsaimniecības siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana un pieaugošas oglekļa dioksīda piesaistes nodrošināšana virzībā uz klimatnoturīgu ekonomikas attīstību, kā arī klimata pārmaiņu ietekmju mazināšana, īstenojot pielāgošanās **klimata pārmaiņām pasākumus** un panākot materiāltehniskā un infrastruktūras nodrošinājuma uzlabojumus (*skat. nodaļu 5.2 Nacionālās prioritātes*).

¹¹⁸ Sižets "Atklāj atjaunoto dzelzceļa līniju Jelgava – Mažeiki" LTV raidījumā "Panorāma", 2020.gada 15. februārī

¹¹⁹ *Autobusu un vilcienu kustību saraksti, Autotransporta direkcija, 2021*

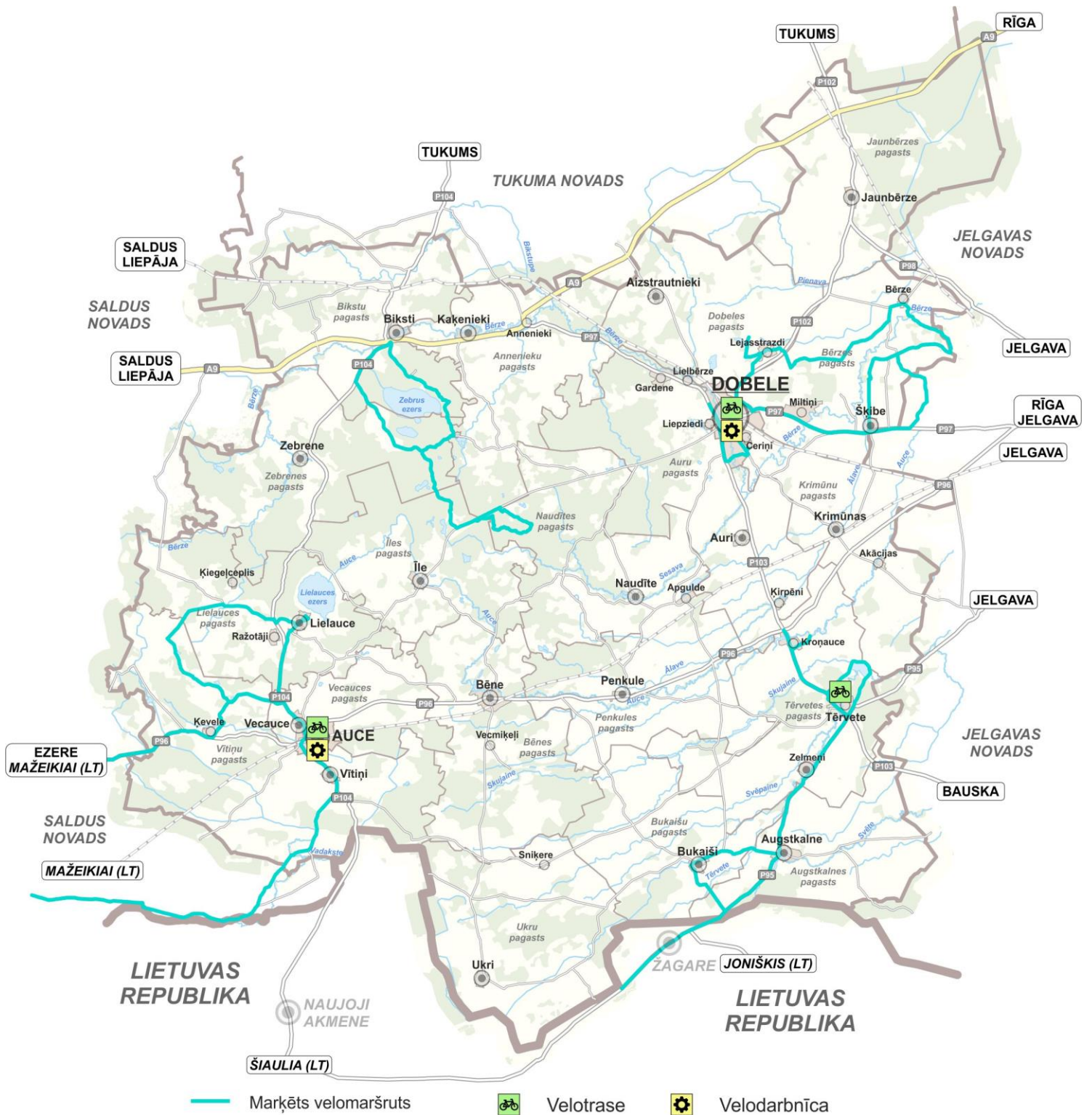

Kartoshēma 16: Transporta infrastruktūras pieejamība apvienotā Dobeles novada teritorijā

	Starpilsētu autobusu maršruti		Dobeles autoosta		Autobusu pieturvietā
	Vietējie autobusu maršruti		Dobeles dzelzceļa stacija		Bikstu dzelzceļa stacija
	Pašažieru dzelzceļa satiksme				

Kartoshēma 17: Sabiedriskā transporta satiksme (avots: SIA "Dobele autobusu parks" www.dobeleautobusuparks.lv un www.1188.lv/satiksme)

Kartoshēma 18: Velosatiksmes infrastruktūra un maršruti (avots: Auces, Dobeles, Tērvetes novada pašvaldību informācija)

Foto 7: Tērvetes pagasta Zelmeņos atklāts atjaunotā autoceļa Jelgava – Tērvete – Lietuvas robeža posms (avots: Tērvetes novada pašvaldības mājaslapa, autors: Jānis Švitiņš, 2020)

3. Ekonomika

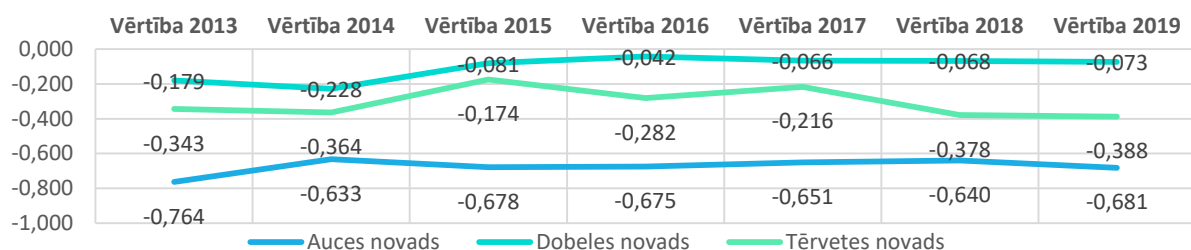
3.1. Attīstības līmeņa indekss

Viens no teritorijas attīstību raksturojošiem rādītājiem ir **teritorijas attīstības indekss**, kas tiek aprēķināts, ņemot vērā dažādus rādītājus¹²⁰.

Novads	Ekonomiski aktīvo individuālo komersantu un komercsabiedrību skaits uz 1000 iedz.	Bezdarba līmenis	Trūcīgo personu īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā	Kopējais noziedzīgo nodarījumu skaits uz 1000 iedz.	Dabiskās kustības saldo uz 1000 iedz.	Ilgtermiņa migrācijas saldo 1000 iedz.	Iedzīvotāju skaits virs darbības vecuma uz 1000 darbības vecuma iedzīvotājiem	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa lielums uz 1 iedz.	Attīstības līmeņa indekss (vērtība)	Attīstības līmeņa indekss (rangš)	Attīstības līmeņa izmaiņu indekss pēc 2019.gada datiem, salīdzinot ar 2018.gada datiem (vērtība)	Attīstības līmeņa izmaiņu indekss pēc 2019.gada datiem, salīdzinot ar 2018.gada datiem (rangš)
Auces novads	-0,228	-0,010	-0,092	0,014	-0,118	-0,076	-0,083	-0,089	-0,681	85	-0,474	84
Dobeles novads	-0,077	0,039	0,049	-0,082	0,024	-0,050	-0,003	0,027	-0,073	43	0,104	43
Tērvetes novads	-0,294	0,051	0,059	-0,013	-0,030	-0,023	-0,058	-0,080	-0,388	68	-0,208	68

Tabula 1: Novadu teritorijas attīstības indeksi pēc 2019.gada datiem (Valsts reģionālās attīstības aģentūra (VRAA))

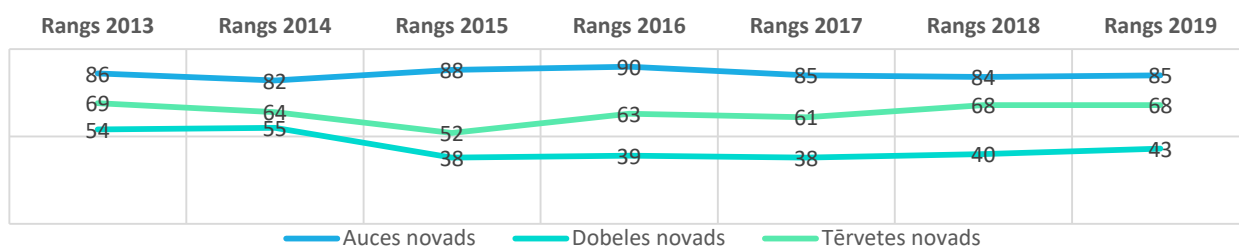
Teritorijas attīstības indeksa ziņā (starp līdz 2021. gada 1. jūlijam pastāvošajām pašvaldībām) visaugstāk ierindojās Dobeles novads (43.vietā no 110 novadiem), tam sekoja Tērvetes novads (68.vietā) un Auces novads (85.vietā).

Grafiks 10: Teritorijas attīstības indeksu dinamika pēc 2019. - 2013.gada datiem (VRAA)

¹²⁰ Aprēķinā izmantoti šādi rādītāji: ekonomiski aktīvo individuālo komersantu un komercsabiedrību skaits uz 1000 iedzīvotājiem, (svars – 0.25); bezdarba līmenis,%, (svars – 0.15); trūcīgo personu īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā,%, (svars – 0.1); kopējais noziedzīgo nodarījumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem, (svars – 0.05); dabiskās kustības saldo uz 1000 iedzīvotājiem, (svars – 0.1); ilgtermiņa migrācijas saldo uz 1000 iedzīvotājiem, (svars – 0.1); iedzīvotāju skaits virs darbības vecuma uz 1000 darbības vecuma iedzīvotājiem, (svars – 0.05); iedzīvotāju ienākuma nodoklis uz vienu iedzīvotāju, EUR, (svars – 0.2), 14.07.2014. MK noteikumi Nr.367 Reģionālās attīstības uzraudzības un novērtēšanas kārtība

Analizējot teritorijas attīstības indeksa dinamiku, secināms, ka tam nav bijušas būtiskas izmaiņas. Lielākās indeksa svārstības raksturīgas Tērvetes novadam, kur attīstības indekss kopš 2015. gadā būtiski uzlabojās, bet pēdējos gados tam ir bijusi tendence atkal samazināties. Arī ranga ziņā (novada vieta pēc attīstības indeksa starp 110 novadiem) pēdējos gados situācija nav būtiski mainījusies. Dobeles novads pēc 2015. un 2017. gada 110 novadu starpā ieņēma 38. vietu, bet pēdējos divos gados nedaudz šīs pozīcijas ir noslīdējušas līdz 43. vietai, kas tāpat vērtējams salīdzinoši labi. Auces novads pēdējos pāris gados savas pozīcijas ir uzlabojis par dažām vietām esot 85. vietā, bet Tērvetes novads – pasliktinājies, nonākot 68. vietā.

Grafiks 11: Teritorijas attīstības indeksu ranga dinamika starp 110 novadiem pēc 2019. - 2013.gada datiem (VRAA)

3.2. Uzņēmējdarbības vide

Visas trīs līdzšinējās pašvaldības lielu uzmanību attīstības plānošanā pievērsušas tieši **uzņēmējdarbības vides attīstībai**, ņemot vērā to, ka tās stimulēšana veicina darba vietu saglabāšanu un radīšanu teritorijā, kam savukārt ir tieša ietekme uz vietas pievilcību, kā arī kopējo novada ekonomisko labklājību. Piemēram, Auces novada pašvaldība regulāri organizē uzņēmējdarbības **grantu – biznesa ideju** konkursu. Auces novada pašvaldība un Dobeles novada pašvaldība uzņēmējiem sniedz pašvaldības **nekustamā īpašuma** (telpu) izmantošanas iespējas, bet Dobeles novada pašvaldība uzņēmējiem piedāvā **zemes un telpu** nomas atlaides¹²¹. Pašvaldības saviem uzņēmējiem bieži sniedz atbalstu, nodrošinot dalību **izstādēs**, piemēram, "Uzņēmēju dienas Zemgalē", starptautiskā tūrisma izstāde "Balttour". Tērvetes novada pašvaldība ir finansējusi **tirdzniecības terases** izbūvi dabas parka Tērvete teritorijā, kur tirgoties Tērvetes novada mājražotājiem, kā arī regulāri atbalsta Tērvetes mājražotāju biedrības projektus novada mazo **projektu konkursos** (zīmju un norāžu, reklāmas materiālu izgatavošana, aprīkojuma iegāde āra tirdzniecībai un tml.) Tērvetes novada pašvaldība nepiemēro nodevas par reklāmu novada uzņēmējiem.

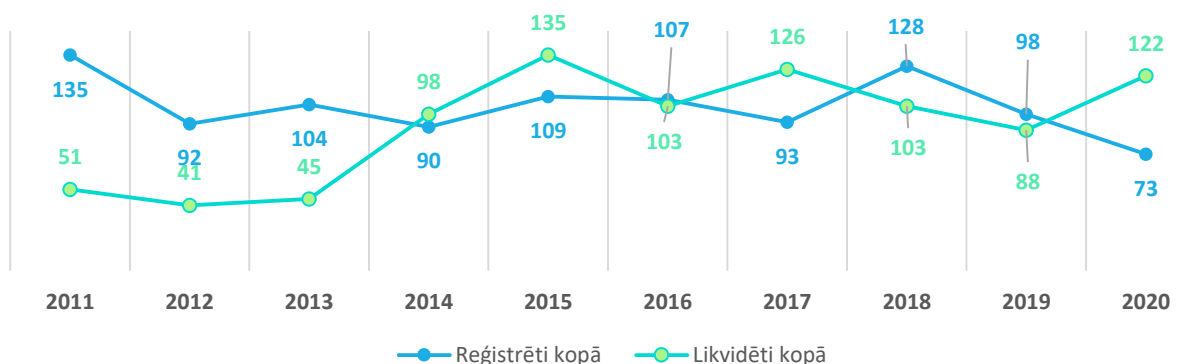
Būtisku impulsu uzņēmējdarbības vides attīstībā Dobeles novadā sniedz **Dobeles Pieaugušo izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centrs**, kurā pieejams plašs

¹²¹ Apvienotais Dobeles novada pašvaldības profils, VARAM, 2019.

uzņēmējdarbības izglītības programmu klāsts, kā arī tiek īstenoti dažādi projekti, t.sk. arī uzņēmējdarbības prasmju attīstībai Dobeles novadā un Zemgales reģionā. Šajā centrā izveidota arī koprades un tehnoloģiju telpa **“Open Lab”**, kurā ražotājiem, amatniekiem, studentiem un citiem interesentiem pieejamas dažādas drukas iekārtas¹²². 2014. gadā centra paspārnē tika radīta Dobeles novada mājražotāju, amatnieku un zemnieku uzņēmējdarbības veicināšanas kustība **“Dobeles dara”**, kas pēdējos gados izaugusi līdz spēcīgam un atpazīstamam zīmolam, kas sekmē Dobeles novada uzņēmēju atpazīstamību un labās prakses izplatīšanu, kā arī uzņēmēju godināšanu. “Dobeles dara” ir izveidota arī savas komunikācijas grafiskās vadlīnijas, kā arī komunikācijas kanāli (t.sk. mājaslapa www.dobeledara.lv, sociālo tīklu konti dažādās platformās). Aucē pašvaldība sadarbībā ar kultūrizglītības biedrību “Ausma” ir izveidojusi mājražotāju kiosku- tirdziņu, kur ir iespējams iegādāties vietējo mājražotāju produkciju un amatnieku izstrādājumus. Savukārt Tērvetes novadā regulāri tiek godināti uzņēmēji lauksaimnieku un rīkota uzņēmēju balle, bet pašvaldībā strādā **uzņēmējdarbības speciālists**, kurš sniedz konsultatīvu atbalstu vietējiem uzņēmējiem.

Auces, Dobeles un Tērvetes novadu jaunie uzņēmēji atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanai var saņemt arī Latvijas investīciju un attīstības aģentūras **Jelgavas biznesa inkubatorā**. Tāpat atbalstu uzņēmējiem sniedz **Zemgales Uzņēmējdarbības centrs**.

Kopā **reģistrēto un likvidēto uzņēmumu dinamika** Dobeles novada teritorijā pēdējo 10 gadu laikā ir bijusi ar salīdzinoši mazām svārstībām, bet atsevišķos gados likvidēto uzņēmumu skaits pārsniedzis reģistrēto (t.sk. 2020. gadā, kas daļēji varētu būt saistīts ar Covid-19 pandēmijas ietekmi), ņemot vērā to, ka kopā reģistrēto uzņēmumu skaits 2020. gadā bijis viszemākais pēdējo 10 gadu laikā.

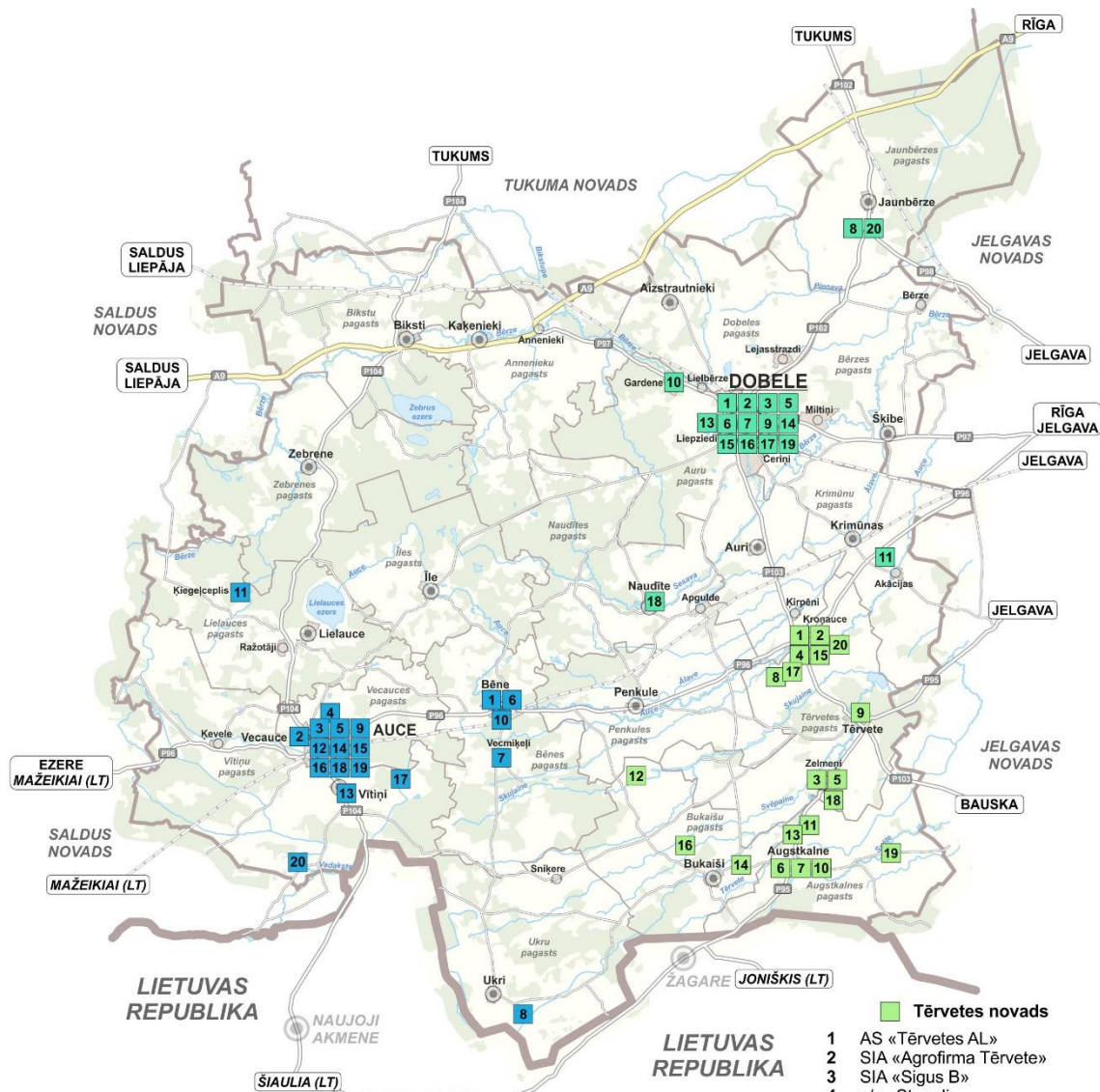
Grafiks 12: Uzņēmumu reģistrācijas un likvidācijas dinamika apvienotā Dobeles novada teritorijā (avots: Lursoft)

¹²² Dobeles Pieaugušo izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centrs, www.pic.dobele.lv

2019. gadā apvienotā Dobeles novada teritorijā kopā bija 82 uzņēmumi, kuru apgrozījums gada laikā bija ne mazāks par 1 milj. EUR, bet 11 – ne mazāks par 10 milj. EUR. Uzņēmums ar lielāko apgrozījumu visā novada teritorijā ir AS "Dobeles dzirnavnieks".

Uzņēmums	Novads (līdz 01.07. 2021)	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2018, %
Dobeles dzirnavnieks, AS	Dobeles novads	Graudu malšanas produktu ražošana	129 638 617	10,47
ASTARTE-NAFTA, SIA	Dobeles novads	Degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās	50 991 769	4,27
EAST METAL, SIA	Dobeles novads	Metāla konstrukciju un to sastāvdaļu ražošana	47 623 728	22,95
MĀRKSMENS, SIA	Dobeles novads	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	28 911 242	18,84
BALTIC CANDLES Ltd, SIA	Dobeles novads	Citur neklasificēta ražošana	16 908 115	-8,37
TENAX PANEL, SIA	Dobeles novads	Aukstā formēšana vai locīšana	15 066 674	-
TENACHEM, SIA	Dobeles novads	Krāsu, laku un līdžīgu pārklājumu, tipogrāfijas krāsu un mastikas ražošana	14 958 922	7,23
Latvi Dan Agro, SIA	Dobeles novads	Cūkkopība	13 856 533	27,34
TENAPORS, SIA	Dobeles novads	Plastmasas plātņu, lokšņu, cauruļu un profilu ražošana	13 472 950	-45,77
TĒRVETES AL, AS	Tērvetes novads	Alus ražošana	13 251 441	-2,54
AGROFIRMA TĒRVETE, AS	Tērvetes novads	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	12 510 795	-8,13

Tabula 2: Uzņēmumi apvienotā Dobeles novada teritorijā ar 2019. gada apgrozījumu, kas pārsniedz 10 milj. EUR (Lursoft)

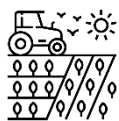
TOP 20 uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu 2019.g. (dati www.lursoft.lv)

■ Auces novads		■ Dobeles novads	
1 SIA «Bēnes PB»	11 SIA «Divi Ozoli»	1 AS «Dobeles dzirnavnieks»	11 SIA «Ingleby Dobeles Agro»
2 SIA «Vecauce» (LLU mācību un pētījumu saimniecība)	12 SIA «Auces meliorators»	2 SIA «Astarte nafta»	12 SIA «BC Trade Ltd»
3 SIA «Tehnika Auce»	13 z/s «Druvas»	3 SIA «East Metal»	13 A/S «Ziedi JP»
4 SIA «PF Vecauce»	14 SIA «Agro Transports»	4 SIA «Mārksmens»	14 SIA «Dobeles un apkārtnes slimnīca»
5 SIA «Auces komunālie kalpojumi»	15 SIA «Roga»	5 SIA «Baltic Candels Ltd»	15 SIA «Lūcija»
6 SIA «Irvine»	16 SIA «Maiden»	6 SIA «Tenax Panel»	16 SIA «Agrolats»
7 SIA «Tand Ukri»	17 z/s «Lielvaicēni»	7 SIA «Tenachem»	17 SIA «RaWood export»
8 SIA «Kauķi»	18 PS «Rītupes Melio»	8 SIA «Latvi Dan Agro»	18 SIA «Go tehnika»
9 SIA «Fortuna EK»	19 SIA «Zibi»	9 SIA «Tenapors»	19 SIA «Debeles Eko»
10 SIA «Zemgales enerģijas parks»	20 z/s «Dukāti»	10 SIA «Erte Grupa»	20 SIA «Lauku Agro»
			11 SIA «Kvietes»
			12 z/s «Māliņi»
			13 z/s «Osīši»
			14 z/s «Anškinaiši»
			15 SIA «Aled Pro»
			16 z/s «Jauručī»
			17 SIA «Soar»
			18 SIA «Kompānija SL»
			19 SIA «Silaine»
			20 z/s «Orhidejas»

Kartoshēma 19: Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu 2019. gadā Auces, Dobeles un Tērvetes novadā (avots: Lursoft.lv, piezīme: Tērvetes novada AS "Tērvetes AL" zināma kā Tērvetes alus darītava, bet SIA Silāres - zīmols "Zoltners")

Starp 100 uzņēmumiem ar lielāko gada apgrozījumu apvienotā Dobeles novada teritorijā 2019. gadā visvairāk bija tādu, kas pēc NACE darbības veida nodarbojas ar **graudaugu** (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšanu (19 uzņēmumi), tam seko **jauktā lauksaimniecība** (augkopība un lopkopība) (10 uzņēmumi), **mazumtirdzniecība** nespécializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku (6 uzņēmumi) un **kravu pārvadājumi** pa autoceļiem (6 uzņēmumi). Pa trim uzņēmumiem bija katrā no šīm jomām: degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās, graudu, sēklu, neapstrādātas tabakas un lopbarības vairumtirdzniecība, kokmateriālu un būvmateriālu vairumtirdzniecības starpnieku darbība, kā arī sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana. Savukārt pa diviem uzņēmumiem darbojās kādā no šīm jomām: metāla konstrukciju un to sastāvdaļu ražošana, cūkkopība, zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana, ķīmisko vielu vairumtirdzniecība, slimnīcu darbība, elektroenerģijas ražošana, lauksaimniecības mašīnu, iekārtu un to piederumu vairumtirdzniecība, elektroinstalācijas ierīkošana, būvlaukuma sagatavošana, kokmateriālu, būvmateriālu un sanitārtehnikas ierīču vairumtirdzniecība. Pārējās NACE jomas šo 100 uzņēmumu vidū bija pārstāvētas vienu reizi¹²³.

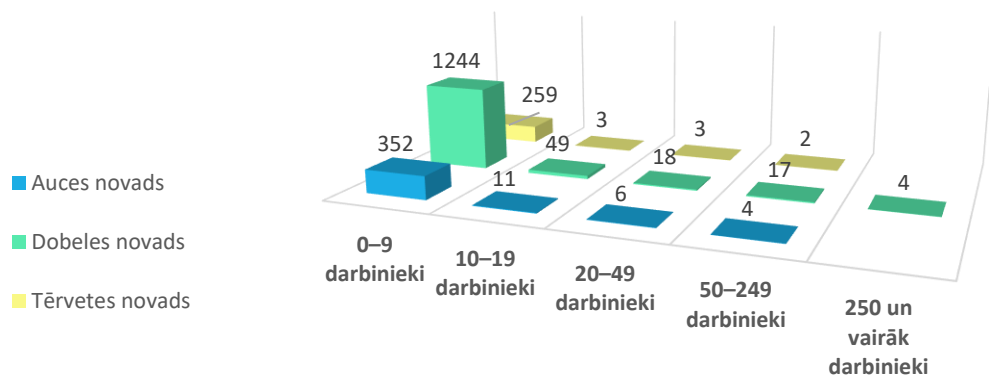
Pēc darbības veida 2020. gadā visizplatītākie bija uzņēmumi, kuri nodarbojas ar **graudaugu** (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšanu (kopā visa apvienotā novada teritorijā – 340), tam sekoja jauktā **lauksaimniecība** - augkopība un lopkopība (328). Salīdzinoši daudz reģistrētu uzņēmumu, kuru darbības veids ir **frizieru un skaistumkopšanas** pakalpojumi (64), **kravu pārvadājumi** pa autoceļiem (43), **automobiļu apkope** un remonts (43), citur neklasificēti **individuālie pakalpojumi** (41), dzīvojamo un nedzīvojamo ēku **būvniecība** (41), sava vai nomāta **nekustamā īpašuma** izīrēšana un pārvaldīšana (40), kā arī **mazumtirdzniecība** nespécializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku (33), restorānu un mobilo **ēdināšanas** vietu pakalpojumi (31), **apgērbu mazumtirdzniecība** specializētajos veikalos (27) un dārzeņu audzēšana (25) u.c. jomas¹²⁴.

2019. gadā pavisam kopā Auces, Dobeles un Tērvetes novadā bija 1972 **ekonomiski aktīvi uzņēmumi**. Līdz 9 darbiniekiem savos uzņēmumos nodarbināja kopā 1855 uzņēmumi. 63 uzņēmumos darbinieku skaits bija 10 – 19, bet 27 uzņēmumos 20 – 49. Salīdzinoši daudz ir arī tādu uzņēmumu, kur darbinieku skaits ir no 50 – 249 (kopā tādi bija 23, no tiem lielākā daļa jeb 17 Dobeles novadā). Tāpat Dobeles novads var lepoties ar faktu, ka tajā atrodas 4 uzņēmumi, kuri nodarbina 250 un vairāk darbinieku¹²⁵.

¹²³ Uzņēmumi ar lielāko gada apgrozījumu sadalījumā pa darbības veidiem, statistikas avots - Lursoft

¹²⁴ Aktīvo uzņēmumu skaits sadalījumā pa darbības veidiem, statistikas avots - Lursoft

¹²⁵ Tirdzniecības sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumi pēc nodarbināto skaita, 2019, CSP

Grafiks 13: Tirgus sektora ekonomiski aktīvie uzņēmumi sadalījumā pa uzņēmumu lieluma grupām 2019. gadā (CSP)

Apskatot tirgus sektora ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaitu uz 1000 iedzīvotājiem 2019. gadā, secināms, ka to visvairāk ir Tērvetes novadā (80), tam seko Dobeles novads (69), kura rādītājs ir vienāds ar šo rādītāju Zemgales reģionā, pēdējā vietā ierindojas Auces novads (61). Kopā Latvijā šis rādītājs sasniedz 90 uzņēmumus uz 1000 iedzīvotājiem¹²⁶.

Visos novados aktīvi darbojas arī **vairāki vietējās izcelsmes pārtikas ražotāji**. Piemēram, Auces novadā SIA "Lielauces kliņģeris" (saldumi, tējas, u.c.), Vītiņu pagasta zemnieku saimniecība "Imantas" (vistu olas), SIA "BEST BERRY" (irbeņu ogu audzēšana un pārstrāde), Dobeles novadā Krimūnu pagasta zemnieku saimniecība "Rūķišu tēja", zemnieku saimniecība "Alkšņi" (bioloģiskie jēri), zemnieku saimniecība "Oši" (lazdu rieksti, augļi u.c.), Tērvetes novadā – SIA "Tērvetes maize", Vīnogu dārzs, Alus darītava "Zoltners" u.c.¹²⁷. Apskates saimniecību apmeklējums pēdējos gados kļūst aizvien populārāks.

3.3. Nodarbinātība

2020. gadā Auces novadā kopā bija 3490 personas darbības vecumā¹²⁸, Dobeles novadā - 11 794, bet Tērvetes novadā – 1977, kopā apvienotā novada teritorijā – 17 261.

Vidējais 2019. gadā nodarbināto skaits¹²⁹ pēc faktiskās darba (darbinieku skaits darba attiecībās, par kuriem maksā nodokļus darba devējs) vietas Auces novadā bija 1484, Dobeles novadā – 7211, bet Tērvetes novadā – 927. Savukārt pašnodarbināto fizisko personu skaits (personas, kuras veic saimniecisko darbību un ir reģistrējušās Valsts ieņēmumu dienestā (VID), kā pašnodarbinātās personas): Auces novadā - 172, Dobeles novadā – 504 un Tērvetes novadā – 100.

¹²⁶ Tirgus sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumi uz 1000 iedzīvotājiem, 2019, CSP

¹²⁷ Zimola "Novada garša" katalogs, www.novadagarsa.lv

¹²⁸ Iedzīvotāju skaits darbības vecumā, CSP

¹²⁹ Nodarbināto skaits pēc faktiskās darba vietas, CSP

Auces novadā bezdarba līmenis 2020. gada 31. decembrī bija 8,2%, Dobeles novadā – 5,8%, bet Tērvetes novadā – 6,1%. Vidējais apvienotā novada **bezdarba līmenis 2021. gada nogalē – 6,3%**, kas ir līdzīgs Latvijas vidējam rādītājam (6,0%), bet nedaudz augstāks kā Zemgales reģionā (5,5%). No visiem bezdarbniekiem apvienotā Dobeles novadā 18,9% ir ilgstošie bezdarbnieki, 11,5% - invalīdi bezdarbnieki, 9,7% - jaunieši vecumā no 15 – 24 gadiem, bet 17,3% - pirmspensijas vecumā¹³⁰.

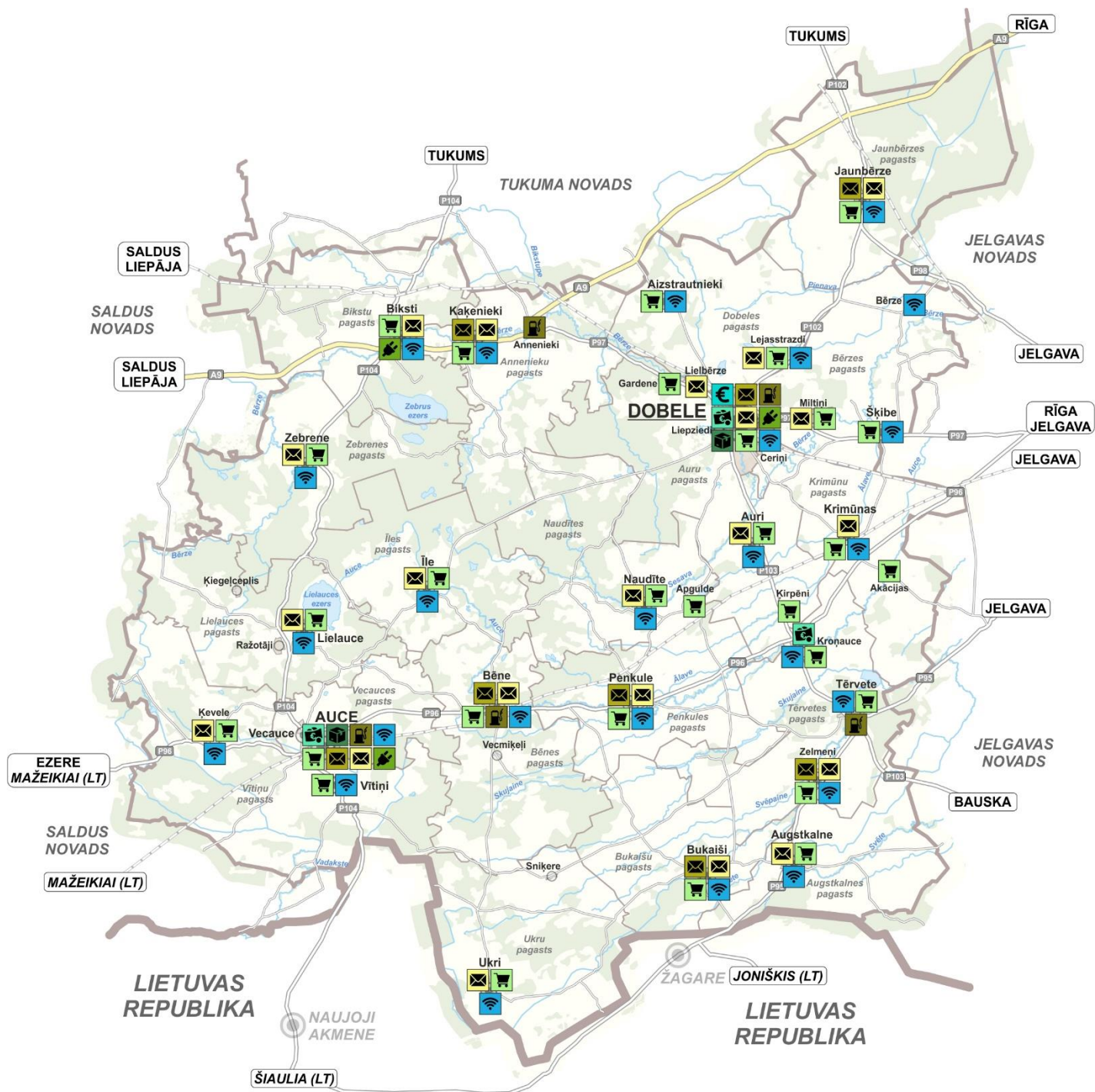
Nodarbinātības valsts aģentūras vakanču portālā uz 18.05.2021. Dobeles novadā bija pieejamas 40 **vakances** (t.sk. dažādu tehnisko darbu veicēji lielākajos ražošanas uzņēmumos Dobelē, veselības aprūpes jomas speciālisti, izglītības iestāžu speciālisti) piedāvātajai bruto mēnešalgai variējot 500 – 1800 EUR robežās. Auces novadā bija pieejamas tikai 2 vakances, bet Tērvetes novadā – 5 (t.sk. 4 no tām saistītas ar darbu sociālās aprūpes centrā "Tērvete"). Vakancu portālā www.cv.lv uz 18.05.2021. piedāvājumu skaits apvienotā novada teritorijā bija krietni mazāks: Dobeles novadā 14 vakances, bet Auces un Tērvetes novados šajā portālā uz konkrētu datumu nebija pieejama neviena vakance.

Nodarbinātības jomā vērojams paradokss - iedzīvotāji nereti norāda uz darbavietu trūkumu, savukārt uzņēmēji – uz kvalificēta darbaspēka trūkumu (*skat. sadaļu 6.1 Kopsavilkums no iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas rezultātiem*).

3.4. Pieejamie pakalpojumi

Dažādu sadzīves pakalpojumu ziņā apvienotā Dobeles novada teritorijā ir salīdzinoši labs pārklājums (protams, vairums sadzīves pakalpojumu koncentrēti lielākajās apdzīvotās vietās). Tomēr nereti iedzīvotāji aptaujā (*skat. sadaļu 6.1 Kopsavilkums no iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas rezultātiem*) ir norādījuši, ka tiem **pietrūkst lielāka sadzīves pakalpojumu pieejamība**. Piemēram, Auces novada iedzīvotājiem – pietrūkst papildu bankomātu, sabiedriskās ēdināšanas vietas, lielveikali, veikali mazākās apdzīvotās vietās. Sabiedriskās ēdināšanas vietas, kā arī iepirkšanās vietas pietrūkst arī Dobeles novadā dzīvojošajiem, tāpat norādīts uz skaistumkopšanas pakalpojumu trūkumu ciemos. Arī Tērvetes novada iedzīvotājiem pietrūkst bankomātu, automašīnu mazgāšanas servisa, kā arī kvalitatīva mobilo sakaru tīkla pārklājuma un pakomātu. Tā kā sadzīves pakalpojumu nodrošinājums lielā mērā atkarīgs no vietējās uzņēmējdarbības vides un iedzīvotāju uzņēmējspējām, tad pašvaldība var tikai **paaugstināt atbalstu jaunajiem uzņēmējiem**, kuri vēlētos uzsākt uzņēmējdarbību vai **sekmēt sadarbību** ar jau esošajiem uzņēmējiem jaunu pakalpojumu attīstībā.

¹³⁰ Reģistrēto bezdarbnieku skaits 2020.gada 31.decembris, Nodarbinātības valsts aģentūra

	Bankas filiāle		Vēstuļu kastīte		Degvielas / gāzes uzpildes stacija
	Bankomāts		Pakomāts		Elektruzlādes vieta
	Pasta nodaļa		Mazumtirdzniecības vieta		Brīvpieejas interneta vieta (Wi-Fi)

Kartoshēma 20: Dažādi pieejamie pakalpojumi apvienotā Dobeles novada teritorijā, 2021

Foto 8: Krāšņās puķudobes Aucē (avots: Auces novada pašvaldības mājaslapa, autors: Elza Jarmoliča, 2021)

3.5. Tūrisms

Visi trīs novadi var lepoties ar labi attīstītu tūrisma infrastruktūru un atpazīstamību gan pateicoties daudziem dabas tūrisma objektiem, attīstīto infrastruktūru, gan labi nostiprinātām tradīcijām, kas sekmē arī viesu interesi par teritoriju.

Katrā no novadiem ir izveidots **Tūrisma informācijas centrs**. Teritorijā atrodas **7 muzeji** (skat. nodaļu 1.4 Kultūrvide).

Auces novadā populārākie tūrisma objekti ir **Ķeveles avoti** (Vītiņu pagastā) un **Vecauces pils**, kā arī **Lielauces pils** un parks, **Lielauces ezers**.

Dobeles novadā teritorijā populārākie apskates objekti ir **Pokaiņu mežs** (Naudītes pagastā), Īles nacionālo **partizānu bunkurs**, **Zebrus ezers**, Bērzes dzirnavas, **Dobeles ceriņu dārzs**, Livonijas ordeņa **pilsdrupas**, Turgus laukums – Dobeles vēsturiskais centrs. Tāpat tūristu vidū atpazīstamību ieguvuši tādi pasākumi kā Dobeles **Ceriņu svētki**, Dobeles **Ābolu svētki**, **Sniegavīru parāde**.

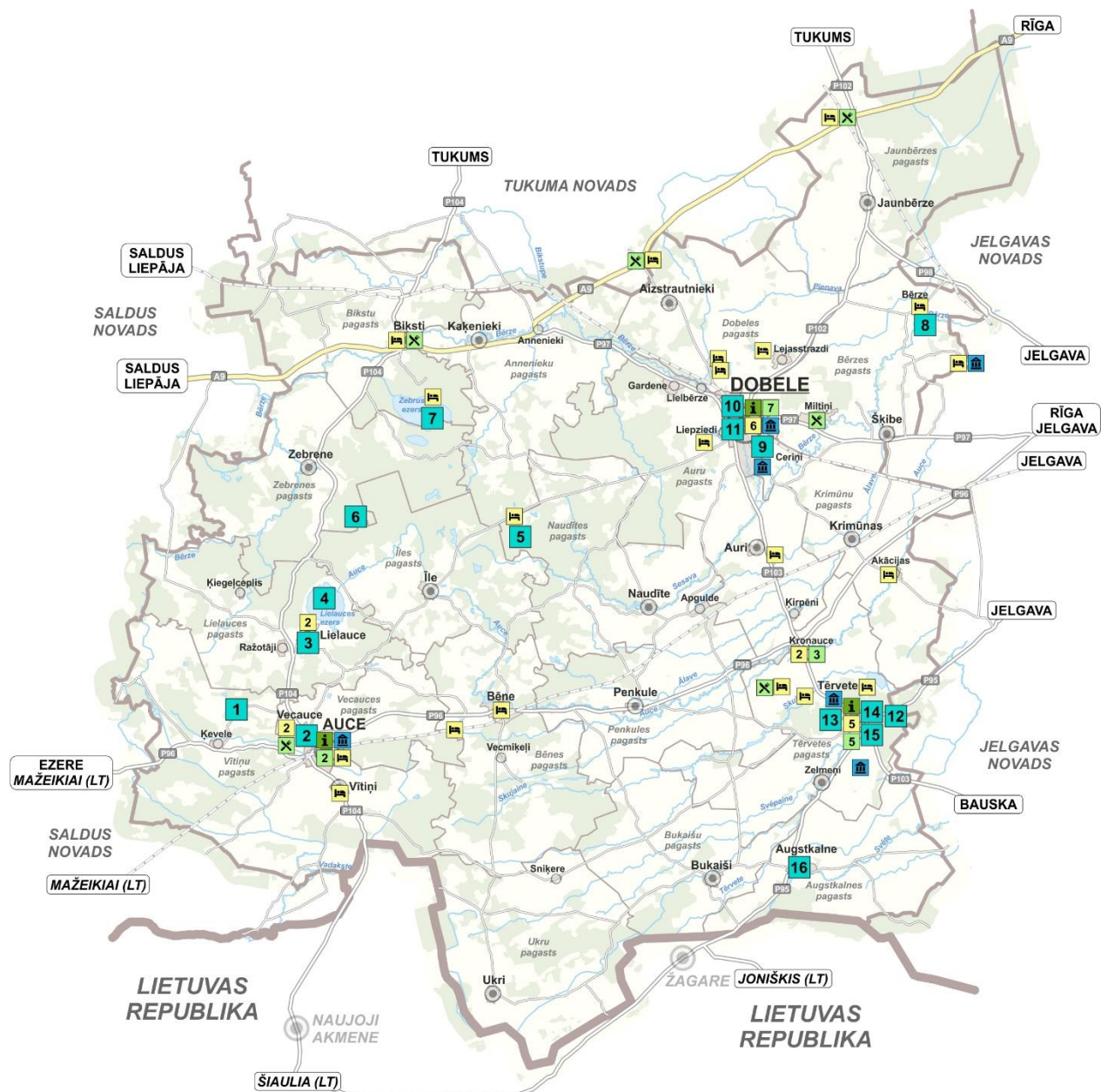
Tērvetes novada populārākais tūrisma objekts ir Latvijas valsts mežu **dabas parks Tērvetē**, kā arī Tērvetes **tauriņu tropu māja**, Tērvetes **tīklu parks**, **Tērvetes pilskalns**, 12. gs. Tērvetes **koka pils**, **Mežmuižas pils**. Populāri ir **Zemgaļu svētki** Tērvetē, dabas parka svētki – Pasakas modināšana un guldināšana, Valpurģu nakts, pēdējos gados - Meža dienas.

Apvienotā novada teritorijā atrodas arī daudzi citi apskates objekti un interesantas vietas (t.sk. dabas tūrisma objekti), kas līdzās populārākajiem tūrisma objektiem iekļautas dažādos tūrisma maršrutos. Apvienotā Dobeles novada teritorijā ir 2018. gadā izveidota visu trīs novadu pašvaldību aktualizēta [tūrisma karte](#), kas aptver visus nozīmīgākos apskates objektus, naktsmītnes, kafejnīcas.

Auces novada teritorijā pieejamas 8 naktsmītnes, Dobeles novadā – 19, Tērvetes novadā – 11 naktsmītnes, kā arī iecerēta Latvijas Valsts Mežu kempinga izveide Tērvetē. Naktsmītņu vidū atrodas gan viesu mājas un atpūtas kompleksi, gan apartamenti, kā arī dienesta viesnīcas un telšu vietas.

Sabiedriskās ēdināšanas ziņā Aucē pieejamas 3 ēdināšanas vietas, Dobelē – 7, citur Dobeles novada teritorijā – 4, bet Tērvetes novadā – 9 ēdināšanas vietas (t.sk. atpazīstamais restorāns "Zoltners").

Tūrisma maršrutu ziņā daudzi teritorijā esošie apskates objekti iekļauti dažādos **Zemgales** tūrisma maršrutos, kā arī **pārrobežu** tūrisma maršrutos (piemēram, piļu un muižu parku maršruts Zemgalē un Ziemeļlietuvā).

Populārākie tūrisma objekti:

Auces novads:

- Tūrisma informācijas centrs
- Naktsmītne
- Sabiedriskās ēdināšanas vieta
- Muzejs

 Tūrisma infrastruktūras objektu skaits pilsētās un ciemos (ja >1)

Dobeles novads:

- 1** Keveles avoti
- 2** Vecauceces pils
- 3** Lielauces pils un parks
- 4** Lielauces ezers
- 5** Pokaiņu mežs
- 6** Īles nacionālo partizānu bunkurs
- 7** Zebrus ezers

8 Bērzes dzimnava

9 Dobeles ceriņu dārzs

10 Livonijas ordeņa pilsdrupas

11 Tirgus laukums - Dobeles vēsturiskais centrs

Tērvetes novads:

12 Dabas parks «Tērvete»

13 Tērvetes tauriņu tropu māja

14 Tērvetes pilskalns

15 Tērvetes koka pils

16 Mežmuižas pils

Kartoshēma 21: Populārākie tūrisma objekti un nozīmīgākā tūrisma atbalsta infrastruktūra, 2021

3.6. Funkcionālās saites

Teritorijas funkcionālās saites saistītas ar svārstmigrāciju – iedzīvotāju darba, mācību, sadzīves, atpūtas braucieniem uz citām vietām ārpus sava novada.

Auces novadā dzīvojošie nodarbinātie 39,9% strādā Auces novadā, bet pārējie nodarbināti citās vietās – Rīgā (26,9%), Dobeles novadā (8,7%), Jelgavā (4,2%), Jelgavas novadā (2,3%), Mārupes novadā (2%) u.c. **Dobeles novadā** dzīvojošie 49% gadījumu strādā Dobeles novadā, bet pārējo nodarbināto darba vietas atrodas Rīgā (25,3%), Jelgavā (4,4%), Jelgavas novadā (2,8%) u.c. novados. **Tērvetes novadā** dzīvojošie 40,6% gadījumu strādā Tērvetes novadā, bet pārējie: Rīgā (23,8%), Dobeles novadā (8,8%), Jelgavā (7,5%), Jelgavas novadā (3,6%), Mārupes novadā (2,3%) u.c. novados. Lielākās funkcionālās saites darbaspēka svārstmigrācijas ziņā apvienotajam Dobeles novadam (kurā būs nodarbināti 51,5% dzīvojošo) paredzamas ar **Rīgu** (25,5%), **Jelgavas novadu** (8,5%), **Mārupes novadu** (2,4%). Mazāka darbaspēka svārstmigrācija jaunajam Dobeles novadam būs ar Ķekavas novadu, Tukuma novadu, Aizkraukles novadu, Bauskas novadu, Ogres novadu, Saldus novadu, Salaspils novadu, Olaines novadu u.c.¹³¹

Apvienotā Dobeles novada galvenie svārstmigrācijas virzieni atrodas ap **Dobeles un Auces pilsētām**, kā arī **Bikstu un Tērvetes pagastos**. Svārstmigrācija novērojama starp blakus esošajām piedāvātajām pašvaldībām – darba dienās rīta pusē svārstmigrācija pastāv virzienos uz apvienotajiem **Jelgavas un Tukuma novadiem**, bet darba dienās vakara pusē svārstmigrācija novērojama virzienā no apvienotajiem **Tukuma un Jelgavas novadiem** uz apvienoto Dobeles novadu. Auces novads tiek ierindots “mēreno novadu” grupā (vidēja aktivitāte darbadienās un brīvdienās), Dobeles novads – “harmonisko novadu” grupā (augsta aktivitāte darbadienās un vidēja aktivitāte brīvdienās), bet Tērvetes novads – “atpūtnieku” grupā (vidēji zema aktivitāte darbadienās, bet vidēji augsta aktivitāte brīvdienās). Apvienotais Dobeles novads iekļaujams “harmonisko” novadu grupā – piederība šim klasterim liecina par **līdzsvarotu attīstību**, bet nepietiekamiem resursiem “nākamajam izrāvienam”; atkarībā no novada prioritātēm, nepieciešams attīstīt ražošanas vai pakalpojumu sektoru, savukārt nepareizi izvēlētas prioritātes var sadrumstalot pieejamos resursus¹³². Bez darbavietu apmeklējuma, iedzīvotāji uz citām vietām ārpus apvienotā novada teritorijas visbiežāk dodas pavadīt **brīvo laiku, iepirkties**, apmeklēt kultūras, izklaides **pasākumus**, dodas saņemt skaistumkopšanas un citus **sadzīves pakalpojumus**, saņem **veselības aprūpes** pakalpojumus, izmanto **sabiedriskās ēdināšanas** pakalpojumus.

¹³¹ Apvienotā Dobeles novada pašvaldības profils, 2019, VARAM

¹³² Latvijas administratīvo teritoriju ekonomiskās aktivitātes un iedzīvotāju iekšējās aktivitātes svārstības, izmantojot mobilā tīkla noslodzes datus (Otrais starpzinojums: piedāvātā administratīvi teritoriālā iedalījuma modelēšana un iedzīvotāju svārstmigrācijas prognoze), pasūtītājs: VARAM, izpildītājs: Latvijas universitāte, 2019

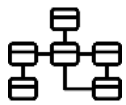

Foto 9: Ābolu svētki Dobeļē (avots: Dobeles novada pašvaldības mājaslapa, autors: Renāte Rapša, 2019)

4. Pārvaldība

4.1. Teritorijas pārvaldība

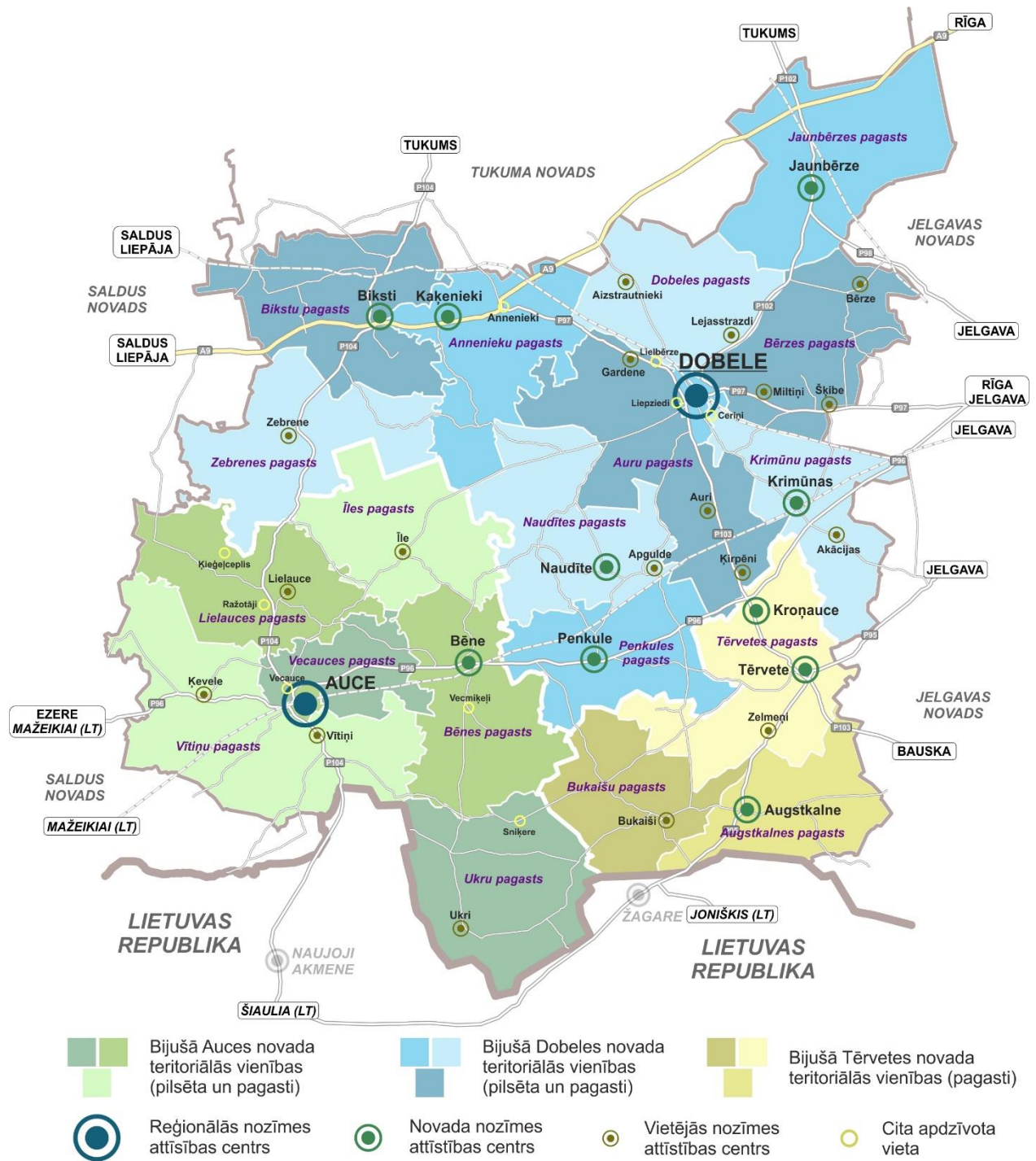
Līdz ar administratīvi teritoriālās reformas īstenošanu ar 2021. gada 1. jūliju izveidots Dobeles novads, kura sastāvā ietilpst **21 teritoriālā vienība** (t.sk. 2 pilsētas – Auce un Dobele, kas noteikta kā apvienotā Dobeles novada administratīvais centrs). **Jaunais Dobeles novads** apvieno trīs līdzšinējos novadus - **Auces novadu** (*Auces pilsēta, Bēnes pagasts, Īles pagasts, Lielauces pagasts, Ukru pagasts, Vītiņu pagasts un Vecauces pagasts*), **Dobeles novadu** (*Dobeles pilsēta, Annenieku pagasts, Auru pagasts, Bēzes pagasts, Bikstu pagasts, Dobeles pagasts, Jaunbēzes pagasts, Naudītes pagasts, Krimūnu pagasts, Penkules pagasts, Zebrenes pagasts*) un **Tērvetes novadu** (*Augstkalnes pagasts, Bukaišu pagasts, Tērvetes pagasts*). Līdz 2009. gadam, kad Latvijā pastāvēja 26 rajoni (līdzās pirmā līmeņa pašvaldībām), visa šī brīža (jaunā) Dobeles novada teritorija ietilpa Dobeles rajonā. Tādēļ savstarpējai atsevišķo administratīvo teritoriju sadarbībai jau ir vēsturiska saistība.

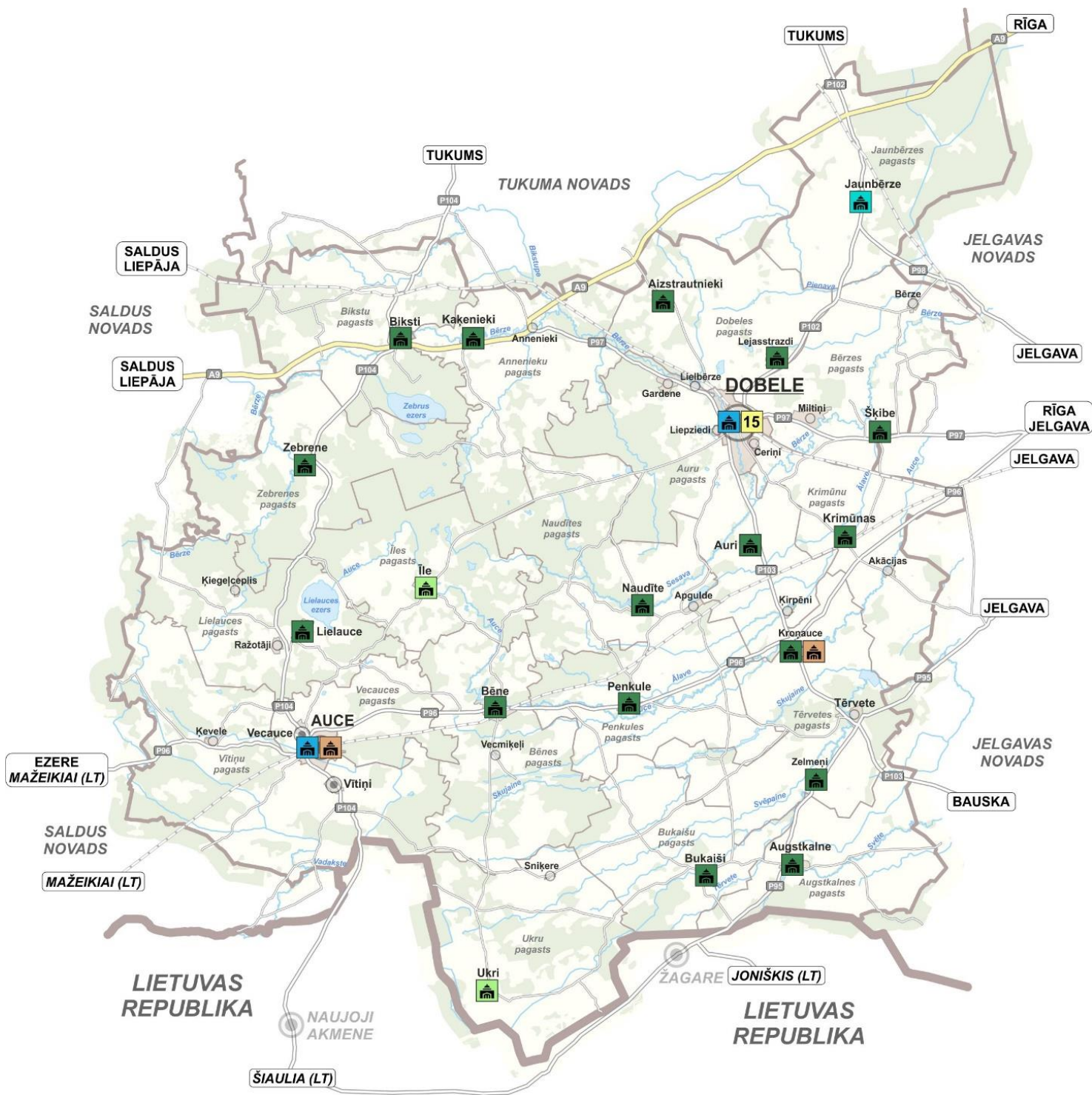
Pašvaldību iedzīvotāju pārstāvniecību nodrošina pašvaldības lēmējorgāns – novada dome. Auces novada pašvaldības dome sastāvēja no 15 deputātiem, Dobeles novada - 17, bet Tērvetes novada – 9 deputātiem. Jaunajā Dobeles novadā pašvaldības domi veido **19 deputāti**. Domes darbu vada **domes priekšsēdētājs**. Lai pašvaldība nodrošinātu darbību un izstrādātu domes lēmumprojektus, dome no pašvaldības deputātiem nodrošina vairāku **komiteju** darbību, bet atsevišķu funkciju pildīšanai dome no deputātiem un iedzīvotājiem nodrošina vairāku **komisiju** darbu. Domes pieņemtu lēmumu izpildi nodrošina pašvaldības izpildorgāns – administrācija, kuras vadītājs ir izpilddirektors.

Ņemot vērā to, ka līdz ar jauno novada izveidi mainās visu trīs pašvaldību pārvaldība, līdzšinējo pašvaldību pārvaldības struktūra netiek detalizēti analizēta, bet attēlots apvienotā novada pārvaldības modelis (*skat. Kartoshēma 24: Apvienotās Dobeles novada pašvaldības pārvaldības modelis (pēc 2021. gada 1. jūlija)*).

Apvienotā novada saimniecībā ietilpst arī **kapitālsabiedrību** pārvaldība. Auces novada pašvaldība ir kapitāldaļu turētāja šādās kapitālsabiedrībās: *SIA "Auces slimnīca", SIA "Auces komunālie pakalpojumi" un SIA "Bēnes doktorāts"*, Dobeles novada pašvaldība: *SIA "Dobeles enerģija", SIA "Dobeles autobusu parks", SIA "Dobeles komunālie pakalpojumi", SIA "Dobeles ūdens", SIA "Dobeles un apkārtnes slimnīca", SIA "Dobeles namsaimnieks*, bet Tērvetes novada pašvaldība - *SIA "Rehabilitācijas centrs "Tērvete"*.

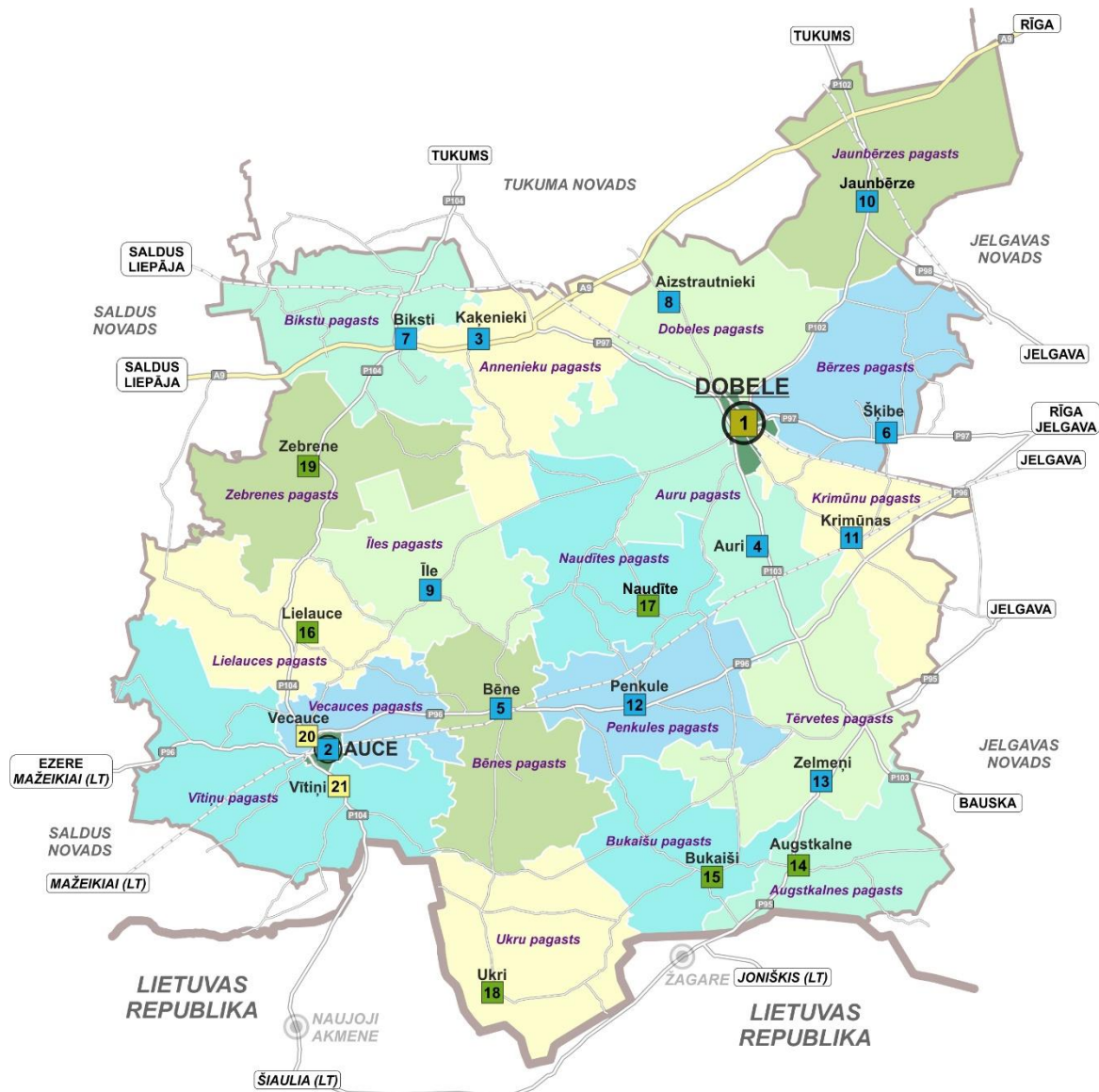

Kartoshēma 22: Līdzšinējais Auces, Dobeles un Tērvetes novads ar to teritoriālajām vienībām un plānošanas dokumentos noteiktajiem attīstības centriem

	Novada dome		Klientu apkalpošanas punkts		Valsts iestāde
	Pagasta pārvalde		Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs		Valsts un pašvaldības iestāžu skaits ciemā vai pilsētā (ja >1)

Kartoshēma 23: Pašvaldību pārvaldības modelis (līdz 2021. gada 1. jūlijam) un valsts pārvaldes iestāžu pieejamība

- Pilsētu teritorijas
- Pagastu teritorijas
- Pilsēta - Novada administratīvais centrs
- Pilsēta
- Ciems - Pagasta centrs

- 1 Dobeles novada administratīvais centrs

Pārvaldes ar pārvaldnieku

- 2 Auces pilsētas pārvalde
- 3 Annenieku pagasta pārvalde
- 4 Auru pagasta pārvalde
- 5 Bēnes pagasta pārvalde
- 6 Bērzes pagasta pārvalde
- 7 Bikstu pagasta pārvalde
- 8 Dobeles pagasta pārvalde
- 9 Īles pagasta pārvalde
- 10 Jaunbērzes pagasta pārvalde
- 11 Krimūnu pagasta pārvalde

- 12 Penkules pagasta pārvalde
- 13 Tērvetes pagasta pārvalde

Pārvaldes - klientu apkalpošanas centri

- 14 Augstkalnes pagasta pārvalde
- 15 Bukaišu pagasta pārvalde
- 16 Lielaucē pagasta pārvalde
- 17 Naudītes pagasta pārvalde
- 18 Ukru pagasta pārvalde
- 19 Zebrenes pagasta pārvalde

Pārvaldes bez klientu apkalpošanas centra

- 20 Vecaucē pagasta pārvalde
- 21 Vītiņu pagasta pārvalde

Kartoshēma 24: Apvienotās Dobeles novada pašvaldības pārvaldības modelis (pēc 2021. gada 1. jūlija)

Viens no nozīmīgiem priekšnoteikumiem sekmīgai pašvaldību pārvaldībai ir efektīvas komunikācijas nodrošināšana ar iedzīvotājiem un citām iesaistītajām pusēm (uzņēmējiem, sadarbības partneriem, novada viesiem un tml.). Katrai no līdzšinējām pašvaldībām un to iestādēm bija izveidoti dažādi komunikācijas kanāli.

Visas trīs pašvaldības regulāri (1x mēnesī) izdeva **informatīvo izdevumu**: Auces novadā "Auces Novada Vēstis", Dobeles novadā "Dobeles Novada Ziņas" un Tērvetes novadā "Laikam līdzī".

Visām trim pašvaldībām ir savas **oficiālās mājaslapas**: www.auce.lv, www.dobele.lv un www.tervetesnovads.lv. Tāpat atsevišķas mājaslapas ir arī pašvaldību iestādēm¹³³, kā arī kapitālsabiedrībām.

Pašvaldībām izveidoti **sociālo tīklu konti** dažādās platformās. [Auces novada pašvaldības sociālo tīklu kontam](#) Facebook.com platformā 2021. gada 14. maijā bija 1369 sekotāji, [Dobeles novada pašvaldības kontam](#) – 1411 sekotāji. Tērvetes novada pašvaldībai platformā izveidots [Tērvetes novada valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centra kots](#) ar 163 sekotājiem. Sociālo tīklu kontu profili Facebook.com platformā izveidoti arī dažādām pašvaldību iestādēm¹³⁴. Pašvaldību sociālo tīklu konti izvietoti arī citās platformās, piemēram, Twitter.com. [Auces novada pašvaldības kontam](#) šajā platformā ir 1298 sekotāju (uz 14.05.2021.), [Dobeles novada pašvaldībai](#) – 104 sekotāji (bet kots netiek aktīvi lietots kopš 2019.gada aprīļa). Tērvetes novada pašvaldībai šajā platformā, gan arī platformā draugiem.lv sava kots nav. Auces novada pašvaldība aktīvi izmanto savu [sociālo tīklu kontu platformā draugiem.lv](#), kur tai ir 957 sekotāji. Šajā platformā kots ir arī [Dobeles novada pašvaldībai](#) ar 520 sekotājiem, bet tas netiek lietots aktīvi kopš 2019. gada marta. Atsevišķas iestādes izmanto arī citas platformas, piemēram, Instagram, kurā aktīvi darbojas Auces novada Tūrisma informācijas centrs, Dobeles novada Tūrisma informācijas centrs.

Kopumā, izvērtējot pašvaldību un to iestāžu mājaslapas un sociālo tīklu kontus, secināms, ka līdz ar jaunā Dobeles novada izveidi būtu **nepieciešams ieviest vienotus principus** (t.sk. kopīgas grafiskās identitātes vadlīnijas).

¹³³ Piemēram, Auces novada pašvaldības policijas blogs www.auce-policija.piksens.com, Auces novada bibliotēkas blogs www.aucesbiblioteka.blogspot.com, Bēnes mūzikas un mākslas skolas blogs www.benesmmskola.weebly.com, Dobeles pilsētas kultūras nama mājaslapa www.kulturadobele.lv, Dobeles Valsts ģimnāzijas mājaslapa www.dvg.lv, Dobeles mūzikas skolas mājaslapa www.dobelesmuzikasskola.lv, Gardenes pamatskolas mājaslapa www.gardenespsk.lv, Augstkalnes pamatskolas mājaslapa www.mezmuiza.lv, Sociālā aprūpes centra "Tērvete" mājaslapa www.sactervete.lv u.c.

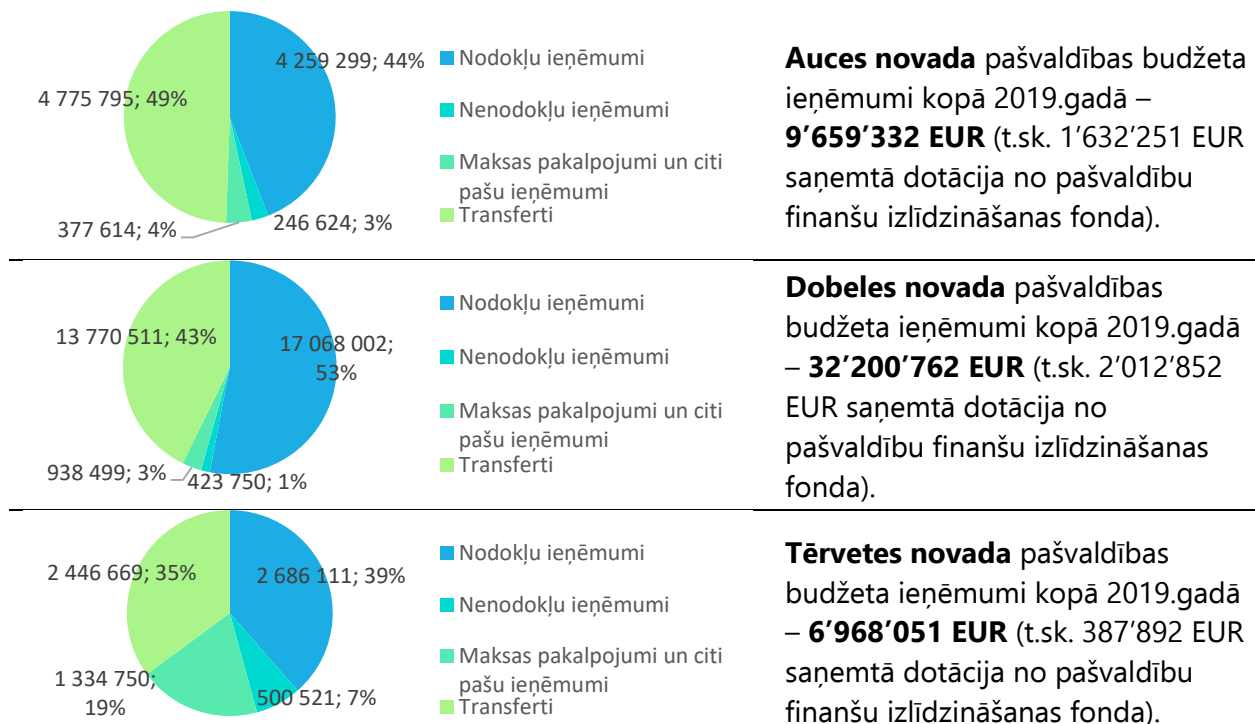
¹³⁴ Piemēram, [Auces novada Tūrisma informācijas centrs](#), [Auces vidusskola](#), [Dobeles Jaunatnes iniciatīvu un veselības centrs](#), [Dobeles novada Tūrisma informācijas centrs](#), [Dobeles pilsētas kultūras nams](#), [Dobeles Pieaugušo izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centrs](#), [Dobeles novada Sociālais dienests](#), [Dobeles novada pašvaldības Būvvalde](#), [Uzņēmējdarbība Tērvetes novads](#), [Tērvetes novada Kultūras nams](#) u.c.).

Auces un Tērvetes novadā ir izveidoti valsts un pašvaldības **vienotie klientu apkalpošanas centri**. Šajos pakalpojumu centros tiek sniegta informācija un palīdzība dažādu valsts iestāžu e-pakalpojumu lietošanā, kā arī var pieteikt noteiktus valsts iestāžu pakalpojumus. Dobeles novada pašvaldības ēkā Dobelē darbojas **apmeklētāju pieņemšanas un informācijas centrs** (APIC). Tāpat Dobeles pilsētā atrodas arī plašs **valsts iestāžu klāsts** (t.sk. Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras Zemgales reģiona nodaļa, Valsts Zemes dienesta Dobeles klientu apkalpošanas centrs, AS "Latvijas Valsts ceļi" Zemgales reģiona nodaļa, Valsts policijas Zemgales reģiona pārvalde, Dobeles rajona tiesa, Zemgales apgabaltiesas Dobeles zemesgrāmatu nodaļa, Dobeles rajona prokuratūra, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, Nodarbinātības valsts aģentūra, Valsts Probācijas dienests, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, Zemessardzes 51.bataljons, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests, Zemgales virsmežniecība un Dobeles mežniecība, Ceļu satiksmes drošības direkcija, Zemgales Lauku konsultācijas birojs). Visos pagastos ir saglabātas **pagastu pārvaldes** un pagastu pārvaldnieki (izņemot Auces novadu, kur ir apvienotās pagastu pārvaldes), pie kuriem nepieciešamības gadījumā var vērsties iedzīvotāji.

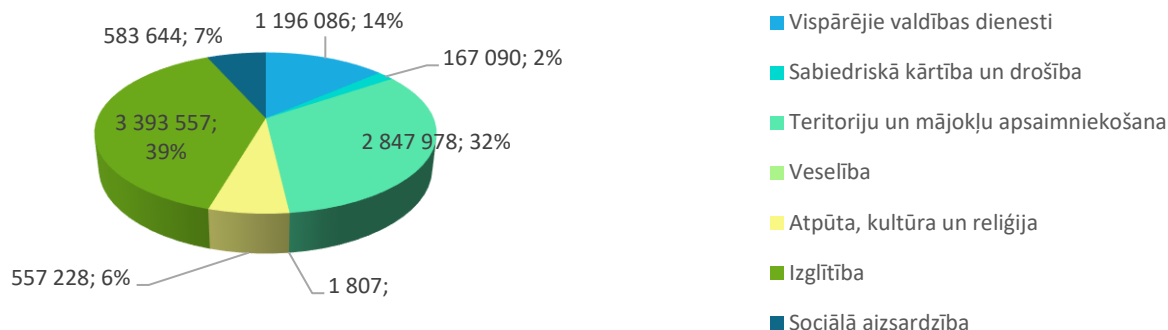
4.2. Pašvaldības budžets

No visām trim līdzšinējām pašvaldībām vislielākais pamatbudžets bija Dobeles novadam, tam sekoja Auces novads, bet vismazākais budžets bijis Tērvetes novadam. Visas pašvaldības saņem dotāciju no pašvaldību izlīdzināšanas fonda.

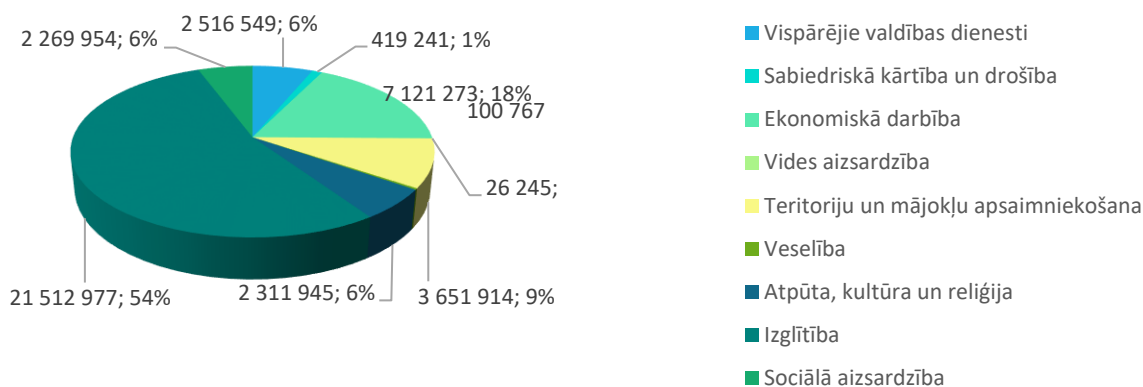

Grafiks 14: Pašvaldību ieņēmumi kopā 2019. gadā (avots: Valsts kase)

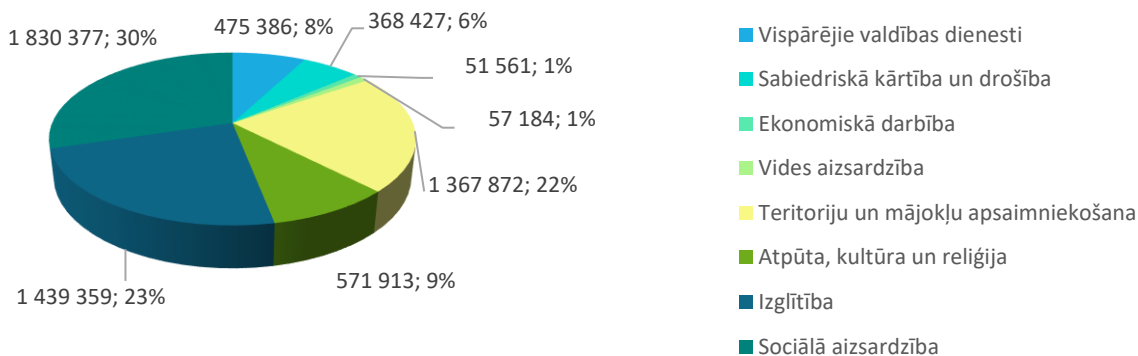
Auces novada pašvaldības kopējie pamatbudžeta izdevumi 2019. gadā bija **8'747'390 EUR**, Dobeles novada pašvaldībai – **39'930'865 EUR**, bet Tērvetes novada pašvaldībai – **6'162'079 EUR**.

Grafiks 15: Auces novada pašvaldības izdevumi 2019. gadā (Valsts kase)

Grafiks 16: Dobeles novada pašvaldības izdevumi 2019. gadā (Valsts kase)

Grafiks 17: Tērvetes novada pašvaldības izdevumi 2019. gadā (Valsts kase)

Auces novada pašvaldības lielākā daļa izdevumu tiek novirzīti izglītības jomai un teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai, Dobeles novadā – izglītībai un ekonomiskai darbībai, bet Tērvetes novadā – sociālajai aizsardzībai, izglītībai un teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai.

4.3. Nozīmīgākie investīciju projekti pēdējos gados

Pēdējo 10 gadu laikā visas trīs pašvaldības sekmīgi piesaistījušas finansējumu dažādu attīstības projektu īstenošanai, t.sk. īstenojot nozīmīgus attīstības projektus arī pēdējos gados. Vairākus projektus apvienotā novada teritorijā īstenojušas ne tikai pašvaldības vai to iestādes un kapitālsabiedrības, bet arī uzņēmumi un zinātniskās institūcijas.

Projekta nosaukums	Finansējuma saņēmējs	Kopējais finansējums (EUR)	ES finansējums (EUR)
Uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamās infrastruktūras attīstība Auces pilsētā	Auces novada pašvaldība	968 254,63	790 063,00
Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas paplašināšana Auces aglomerācijas robežās	SIA "Auces komunālie pakalpojumi"	4 394 857,49	1 551 470,00
Auces novada iedzīvotāju iesaistīšana veselības veicināšanas un nostiprināšanas pasākumos	Auces novada pašvaldība	139 504,00	118 578,40
Ģimenes ārstu prakšu pieejamības uzlabošana Auces pilsētā	Auces novada pašvaldība	39 985,88	33 988,00
Dienas aprūpes centra bērniem ar funkcionāliem traucējumiem izveide Stacijas ielā 8, Bēnē	Auces novada pašvaldība	12 585,00	10 697,25
Nozīmīga kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstība kultūras tūrisma piedāvājuma pilnveidošanai Zemgales reģionā (t.sk. Dobeles Livonijas ordeņa pils kapelas konservācija un pārbūve, jaunu pakalpojumu izveide)	Jelgavas pilsētas dome (Dobeles novada pašvaldība kā partneris)	5 988 080,75	2 347 500,00
Autoceļu pārbūve uzņēmējdarbības attīstībai Dobeles novadā	Dobeles novada pašvaldība	4 484 016,07	3 240 226,32
Autoceļa "Jaunlobas - Granti - šoseja "Dobele - Jaunbērze" 3.km"" pārbūve uzņēmējdarbības attīstībai Dobeles novadā"	Dobeles novada pašvaldība	1 592 248,78	725 036,56
Kvalitatīvu kultūras pakalpojumu nodrošināšana Dobeles novada Krimūnu pagasta iedzīvotājiem (Krimūnu brīvdabas estrādes pārbūve)	Dobeles novada pašvaldība	134 333,05	45 000,00
Kvalitatīvu kultūras pakalpojumu nodrošināšana Dobeles novada Penkules pagasta iedzīvotājiem (brīvdabas estrāde Penkulē)	Dobeles novada pašvaldība	247 140,95	45 000,00

Projekta nosaukums	Finansējuma saņēmējs	Kopējais finansējums (EUR)	ES finansējums (EUR)
Publiskās infrastruktūras uzlabošana uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai Dobeles pilsētā	Dobeles novada pašvaldība	1 330 329,02	391 614,64
Kanalizācijas tīklu paplašināšana Dobeles aglomerācijā II kārtā	SIA "Dobeles ūdens"	1 773 375,12	886 183,21
Dobeles pilsētas degradētās rūpnieciskās apbūves teritorijas revitalizācija (2.posms)	Dobeles novada pašvaldība	3 938 765,09	2 260 395,07
Dobeles pilsētas degradētās rūpnieciskās apbūves teritorijas revitalizācija (1.posms)	Dobeles novada pašvaldība	2 075 868,63	1 381 539,93
Dobeles novada vispārējās izglītības iestāžu mācību vides uzlabošana	Dobeles novada pašvaldība	11 516 911,77	3 424 813,95
Veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumu pieejamības uzlabošana Dobeles novada iedzīvotājiem	Dobeles novada pašvaldība	421 869,00	358 588,65
Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras attīstība Dobeles novadā	Dobeles novada pašvaldība	911 016,00	774 363,60
Stacionārās un ambulatorās veselības aprūpes infrastruktūras attīstība SIA "Dobeles un apkārtnes slimnīca" uzlabojot veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti un pieejamību	SIA "Dobeles un apkārtnes slimnīca"	1 100 929,00	935 789,65
Atbalsts uzņēmējdarbības attīstībai Tērvetes novadā (pašvaldības ielu Te36 un Te38 asfaltēšana Tērvetē)	Tērvetes novada dome	229 929,76	170 000,00
Improvement of efficiency and availability of local public security services in cross border regions of Latvia and Lithuania/ Vietējo publisko drošības pakalpojumu efektivitātes un pieejamības uzlabošana Latvijas un Lietuvas pierobežā (ugunsdzēsēju mašīnas iegāde)	Tērvetes novada dome	96 402,77	81 942,35
Pālenu kapličas iekštelpu restaurācija	Tērvetes novada dome	53 566,93	45 000,00
Skatuves grīdas atjaunošana un aprīkojuma iegāde Tērvetes kultūras namam	Tērvetes novada dome	22 237,69	20 013,92
Kroņauces stadiona pārbūve	Tērvetes novada dome	102 407,33	45 000,00
Pašvaldības ceļa Te5 pārbūve	Tērvetes novada dome	269 242,86	235 009,08

Projekta nosaukums	Finansējuma saņēmējs	Kopējais finansējums (EUR)	ES finansējums (EUR)
Pašvaldības ceļa Au 49 pārbūve	Tērvetes novada dome	206 383,80	185 745,42
Piebraucamā ceļa izbūve AS „Agrofirma Tērvete” birojam	Tērvetes novada dome	51 180,52	36 685,12
Gājēju celiņa atjaunošana un stāvlaukuma pārbūve Tērvetes kapos	Tērvetes novada dome	40 398,45	24 986,08
Pašvaldības ceļa Te 67 pārbūve	Tērvetes novada dome	264 173,99	233 763,97
Pašvaldības ceļa Bu 1 pārbūve	Tērvetes novada dome	444 357,73	399 921,96
Pašvaldības ceļa Te 8B pārbūve	Tērvetes novada dome	133 867,27	120 480,54

Tabula 3 : ES fondu 2014 – 2020 periodā īstenotie pašvaldību un to kapitālsabiedrību projekti Auces, Dobeles un Tērvetes novada teritorijā (www.esfondi.lv un pašvaldību sniegtā informācija)

4.4.Plānotās tuvāko gadu ieceres

Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes laikā vairāki projekti ir īstenošanas vai plānošanas fāzē, tādēļ uz 2021. gada sākumu apkopota arī aktuālākā informācija par to, kādi ir uzsāktie projekti un tuvāko gadu attīstības projektu plāni un ieceres (iesniegtas Zemgales reģiona pašvaldību projektu ideju apkopojumam Attīstības programmai 2021. – 2027. gadam):

1. Pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšana,
2. Ielu apgaismojuma nomaiņa Dobeles pilsētā,
3. Livonijas ordeņa pils pieejamības veicināšana,
4. Kultūras mantojuma saglabāšanai un attīstības veicināšanai nepieciešamās infrastruktūras uzlabošana,
5. Velo infrastruktūras attīstība,
6. Degradēto teritoriju revitalizācija un uzņēmējdarbības pamatinfrastruktūras izveide,
7. Pilsētas ielu satiksmes infrastruktūras uzlabošana,
8. Dzirnau ielas pārbūve un stāvlaukuma izbūve Dobeles pilsētā,
9. Vēsturiski piesārņoto vietu sanācija,
10. Vienoto klientu apkalpošanas centru pieejamība un darbība reģionā,
11. Ūdeņraža transports un uzpildes staciju tīkla izveide,
12. Ģeotermālās enerģijas potenciāla izpēte,
13. Livonijas ordeņa pils publiskās ārtelpas attīstība,
14. Mājokļu pieejamība reģionā,
15. Sociālo mājokļu attīstība Dobeles pilsētā,
16. Uzņēmējdarbības vides attīstība reģionā.

Ņemot vērā to, ka Auces un Tērvetes novadam ir salīdzinoši nesen izstrādātas attīstības programmas, kā arī visas trīs pašvaldības regulāri aktualizē savu attīstības programmu

investīciju plānus, lai nodrošinātu investīciju projektu pēctecību, tiek apskatīti arī aktuāli **investīciju plāni**.

Auces novada attīstības programmas 2019. – 2025. gadam Investīciju plānā (aktualizēts un apstiprinās 2021. gada 27. janvārī) iekļauti **37 investīciju projekti**, savukārt aktuālie un plānotie projekti 2021. gadā:

1. Interreg Latvijas-Lietuvas pārrobežu programmas projekts "Daudzfunkcionālo centru - vietējās **kopienas sociālās iekļaušanas** un izaugsmes veicinātāju attīstība" jeb "Octopus" ar mērķi izveidot multifunkcionālo dienas centru Auces pilsētā;
2. ERAF projekts "**Ģimenes ārstu prakses pieejamības** uzlabošana Bēnes pagastā" ar mērķi uzstādīt kāpņu pacelāju un pielāgot ģimenes ārsta prakses telpas atbilstoši vides pieejamības prasībām;
3. Investīciju projekts "Atbalsta pasākumiem iedzīvotāju nekustamā īpašuma pievienošanai sabiedrisko pakalpojuma sniedzēja **centralizētiem kanalizācijas un ūdensapgādes tīkliem**".
4. Investīciju projekts "Ielu asfalta **seguma atjaunošana** Auces novadā", kura ietvaros ir veikta asfalta seguma uzklāšana Puškina un Brīvības ielām Auces pilsētā un T. Celma un Sporta ielām Bēnes pagastā (*jau īstenots*).
5. Augstas gatavības pašvaldības investīciju projekts "**Auces vidusskolas** ēkas fasādes siltināšana"
6. Augstas gatavības pašvaldības investīciju projekts "Centralizētas mehāniskās **ventilācijas izbūve Auces vidusskolas ēkā**".

Tērvetes novada attīstības programmas 2018. – 2024. gadam Investīciju plānā (aktualizēts un apstiprinās 2020. gada 30. decembrī) iekļauti **48 investīciju projekti**, t.sk.:

- a) **Izglītības** jomā (*piemēram, izglītības iestāžu mācību kabinetu materiāltehniskās bāzes uzlabošana, telpu remonts, rotaļu laukumu pilnveide*),
- b) **Kultūras, sporta un atpūtas** jomā (*piemēram, veselības takas izveide Svētes ielejā Augstkalnē, gājēju tilta izbūve Augstkalnē, skatuves un brīvdabas pasākumu apgaismojuma materiāli tehniskā aprīkojuma atjaunošana, SAC Tērvete infrastruktūras attīstība*);
- c) **Inženiertehniskās** infrastruktūras modernizēšanā, **energoefektivitātes** pasākumi (*piemēram, notekūdeņu un attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija Sanatorijas ciematā, ielas apgaismojuma izveide Tērvetes pagastā, ielu apgaismojuma izbūve Bukaišu ciemā, PIG "Zvaniņi" fasādes un jumta siltināšana, SAC Tērvete ēkas siltināšana, Bērnu rotaļu laukumu izveide un pilnveide ciemos, pašvaldības dzīvojamā fonda atjaunošana*);
- d) **Tūrisma attīstībā** (*piemēram, Tērvetes pilsdrupu izpēte un konservācija, Pālēnu muižas parka labiekārtošana*)
- e) **Medicīniskās rehabilitācijas un sociālo** pakalpojumu attīstībā (*piemēram, RC "Tērvete" apkures sistēmas rekonstrukcija*).

Dobeles novada attīstības programmas 2014. – 2020. gadam Investīciju plānā (aktualizēts un apstiprinās 2021. gada 28. janvārī) iekļauts **121 investīciju projekts**, t.sk.:

- a) **Izglītības** jomā (*piemēram, Krimūnu pag. skolas ēkas 3.stāva pārbūve PII "Ābolītis" vajadzībām, apkures ierīkošana Bikstu pamatskolā, Annenieku pagasta PII "Riekstiņš" infrastruktūras sakārtošana, Pašvaldības ēkas Edgara Francmaņa ielā 2 pārbūve – pielāgojot Dobeles Jaunatnes iniciatīvu un veselības centra darbībai*),
- b) **Veselības** aprūpes un **sociālo** pakalpojumu jomā (*piemēram, veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumu pieejamības uzlabošana Dobeles novada iedzīvotājiem, projekta "Atver sirdi Zemgalē" īstenošana Deinstitutionalizācijas plāna īstenošana Dobeles novada pašvaldības teritorijā*),
- c) **Kultūras, sporta** un **atpūtas** jomā (*piemēram, Dobeles olimpisko sporta veidu centra izbūves 2.kārta, pārrobežu sadarbības formu pilnveidošana tradicionālās amatniecības prasmju veicināšanā, kultūras mantojuma saglabāšanā un tūrisma mārketinga attīstībā, Dobeles pilsētas Kestermeža brīvdabas estrādes pārbūves būvprojekta izstrāde, mini futbola laukuma izveide Dobelē*),
- d) **Pārvaldības** jomā (*piemēram, Naudītes pagasta skolas katlu mājas dūmeņa pārbūve, Penkules pagasta pārvaldes infrastruktūras sakārtošana, sociālo pakalpojumu centra Brīvības ielā 11 infrastruktūras sakārtošana*),
- e) **Uzņēmējdarbības** vides attīstībā (*piemēram, paaugstināt Dobeles Pieaugušo izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centra kapacitāti, Dobeles novada kopējās informatīvās telpas vienotas vizuālās identitātes veicināšana, lai attīstītu Dobeles novada organizēto pasākumu, aktivitāšu, objektu un personu atpazīstamību vienotā stilā visā Latvijā*),
- f) **Tūrisma** attīstībā (*mārketinga pasākumi, popularizējot tūrisma iespējas Dobeles novadā*),
- g) Tehniskās **infrastruktūras** uzlabošanā (*piemēram, velosipēdu turētāja uzstādīšana Dobeles autoostā, energoefektivitātes paaugstināšana Jaunbērzes kultūras namā, Ielas apgaismojuma pārbūve Meža prospektā Dobelē, Apgaismojuma tīklu atjaunošana Dainu ielā Dobelē, Ielu apgaismojuma izbūve Avotu ielā Dobelē*),
- h) **Vides un kultūrvēsturiskā** mantojuma ilgtspējā (*piemēram, meliorācijas sistēmu pārbūve Jaunbērzes pagastā, vingrošanas laukuma atjaunošana Dobelē, Rūķišu kalnā, bijušās atkritumu izgāztuves "Lemkini" monitoringa veikšana, laukuma Brīvības ielā 19, Dobelē labiekārtošana, vingrošanas laukuma atjaunošana Dobelē, Rūķišu kalnā*),
- i) **Drošības** jomā (*piemēram, Dobeles Sporta centra ugunsdrošības uzlabošana, Zibens novedēja izbūve Dobeles pagasta pārvaldes ēkā*).

Dobeles novada pašvaldība 2021. gada pavasarī uzsākusi multifunkcionālas velotrases izbūvi Dobeles pilsētā, kā arī īstenošanas stadijā ir vairāki citi projekti, piemēram, Puķu ielas pārbūve Dobelē, Skolas ielas pārbūve Dobelē u.c.

4.5. Novada identitāte

Līdz ar apvienotā novada izveidi aktuāls būs jautājums gan par kopīgu jaunā novada identitātes izveidi, gan arī to, kā nodrošināt līdzšinējo pagastu un ciemu identitāti (t.sk. vizuālo identitāti), lai sekmētu piederības sajūtu un novada atpazīstamību.

Visiem līdzšinējiem novadiem to pastāvēšanas laikā bija sava novada simbolika – novada ģerbonis un karogs.

Auces novada
ģerbonis un karogs

Dobeles novada
ģerbonis un karogs

Tērvetes novada
ģerbonis un karogs

Nevienam no novadiem nav izstrādāta papildu grafiskā identitāte, tādēļ visos komunikācijas un drukātajos materiālos tiek izmantoti novadu ģerboņi. Tomēr savs zīmola koncepts un grafiskās komunikācijas vadlīnijas ir izstrādātas "Dobeles dara" iniciatīvas ietvaros. Ņemot vērā šī zīmola jau esošo atpazīstamību, potenciāli būtu izvērtējama tā paplašināšana, attiecinot to uz visu jauno Dobeles novadu.

Zīmola "Dobeles dara" vizuālā
identitāte

Vizuālā identitāte ir tikai viena no novada identitāti veidojošām sastāvdaļām. Tik pat būtiska ir **kultūrvide, kultūrvēsturiskais mantojums, tradīcijas, publiskās ārtelpas objekti, kopienu aktivitātes**, kas kopā rada novada identitāti un piederības sajūtu tam. Jaunā novada izveidē svarīgi saglabāt gan līdzšinējās novadu (t.sk. pagastu un pilsētu) vēsturiskās identitātes un tradīcijas, kā arī radīt un izkopt jaunas, sekmējot vienotības un piederības sajūtu.

4.6.Sadarbība

Visas līdzšinējās pašvaldības ir bijušas iesaistītas **vairākās biedrībās un nodibinājumos**: Auces novada pašvaldība - biedrībā "Latvijas Pašvaldību savienība", biedrībā "Latvijas Pilsētu savienība", biedrībā "Zemgales reģionālā enerģētikas aģentūra", biedrībā "Dobeles rajona lauku partnerība", Dobeles novads – biedrībā "Latvijas Pašvaldību savienība", biedrībā "Reģionālo attīstības centru apvienība", biedrībā "Dobeles rajona lauku partnerība" un Latvijas nacionālajā veselīgo pašvaldību tīklā, Tērvetes novads - biedrībā "Latvijas Pašvaldību savienība", biedrībā "Dobeles rajona lauku partnerība" un biedrībā "Zemgales tūrisma asociācija".

Starpnovadu un starptautisko saišu stiprināšanai visas līdzšinējās pašvaldības sadarbojas gan ar citām Latvijas, gan ārvalstu pašvaldībām. Piemēram, kopīgi tūrisma maršruti tiem veidoti kopā ar Saldus novadu, partneriem Lietuvā. **Auces novada** pašvaldība sadarbojas ar Akmenes rajona pašvaldību un Jonišķu rajona pašvaldību Lietuvā, Brjanskas pašvaldību Krievijā, Ungheni pašvaldību Moldovā, Nesvižas pašvaldību Baltkrievijā, Jozefow Nad Wisla pašvaldību Polijā, Hollohaza pašvaldību Ungārijā, Olfus Īslandē un Shidnicas pašvaldību Ukrainā¹³⁵. Arī **Dobeles novada** pašvaldībai izveidota sadarbība ar vairākām citu valstu pašvaldībām: Engelholma (Zviedrija), Šmelne (Vācija), Akmenes rajons (Lietuva), Jonišķu rajons (Lietuva), Konina (Polija) un Viru-Nigula (Igaunija)¹³⁶. **Tērvetes novada** pašvaldībai sadarbība nostiprināta ar St. Goāras-Obervēzeles apvienoto pašvaldību Vācijā, Rakveres pagastu Igaunijā, Jonišķu pašvaldību Lietuvā un Singureņ pašvaldību Moldovas Republikā. Visizteiktākā sadarbībā ar ārvalstu pašvaldībām norisinās kultūras un izglītības jomās.

Līdz ar jaunā Dobeles novada izveidi būtu aktualizējami sadarbības līgumi, kā arī pārskatāmas sadarbības jomas, stiprinot līdzšinējo sadarbību un pieredzes apmaiņu. Īpaši svarīgi turpināt sadarbību ar **Lietuvas Republikas pašvaldībām**, lai sekmētu pārrobežu sadarbības projektu īstenošanu un kopīgu interešu teritoriju attīstību.

¹³⁵ Auces novada attīstības programma 2019.-2025. gadam, 1.sējums - Esošās situācijas raksturojums un analīze, 2018

¹³⁶ Dobeles novada pašvaldības mājaslapa, 2021

5. Globālās un vietējās tendences

5.1. Globālās tendences

Globālo un reģionālo aktualitāšu tendenču sarakstā pēdējos gados dominē dažādi izaicinājumi un tādas jomas kā sabiedrības **veselība, klimata pārmaiņas, sabiedrības novecošanās**, vietējo **kopienu attīstība** un pilsoniskā aktivitāte, **inovācija un digitālā transformācija, laba pārvaldība** un efektīva komunikācija, **iekļaujoša sabiedrība** un **nevienlīdzības** mazināšana, **urbanizācija** (iedzīvotāju pārcelšanās no laukiem uz pilsētām) un iedzīvotāju skaita **sarukšana** (t.sk. Baltijas valstīs un Latvijā), **mobilitāte** (pārvietošanās iespējas), **izglītība** (prasmes un zināšanas) visos vecumos. Saskaņā ar iedzīvotāju aptauju lielākā uzmanība jaunajā Dobeles novadā būtu pievēršama **labai pārvaldībai** un efektīvai komunikācijai, kā arī **sabiedrības veselībai**.

Lai gan labu pārvaldību Latvijā definē Valsts pārvaldes iekārtas likums, kas nosaka, ka valsts pārvalde savā darbībā ievēro labas pārvaldības principu. Tas ietver **atklātību** pret privātpersonu un sabiedrību, **datu** aizsardzību, **taisnīgu** procedūru īstenošanu saprātīgā laikā un citus noteikumus, kuru mērķis ir panākt, lai valsts pārvalde ievērotu privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses. Nozīmīgas tēmas, domājot pat pašvaldību attīstību, ir **digitālā transformācija, datos** un pierādījumos balstīti lēmumi, **pakalpojumu pieejamība** un publisko pakalpojumu pārveide (balstoties dizaina domāšanā), **iekļaujoši risinājumi**, efektīva, skaidra, vienkārša **komunikācija**. Aktuāla ir datu aizsardzība, **digitālā drošība, sabiedrības līdzdalības** iespējas un **koprade**, efektīva darba organizēšana, **inovācija** (process) un inovācijas (ieviesti risinājumi). Globālo tendenču kontekstā svarīgi apskatīt arī **labo praksi publiskās ārtelpas attīstībā**, ņemot vērā iedzīvotāju nemainīgo pieprasījumu pēc publiskās ārtelpas pilnveidojumiem. Labu publisko ārtelpu definē vairāki elementi: kopīga vietas vīzija, vietas estētika, socializēšanās un tikšanās iespēju nodrošināšana, vietas pieejamība ikvienam, komforts un elastība, kā arī drošība un radošuma elementi.

5.2. Nacionālās prioritātes

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam, kas ir hierarhiski augstākais attīstības plānošanas dokuments Latvijā, izvirza septiņas galvenās prioritātes: 1) kultūras telpas attīstība, 2) ieguldījumi cilvēkkapitālā, 3) paradigmas maiņa izglītībā, 4) inovatīva un ekoeftīva ekonomika, 5) daba kā nākotnes kapitāls, 6) telpiskās attīstības perspektīva, 7) inovatīva pārvaldība un sabiedrības līdzdalība. Šis dokuments nosaka, ka **Dobeles pilsēta** ir **reģionālas nozīmes attīstības centrs**, norādot, ka reģionālas nozīmes centriem jāturpina specializēties, attīstot

savstarpēji papildinošu sadarbību, tādējādi sasniedzot nacionālas nozīmes attīstības centriem līdzvērtīgu cilvēkresursu un ekonomiskās aktivitātes pievilksanas spēku.

Nacionālais attīstības plāns 2027. gadam izvirza vairākus stratēģiskos mērķus un prioritātes: 1) Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki, 2) Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei, 3) Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība, 4) Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība, 5) Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei, kā arī 6) Vienota, droša un atvērta sabiedrība.

Pašvaldības noteiktas kā **līdzatbildīgās iestādes** daudzos dažādu rīcības virzienu uzdevumos, piemēram, **ģimeņu labklājības** veicināšana, labvēlīgu apstākļu radīšana ģimenes un darba dzīves saskaņošanai, pirmsskolas izglītības, bērnu aprūpes un organizēta brīvā laika pakalpojumu pieejamības uzlabošana.

Citi uzdevumi: remigrācijas veicināšana, sociālās politikas plānošanas, uzraudzības un novērtēšanas stiprināšana, nabadzības, materiālās nenodrošinātības un ienākumu nevienlīdzības mazināšana, **darba ar jaunatni** nozīmes un veidu paplašināšana un stiprināšana, izcilu pedagogu sagatavošana, piesaiste, noturēšana un efektīva profesionālā pilnveide. Tāpat pašvaldību uzdevumu klāstā ir vispārējās izglītības iestāžu mācību procesa kvalitātes paaugstināšana, vides pielāgošana izglītības iestādēs, **digitālās transformācijas** sekmēšana uzņēmējdarbībā, aktīvās darba tirgus politikas attīstīšana, motivēt arvien lielāku iedzīvotāju daļu iesaistīties uzņēmējdarbībā.

Pašvaldību loma akcentēta arī attiecībā uz **klimata pārmaiņu** ietekmju mazināšanu, augstas un labas kvalitātes virszemes un pazemes ūdensobjektu īpatsvara palielinājuma panākšanu, atkritumu rašanās un apglabājamo atkritumu samazināšanu un atkritumu pārstrādes un reģenerācijas īpatsvara palielināšanu, vēsturiski piesārņoto vietu sanācijas un revitalizācijas pasākumu īstenošanu, uzlabotas vides kvalitāti, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas pasākumu integrēšanu tautsaimniecības nozarēs.

Pašvaldību uzdevums ir arī transporta sistēmas pilnveidošana, mūsdienu tehnoloģiju un racionālas, resursu efektīvas, **lietotājiorientētas un atvērtas pārvaldības** ieviešana, fiziskās un digitālās vides pieejamības un piekļūstamības palielināšana valsts un pašvaldību infrastruktūrā, vietējās mobilitātes nodrošināšana nodarbinātībai un pakalpojumu saņemšanai, mājokļu kvalitātes paaugstināšana.

Līdzdalība no pašvaldību puses paredzēta arī šādos uzdevumos: sabiedrības izglītošana un informēšana par fizisko aktivitāšu iespējām, **kultūras mantojuma**, sporta tradīciju un vērtību saglabāšana un nodošana nākamajām paaudzēm, nacionālās identitātes apziņas stiprināšana dažādām iedzīvotāju grupām.

Nozīmīgs uzdevums ir gudras, efektīvas un atvērtas pārvaldības īstenošana visos publiskās pārvaldes procesos, kā arī cilvēku rīcībspējas stiprināšana apdraudējuma gadījumos u.c.

Augstākminētie uzdevumi ņemami vērā, plānojot pašvaldības ilgtspējīgu attīstību, lai tā būtu saskaņā ar Nacionālā attīstības plānā 2021. – 2027. noteiktajiem uzstādījumiem.

Konkrētākas aktivitātes detalizētas arī dažādos nacionāla līmeņa **nozaru rīcībpolitiku plānošanas dokumentos** (piemēram, Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam), kuru uzstādījumi jāņem vērā arī jaunveidotā Dobeles novada attīstības plānošanas dokumentos. Saskaņā ar VARAM ekspertu aplēsēm, īpaši nozīmīgi jaunajā plānošanas periodā pašvaldībām likt akcentus uz **uzņēmējdarbības attīstību, klimata pārmaiņu politiku un informācijas un komunikācijas tehnoloģijām** (IKT)¹³⁷.

5.3. Reģionālās prioritātes

Apvienotais Dobeles novads, tāpat kā līdz šim visi trīs līdzšinējie novadi, ir iekļauts Zemgales plānošanas reģionā. **Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015. - 2030. gadam** paredz, ka reģiona galvenā ekonomiskā specializācija ir saistīta ar virzieniem: 1) Bioekonomika, lauksaimniecība un tās produktu pārstrāde, 2) Dabas resursu (mežu un derīgo izrakteņu) apsaimniekošana, 3) Apstrādes rūpniecība kā pilsētu specializācija un 4) Tūrisms un amatniecība kā reģiona identitātes zīmols, kā arī noteikti 2 horizontālās specializācijas virzieni: 1) Izglītība, zinātne, inovācijas un IKT un 2) Transports un loģistika. Reģiona stratēģijā noteikti arī **novadu nozīmes attīstības centri**. Auces novadā kā novadu nozīmes attīstības centri noteikti **Auce un Bēne**, Dobeles novadā - **Biksti, Jaunbērze, Kaķenieki, Krimūnas, Naudīte, Penkule**, Tērvetes novadā - **Augstkalne, Kroņauce, Tērvete**.

Ņemot vērā to, ka uz apvienotā Dobeles novada attīstības plānošanas dokumentu izstrādes laiku Zemgales plānošanas reģions izstrādā jaunu vidēja termiņa plānošanas dokumentu, tad jaunā Dobeles novada kontekstā tiek apskatīts **Zemgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2021. - 2027. gadam** 1. redakcijas projekts. Dokumentā noteiktās vairākas vidēja termiņa prioritātes: 1) Elastīga **izglītība mūža garumā**, 2) **Sociālā iekļaušana un veselības veicināšana**, 3) **Uzņēmumu** konkurētspēja un izaugsme, 4) Viedā **mobilitāte un infrastruktūra**, 5) **Vide, daba, klimata pārmaiņas**, 6) Moderna un pieejama **pakalpojumu sistēma**, 7) **Kultūrvide** un identitāte, aktīvas **kopienas**, 8) Sabiedrības **drošība**. Kā horizontālās prioritātes Zemgales reģionā iezīmētas 1) **kapacitātes** celšana, 2) **digitalizācija**, 3) **zaļo** principu ievērošana un 4) **sadarbība**. Dokumentā izvirzītas rīcības, kurās pašvaldības norādītas kā īstenošanā iesaistītas.

¹³⁷ VARAM 11.03.2021 tiešsaistes seminārs "Aktualitātes pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādē"

5.4. Līdzšinējo novadu attīstības plānošanas dokumenti

Visas trīs pašvaldības nodrošinājušas attīstības plānošanas procesus sekmīgi arī līdz jaunā Dobeles novada izveidei, izstrādājot dažādus teritoriju attīstības plānošanas dokumentus.

Lai nodrošinātu pēctecību ar jaunajiem plānošanas dokumentiem ilgtermiņā, tiek apskatīti visu trīs līdzšinējo novada **ilgtspējīgas attīstības stratēģiju** (Auces novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. - 2030. gadam, Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. - 2030. gadam un Tērvetes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. – 2030. gadam) uzstādījumi.

Visas trīs līdzšinējās pašvaldības definējušas **vīzijas** 2030. gadam:

Auces novads: Saimnieciski zaļš novads Zemgalē ar labvēlīgu dzīves vidi, attīstītu lauksaimniecību, izglītību un kultūru.

Dobeles novads: Dobeles novadā ir izveidota līdzsvarota un harmoniska dzīves vide, kas veicina iedzīvotāju vēlmi dzīvot un strādāt novadā. Novada ekonomiskā attīstība balstās uz vietējo uzņēmumu izaugsmi. Vienlaicīgi tiek veicinātas un atbalstītas jaunas uzņēmējdarbības formas, kas nostiprina novada saimniecisko patstāvību, piesaista kvalificētu darbaspēku un sekmē iedzīvotāju labklājības pieaugumu. Uzņēmējdarbība novadā ir ar stabilu pieaugošu dinamiku, konkurētspējīga Latvijā un ārvalstīs, balstās uz tradicionālām iestrādnēm. Novada iedzīvotāji attīsta, uztur un saglabā novada tradīcijas un kultūrvēsturisko mantojumu.

Tērvetes novads: Tērvetes novads attīstības vīzijā ir teritorija, kurā: *Tērvetes novads ir patstāvīga administratīvi teritoriālā vienība, *dabas un kultūrvēsturiskais mantojums ir harmonijā ar mūsdienīgu dzīves un atpūtas vidi, *noris aktīva saimnieciskā dzīve, *saskaņoti tiek risinātas sociālās, vides un tautsaimniecības problēmas, *Tērvetes novads ir starptautiski atpazīts dabas tūrisma centrs, *Tērvetes novads ir populārs atpūtas, rehabilitācijas un veselības centrs, *Tērvetes novads ir viens no Latvijā atpazīstamākajiem lauksaimnieciskās darbības centriem, *Tērvetes novada teritorija ir vieta, ko labprāt izvēlas par dzīves vietu arī tie, kam darba vieta ir citur.

Analizējot līdzšinējos vīziju definējumus, secināms, ka atslēgas vārdi, kas vieno visus trīs novadus ir: saimniecisks, zaļš, daba, dzīves vide, lauksaimniecība, uzņēmējdarbība, kultūra, kultūrvēsture, harmonija, vienmērīga un sabalansēta attīstība.

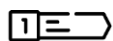

Visas pašvaldības savos ilgtermiņa plānošanas dokumentos izvirzījušas pa 3 **stratēģiskiem mērķiem**, aptverot visus ilgtspējīgas attīstības pamatus:

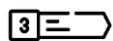
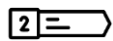
Auces novads: 1) Ekonomiski aktīvs novads, 2) Labklājīga sabiedrība un 3) Aktīva, apmierināta, izglītota sabiedrība.

Dobeles novads: 1) Radoši izglītojošs novads, 2) Attīstīta uzņēmējdarbības vide, 3) Kvalitatīva dzīves, atpūtas un darba vide.

Tērvetes novads: 1) Zaļi relaksējošs novads, 2) Attīstīta un sakārtota dzīves un atpūtas infrastruktūra, 3) Attīstībai un sadarbībai atvērta pašvaldība.

Visām pašvaldībām ir bijušas izvirzītas arī **ilgtermiņa prioritātes**:

Auces novads: 1) Līdzsvarota attīstība, 2) Attīstīta, konkurētspējīga sociālā infrastruktūra, 3) Nodrošināta kvalitatīva tehniskā un vides infrastruktūra.

Dobeles novads: 1) Pieejami izglītības, sociālie, kultūras un sporta pakalpojumi, 2) Novada konkurētspējas palielināšana, 3) Attīstīta inženiertehniskā infrastruktūra.

Tērvetes novads: Apmierināti iedzīvotāji sakārtotā vidē.

Katrs no novadiem ir noteicis arī **specializāciju** šādās jomās:

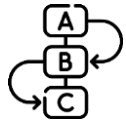
Auces novads: zinātne, lauksaimniecība, mežsaimniecība, ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, apstrādes, pārstrādes rūpniecība un tūrisms.

Dobeles novads: profesionālā izglītība, mūžizglītība, ķīmiskā rūpniecība, lauksaimniecības produktu pārstrāde un tekstilrūpniecība, lauksaimniecība, augļkopība, tūrisms.

Tērvetes novads: lauksaimniecība, tūrisms, veselības aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumi.

Visu līdzšinējo pašvaldību ilgtermiņa plānošanas dokumentos ir attēlota arī telpiskās attīstības perspektīva, kas daļēji tiks saglabāta un aktualizēta jaunajā plānošanas dokumentā, lai nodrošinātu attīstības plānošanas pēctecību.

Lai nodrošinātu pēctecību ar jaunajiem plānošanas dokumentiem vidējā termiņā, tiek apskatīti visu trīs līdzšinējo novadu **attīstības programmu** (Auces novada attīstības programma 2019. - 2025. gadam, Dobeles novada attīstības programma 2014. – 2020. gadam un Tērvetes novada attīstības programma 2018. – 2024. gadam) stratēģiskie uzstādījumi.

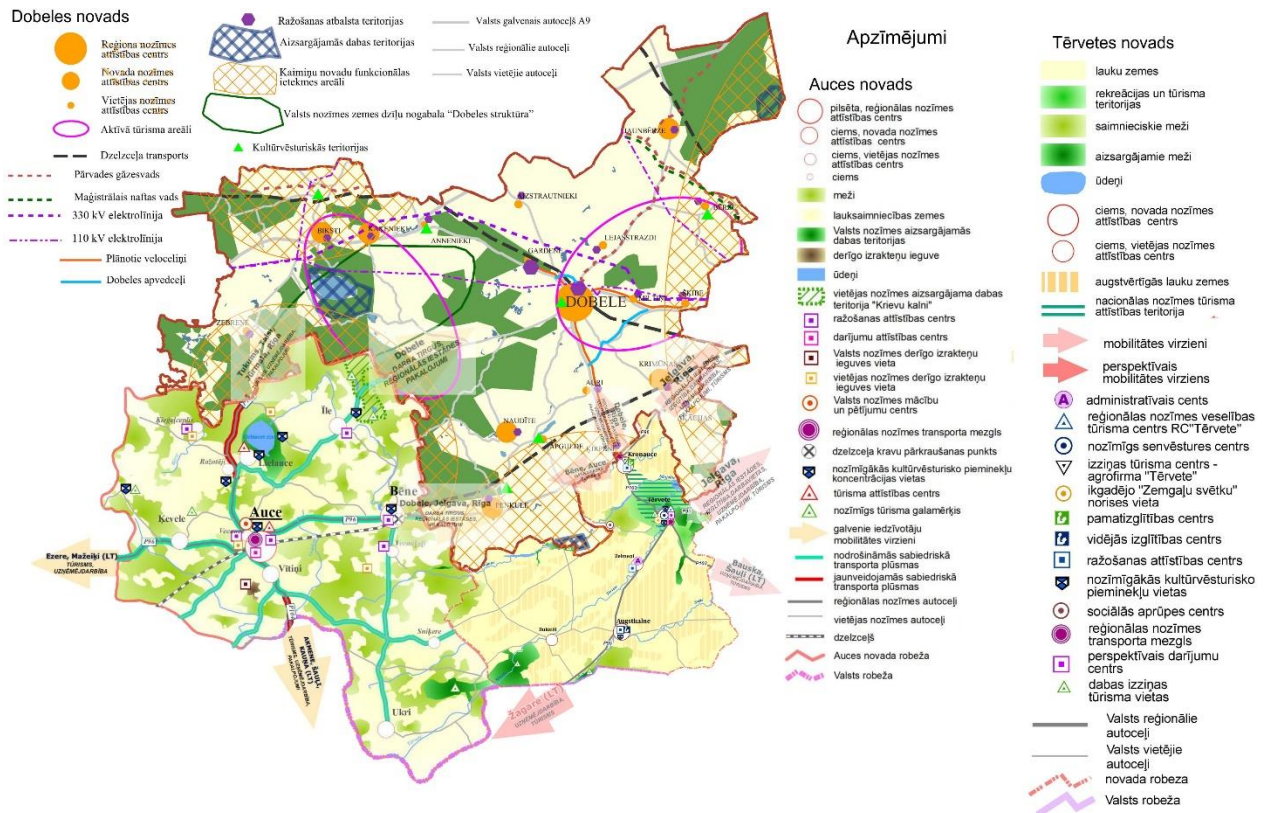

Visas trīs pašvaldības izvirzījušas šajos dokumentos **vidēja termiņa prioritātes:**

Auces novads: 1) Ekonomiski aktīvs novads, 2) Radoši izglītojošs novads, 3) Novads – ērts dzīvošanai un strādāšanai.

Dobeles novads: 1) Iedzīvotāju skaita saglabāšana un moderna izglītības, sociālo, kultūras un sporta pakalpojumu infrastruktūra, 2) Efektīvi uzņēmējdarbības atbalsta instrumenti, 3) Sakārtota publiskā ārtelpa, 4) Sakārtota ceļu infrastruktūra.

Tērvetes novads: 1) Iedzīvotājiem pieejami kvalitatīvi un droši dzīves vides pakalpojumi, 2) Iedzīvotāju dzīves videi un uzņēmējdarbība attīstīta infrastruktūra, 3) Uzņēmējdarbības veicināšana un atbalsts.

Kartoshēma 25: Auces, Dobeles un Tērvetes novadu telpiskās attīstības struktūras spēkā esošajās ilgtspējīgās attīstības stratēģijās (avots: pašvaldību plānošanas dokumenti)

Ņemot vērā to, ka Auces un Tērvetes novada pašvaldības savas attīstības programmas izstrādājušas salīdzinoši nesen, uzskatāms, ka šo pašvaldību konkrēto plānošanas dokumentu pēctecībā jāievēro visvairāk, lai gan arī Dobeles novada vidēja termiņa prioritātes savu aktualitāti nav zaudējušas.

5.5. Kaimiņu pašvaldības

Līdz ar administratīvi teritoriālās reformas īstenošanu jaunā Dobeles novada kaimiņu novadi būs **Tukuma novads** (ziemeļos), **Jelgavas novads** (austrumos) un **Saldus novads** (rietumos), ziemeļos robežojoties ar Lietuvas Republiku.

No Tukuma novada teritorijas ar Dobeles novadu robežosies Jaunpils pagasts un Džūkstes pagasts, no Jelgavas novada – Valgundes pagasts, Līvberzes pagasts, Glūdas pagasts, Zaļenieku pagasts un Vilces pagasts, bet no Saldus novada – Vadakstes pagasts, Jaunauces pagasts, Zvārdes pagasts, Blīdenes pagasts un Remtes pagasts.

Nevienam no jaunajiem novadiem uz apvienotā Dobeles novada pašreizējās situācijas analīzes laiku vēl nav izstrādāti jauni plānošanas dokumenti, bet tiek pieņemts, ka arī kaimiņu pašvaldību attīstības plānošanas procesos tiks ievērota plānošanas dokumentu pēctecība.

Attīstības plānošanā īpaši būtiski nodrošināt **sadarbības stiprināšanu ar kaimiņu novadiem**, lai sekmētu kopīgu interešu teritoriju attīstību un attīstītu funkcionālo sadarbību, kā arī pieredzes apmaiņu.

Ņemot vērā to, ka visu trīs apvienoto kaimiņu pašvaldību attīstības plānošanas dokumenti ir izstrādes stadijā, tad īsi tiek apskatīti galvenie līdzšinējo kaimiņu novadu uzstādījumi (ar kuriem robežojas Auces, Dobeles un Tērvetes novadu teritorijas).

Pašvaldība līdz 2021. gada 1. jūlijam	Ilgtērmiņa stratēģiskie mērķi	Teritorijas specializācija
Saldus novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2038. gadam	1) Dzīvot – veidot visiem novada iedzīvotājiem pievilcīgu dzīves telpu ar kvalitatīviem pakalpojumiem, 2) Strādāt – veicināt ekonomisko stabilitāti un attīstību, izmantojot pieejamos resursu, potenciālu un investīciju piesaisti, 3) Atpūsties – veidot sakoptu un daudzveidīgu vidi atpūtai vietējiem iedzīvotājiem, ciemiņiem un tūristiem.	Ražošanas un pakalpojumu centrs, lauksaimniecība, mežsaimniecība, pārtikas apstrāde, kokapstrāde, metālapstrāde, celtniecība, remontdarbi, būvmateriālu un būvkonstrukciju ražošana, ieguves rūpniecība, transports, loģistika, ekoloģiskais, lauku, kultūras, veselības un pārtikas tūrisms

Pašvaldība līdz 2021. gada 1. jūlijam	Ilgtermiņa stratēģiskie mērķi	Teritorijas specializācija
<p>Brocēnu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014 – 2030</p>	<p>1) Izglītota, veselīga, aktīva un patriotiska sabiedrība, 2) Pilnvērtīga un sakārtota dzīves vide, 3) Uz vietējo resursu izmantošanu balstīta ekonomika, 4) Labi pārvaldīta pašvaldība</p>	<p>Tradicionāli uzņēmējdarbības veidi (lauksaimniecība, mežsaimniecība, celtniecības materiālu ražošana, metālapstrāde, ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, mēbeļu izstrādājumu ražošana, galdniecība, tūrisms) un perspektīvie jaunie uzņēmējdarbības veidi – lauksaimniecības produktu pārstrāde un ražošana, netradicionālā un bioloģiskā lauksaimniecība, mājražošana, izklaide, atpūta, tūrisms, intelektuālais bizness, attālinātā darba iespēju centri</p>
<p>Jaunpils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.– 2037. gadam</p>	<p>1) Līdzdarbīga, nodrošināta, radoša un pozitīvi domājoša vietējā sabiedrība, 2) Droša, pieejama un labiekārtota dzīves vide, 3) Dažādota ekonomikā vide, kas veicina pievienoto vērtību radīšanu</p>	<p>Lauksaimnieciskās produkcijas ražošana un pārstrāde, mežsaimniecība, kokapstrāde, būvniecība, derīgie izrakteņi, tūrisms, bioenerģijas ražošana, individuālā uzņēmējdarbība</p>
<p>Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2033. gadam</p>	<p>1) Vienota un atvērta, izglītota un aktīva sabiedrība, kam nodrošinātas daudzveidīgas augstas kvalitātes attīstības iespējas, 2) Daudzveidīga, uz novada vērtībām balstīta, jaunievedumiem atvērta, Latvijas un starptautiskajā tirgū konkurētspējīga uzņēmējdarbība, 3) Pievilcīga, ērta un harmoniska dzīves, darba un brīvā laika pavadīšanas vieta, 4) Labi atpazīstams novads ar sadarbību sekmējošu, modernu pašvaldību</p>	<p>Transporta un sakaru mezgls / loģistika, apstrādes rūpniecība (pārtikas rūpniecība, vieglā rūpniecība, kokapstrāde, būvmateriālu ražošana, metālapstrāde), agrobizness, tūrisma un brīvā laika pavadīšana</p>
<p>Jelgavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. – 2033. gadam</p>	<p>1) Izglītots, radošs un gandarīts cilvēks, 2) Droša, kopta un pievilcīga vide, 3) attīstīta, stabila un konkurētspējīga ekonomika</p>	<p>Lauksaimniecība, rūpnieciskā ražošana, derīgo izrakteņu izstrāde, mežizstrāde, kokapstrāde, ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, mājražošana un amatniecība, tūrisms, transporta pakalpojumi, alternatīvo energoresursu ieguve, dažāda veida ražošana un pakalpojumi</p>

Tabula 4: Kaimiņu pašvaldību spēkā esošo ilgtspējīgu attīstības stratēģiju kopsavilkums

Foto 10: Tērvetes novada svētku gājiens – karoga celš (avots: Tērvetes novada pašvaldības mājaslapa, 2019)

6. Sabiedrības viedoklis par attīstību

6.1. Kopsavilkums no iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas rezultātiem

Lai izstrādātu jaunveidojamā Dobeles novada (Auces, Dobeles un Tērvetes novada) attīstības plānošanas dokumentus no **2021. gada 21. februāra līdz 31. martam** tika organizēta divu aptauju veikšana, nodrošinot sabiedrības līdzdalību plānošanas dokumentu izstrādes sākuma posmā. Iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas anketas kopā aizpildīja **599 respondenti** (558 respondenti iedzīvotāju aptaujā un 41 respondents uzņēmēju aptaujā). Iedzīvotāju aptaujas respondentu aktivitāte visās līdzšinējās pašvaldībās – Auces, Dobeles un Tērvetes novadā, bija proporcionāla iedzīvotāju skaitam, tādēļ vienlīdz labi pārstāv visu novadu iedzīvotāju vajadzības. Savukārt uzņēmēju aptaujas respondenti vienlīdzīgā daudzumā norādījuši, ka nodarbojas kādā no līdzšinējo novadu teritorijām.

Iedzīvotāji visbiežāk **lepojas** ar sakoptu vidi, cilvēkiem, dažādiem kultūrvēsturiskiem objektiem un populārām vietām, vietējo kultūru un tradīcijām, izrietot no to piederības kādai no administratīvajām teritorijām. Iedzīvotājiem visbiežāk **pietrūkst** dažādu aktivitāšu iespējas un tām piemērotas infrastruktūras, publiskās ārtelpas pilnveidojumu. Iedzīvotājiem ārpus Dobeles pilsētas visbiežāk pietrūkst kvalitatīvi autoceļi un lielākas mobilitātes iespējas, darba vietu un atsevišķu pakalpojumu (piemēram, veselības aprūpes) pieejamības tuvāk dzīvesvietām.

Atbildot uz jautājumu par to, kādam būtu jābūt jaunveidojamam Dobeles novadam pēc 20 gadiem, respondenti visbiežāk norāda uz novadu ar **darba vietām** un darba iespējām, **attīstību**, to, ka novadam jābūt **draudzīgam, sakoptam, modernam, ar kultūras un sporta** iespējām, **sakārtotiem autoceļiem, pieejamiem pakalpojumiem** (t.sk. veselības aprūpes, izglītības). Bieži tiek norādīts uz to, ka novadam jābūt **uz cilvēku vērstam**, bet attīstībai – **vienmērīgai visā novada teritorijā**.

Vislabāko novērtējumu respondenti iedzīvotāju aptaujā snieguši par dažādiem **izglītības pakalpojumiem** (pirmsskolas izglītības pakalpojumi, vispārējās izglītības pakalpojumi, profesionālās ievirzes izglītība (mākslas, mūzikas, sporta skola)), kā arī augsts novērtējums sniegts par **teritorijas attīstību kopumā**, kā arī vides **sakoptību** un **publisko ārtelpu**.

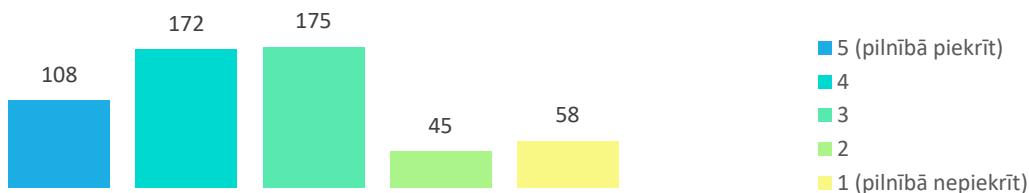

Visvairāk neapmierinātības respondentiem ir par **daudzdzīvokļu namu apsaimniekošanu, iespēju iesaistīties** pašvaldības **lēmumu pieņemšanā** un **satiksmes infrastruktūru** (autoceļi, gājējiem domātā infrastruktūra, velosipēdistu ceļi, satiksmes drošība u.c.).

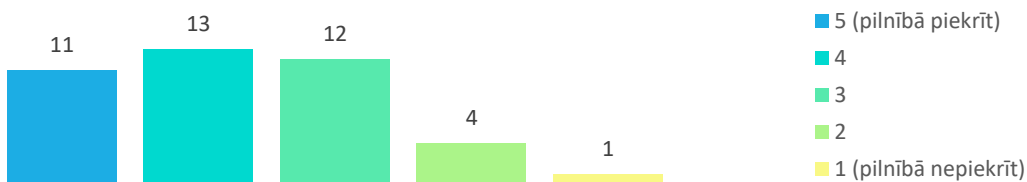
Lielākā daļa jeb 83% aptaujāto uzņēmēju attīstības iespējas vērtē pozitīvi, norādot, ka galvenās problēmas, ar kurām tie saskaras, saistītas ar **Covid-19 pandēmijas** ierobežojumiem, zemu sabiedrības **pirkspēju**, nesamērīgu **birokrātisko slogu** un kvalificēta **darbaspēka trūkumu**. Sekmīgai uzņēmējdarbības attīstībai visvairāk pietrūkst kvalitatīvu **autoceļu**, pievadceļu un ielu infrastruktūras attīstības.

Vairums iedzīvotāju **neplāno mainīt dzīvesvietu** tuvāko gadu laikā, bet 10% norādījuši, ka plāno mainīt dzīvesvietu ārpus jaunā novada uz citu vietu Latvijā vai ārpus Latvijas. No globālajām tendencēm iedzīvotāju ieskatā visvairāk būtu jāpievērš uzmanība **labai pārvaldībai** un efektīvai komunikācijai, kā arī **sabiedrības veselībai** (t.sk. arī veselības aprūpes pieejamībai). Infrastruktūras attīstības ziņā iedzīvotāji kā prioritāri attīstāmo uzskata **ceļu infrastruktūras remontēšanu lauku teritorijās, bērniem un jauniešiem piemērotas rotaļu un atpūtas infrastruktūras, kā arī publiski pieejamo atpūtas vietu un zaļo teritoriju attīstību**. Tam seko nepieciešamība remontēt ielu infrastruktūru apdzīvotās vietas un ieviest jaunus sporta un aktīvās atpūtas objektus.

Vislielākās **bažas** respondentiem saistītas ar teritoriālās kohēzijas trūkumu un nevienlīdzīgu attieksmi, plānojot attīstību turpmāk (bažas par pārāk lielu resursu koncentrēšanu Dobeles pilsētā un lauku teritoriju atstāšanu novārtā). Tāpat iedzīvotāji bažijas par pakalpojumu izmaksu pieaugumu. Šīs bažas ir izteiktākas iedzīvotājiem, kas dzīvo ārpus Dobeles pilsētas. Savukārt Dobeles pilsētas iedzīvotāji bažijas par to, ka novada attīstība varētu mazināties.

Grafiks 18: Iedzīvotāju aptaujas respondent atbildes uz jautājumu, cik lielā mērā Jūs piekrītat apgalvojumam: "Es ieteiktu citiem dzīvot jaunajā Dobeles novadā"?

Grafiks 19: Uzņēmēju aptaujas respondent atbildes uz jautājumu, cik lielā mērā Jūs piekrītat apgalvojumam: "Es ieteiktu citiem nodarboties ar uzņēmējdarbību jaunajā Dobeles novadā"

Kopumā gan iedzīvotāji, gan uzņēmēji uzskata, ka būtu **jā saglabā līdzšinējās atsevišķo novadu tradīcijas** uzņēmējdarbības veicināšanā, kultūras un sporta aktivitāšu ziņā, iesāktos attīstības projektus (t.sk. izglītības iestāžu modernizāciju), sekmējot to, ka tiek saglabātas gan vietu identitātes, gan līdzšinējā labā prakse attīstībā un esošo pakalpojumu pieejamība.

Detalizēti ar iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas rezultātiem var iepazīties *pielikumā Nr.1.*

6.2. Kopsavilkums no viedokļu līderu intervijām

Līdzās ierastiem sabiedrības līdzdalības veidiem apvienotā Dobeles novada attīstības plānošanas dokumentu izstrādes procesā, 2021. gada martā tika organizētas **9 viedokļu līderu intervijas**. Intervijām uzrunāti pēc iespējas daudzveidīgāki cilvēki, tā, lai tiktu pārstāvētas visas līdzšinējās ģeogrāfiski vienotās teritorijas, kā arī intervējamo vidū būtu gan pašvaldību vadības pārstāvji, gan uzņēmēji, gan iedzīvotāji, kas aktīvi darbojas kādā vietējā NVO. Viedokļu līderu interviju mērķis bija gūt padziļinātu izpratni par to, kā atsevišķi viedokļu līderi no Auces, Dobeles un Tērvetes novada individuāli vērtē sava novada līdzšinējo un jaunā Dobeles novada attīstības perspektīvu. Viedokļu līderu intervijas kalpoja par papildu materiālu, t.sk. lai sagatavotu SVID analīzi.

Aptaujātie viedokļu līderi šķietami vairāk kā iedzīvotāji akcentējuši nepieciešamību nodrošināt jau **iesākto projektu sekmīgu īstenošanu** un līdzšinējo novadu jau **esošās labās prakses saglabāšanu** (t.sk. ieviešanu visā novada teritorijā), kā arī izceluši biežāk **dzīvojamā fonda** attīstības nepieciešamību. Tajā pašā laikā arī iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujās tika norādīts uz šīm jomām. Starp būtiskākajiem jaunā Dobeles novada pašvaldības darbiem viedokļu līderi minēja sekmīgu jaunā novada pašvaldības darbības **struktūras** nodrošināšanu, **kopīgu pieeju** ieviešanu pabalstu jomā, regulāru iedzīvotāju **viedokļu noskaidrošanu**, profesionālu **kultūras** pasākumu organizēšanu, **drošības** jomas pilnveidi visā teritorijā, finanšu **līdzekļu piesaisti** attīstības projektiem, pirmsskolas iestāžu pakalpojumu pieejamības uzlabošanu, **izglītības** iestāžu saglabāšanu, daudzdzīvokļu māju **siltināšanas** projektu un **labiekārtošanas projektu** īstenošanu, **uzņēmējdarbības** grantu konkursu rīkošanu, **komunālo pakalpojumu** izcenojuma pārskatīšanu, Dobeles **slimnīcas** tālāku attīstību, **dzīvojamā fonda** pieejamības uzlabošanu, **bibliotēku** tīkla stiprināšanu, novada iekšējās un ārējās **mobilitātes** uzlabošanu, sadarbības pilnveidošanu ar novada **jauniešiem**, **autoceļu** remontu veikšanu un **mūzizglītības** iespēju paplašināšanu.

Kopējais viedokļu līderu **skatījums saskan ar iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas rezultātiem** – gan attiecībā uz esošajām problēmām, gan nākotnes vēlamo attīstības vīziju.

Detalizēti ar viedokļu līderu interviju kopsavilkumu iespējams iepazīties *pielikumā Nr.2.*

7. SVID analīze

SVID (stipro, vājo pušu – iekšējo faktoru, iespēju un draudu – ārējo faktoru) analīze sagatavota, balstoties uz dažādiem informācijas avotiem – pašreizējās situācijas raksturojumu, kas sagatavots balstoties uz **statistikas un dokumentu analīzi**, lielā mērā ņemot vērā **iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas** rezultātus, kā arī veiktās **viedokļu līderu** intervijas. Ņemti vērā attīstības programmas **darba grupu** rezultāti. SVID analīze sagatavota par visu kopējo jaunā Dobeles novada attīstības perspektīvu, aptverot visas šajā dokumentā un tematiskajās darba grupās apskatītās tēmas plašākā skatījumā, tādejādi akcentējot **galvenās tendences**.

Iekšējie apvienotā Dobeles novada attīstības faktori	
Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> • Dabas resursu pieejamība un daudzveidība, t.sk. nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas; • Lauksaimniecības un ražošanas, t.sk. mājražošanas tradīcijas, liels uzņēmumu un darbavietu skaits, zems bezdarba līmenis; • Plašs tūrisma apskates objektu skaits visa novada teritorijā un Tērvetes novada zīmols; • Atpazīstamas kultūras tradīcijas (Ceriņu svētki, Sniegavīri u.c.); • Zīmols "Dobeles dara!"; • Līdzšinējo novadu dažādās labās prakses un īstenotie attīstības projekti; • Dobeles slimnīca, Auces slimnīca, Rehabilitācijas centrs "Tērvete" kā nozīmīgi veselības aprūpes un rehabilitācijas resursi; • Spēcīgs izglītības iestāžu tīkls; • Augsta iedzīvotāju apmierinātība ar: <ol style="list-style-type: none"> 1) teritorijas attīstību kopumā, 2) izglītības pieejamību, 3) vides sakoptību un publisko ārtelpu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Depopulācija un tās prognoze nākotnē; • Pārvaldes sadrumstalotības un neefektīvu iekšēju procesu riski (jaunā novada izveides sākumā, ņemot vērā to, ka apvienotas trīs atšķirīgas saimniecības), kā arī neefektīva datu pārvaldības (datu apmaiņa, uzkrāšana, monitorings) sistēma pašvaldībā un tās iestādēs; • Iedzīvotāju neapmierinātība ar: <ol style="list-style-type: none"> 1) daudzdzīvokļu namu apsaimniekošanu, 2) iespējām iesaistīties pašvaldības lēmumu pieņemšanā, 3) satiksmes infrastruktūru, 4) atkritumu apsaimniekošanu un šķirošanas iespējām, 5) veselības aprūpes kvalitāti un pieejamību attālākos pagastos, 6) senioriem pieejamiem pakalpojumiem, 7) mūžizglītības iespējām un 8) sabiedriskā transporta pakalpojumiem.
Ārējie apvienotā Dobeles novada attīstības faktori	
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> • Eiropas Savienības fondu finansējuma piesaiste projektu īstenošanā; • Attālinātā darba būtisks iespēju un popularitātes pieaugums; • Sadarbības iespējas ar Zemgales plānošanas reģionu, citām Latvijas un ārvalstu pašvaldībām, kā arī citiem sadarbības partneriem; • Sabiedrības interese līdzdarboties vietu un kopienu attīstībā un lēmumu pieņemšanā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nomales efekta riski attālākos jaunā novada pagastos un apdzīvotās vietās (urbanizācijas riski un darbavietu trūkums lauku teritorijās); • Valsts nodokļu politika un tās mainība, kas negatīvi ietekmē pašvaldības (izaicinājumi finanšu un attīstības plānošanā); • Izpratnes trūkums par novadu attīstības un reģionu iedzīvotāju un uzņēmēju vajadzībām nozaru nacionālajās rīcībpolitikās (t.sk. sadarbības trūkums starp valsts tiešās pārvaldes iestādēm un pašvaldībām); • Globālie izaicinājumi (pandēmijas, klimata pārmaiņas u.c.).

8. Kopsavilkums

Kādas ir teritoriālās attīstības tendences pašvaldības ietvaros?

Dobeles novada (līdz 2021. gada 30. jūnijam Auces novada, Dobeles novada un Tērvetes novada) attīstības tendences ir līdzīgas kopējai Latvijas un Zemgales reģiona situācijai – galvenā tendence ir **depopulācija**. Sagaidāms, ka iedzīvotāju skaita samazināšanās turpināsies arī Dobeles novada Attīstības programmas 2021. – 2027. gadam plānotajā darbības periodā (neatkarīgi no vietējā līmeņa attīstības veicināšanas centieniem), tādēļ lielāka uzmanība būtu pievēršama **viedai sarukšanai**. Teritorijas attīstības indeksa ziņā labākās pozīcijās ierindojās Dobeles novads (43. vietā no bijušajiem 110 novadiem), tam sekoja Tērvetes novads (68. vietā) un Auces novads (85. vietā). Starp trīs līdzšinējām pašvaldībām sociālo vai vides tendenču **ziņā nepastāv būtiskas atšķirības**, tomēr attālāku pagastu un apdzīvotu vietu iedzīvotāji un viedokļu līderi norāda uz **nomales efekta** riskiem, tādēļ būtiski sekmēt **teritorijas kohēziju**. Visos trīs novados pēdējā desmitgadē īstenoti nozīmīgi attīstības projekti, bet vienlaicīgi visās pašvaldībās ir bijusi nepieciešamība optimizēt izglītības iestāžu tīklu, kā arī samazināt pakalpojumu nodrošinājumu mazāk apdzīvotās vietās, kas raksturīgi kopējai Latvijas reģionālajai situācijai. Visu trīs novadu teritorijās ir vietas, kuras var attīstīt no publiskās ārtelpas pieejamības un kvalitātes aspektiem.

Kādas ir līdzšinējās mijiedarbības un sadarbības formas ar apkārtējām pašvaldībām?

Visas trīs pašvaldības līdz šim sekmīgi iesaistījušās dažādās **biedrībās un nodibinājumos**, kā arī visām pašvaldībām ir sadarbības **partneri ārvalstīs**, kas sekmējis savstarpēju pieredzes apmaiņu un kopīgu aktivitāšu īstenošanu. Visām pašvaldībām bijusi plaša iesaiste dažādās pārrobežu aktivitātēs, īstenojot kopīgus projektus ar partneriem **Lietuvas Republikā**. Līdz 2009. gadam, kad Latvijā pastāvēja 26 rajoni (līdzās pirmā līmeņa pašvaldībām), visa šī brīža (jaunā) Dobeles novada teritorija ietilpa Dobeles rajonā. Tādēļ savstarpējai atsevišķo administratīvo teritoriju sadarbībai jau ir **vēsturiskas saknes**.

Kāda ir pašvaldības līdzšinējā loma reģiona un valsts izaugsmē?

Visas trīs pašvaldības līdz šim ir nodrošinājušas pašvaldību funkciju izpildi, organizējot un **attīstot dažādus pakalpojumus** pēc iespējas tuvāk iedzīvotājiem, kā arī sekmējot teritorijas ilgtspējīgu attīstību. Kopumā visos trīs novados ir **aktīva uzņēmējdarbības joma**, nodrošinot lielu skaitu darba vietu. Bezdarba līmenis 2020. gada decembrī apvienotā novada teritorijā bijis 6,3%, populārākās nozares – lauksaimniecība, lopkopība, mazumtirdzniecība. Apvienotais Dobeles novads var lepoties ar tādu uzņēmumu klātesamību kā AS "Dobeles dzirnavnieks", SIA "Baltic Candles", SIA "Tenax", SIA "Tenapors", AS "Tērvetes AL" (Tērvetes alus), AS "Agrofirma Tērvete", SIA "Tehnika Auce",

SIA "PF Auce", SIA "Silāres" (Zoltners) u.c.. Dobeles novada teritorijā atrodas būtiski **tūrisma resursi** (t.sk. Vecauces pils, Latvijas Valsts mežu Pokaiņu mežs, Dobeles Livonijas ordeņa pilsdrupas, Dobeles ceriņu dārzs, Latvijas valsts mežu "Dabas parks Tērvetē", Annas Brigaderes muzejs "Sprīdīši" u.c.), kas ir nozīmīgi ne tikai reģiona, bet visas Latvijas mērogā. Te atrodas arī 2 nozīmīgas zinātniskās un pētnieciskās organizācijas - Dārzkopības institūts un LLU mācību un pētījumu saimniecība "Vecauce".

Kādas ir līdzšinējās kopsakarības starp dažādu jomu/ darbības veidu attīstības tendencēm pašvaldībā?

Būtiskākā kopsakarība ir **depopulācijas** ietekme uz visām jomām, ņemot vērā to, ka iedzīvotāju skaita samazināšanās nozīmē arī ienākumu nodokļu līmeņa samazinājumu pašvaldībai, kā arī nepieciešamību optimizēt pakalpojumus un infrastruktūru. Izteikta problēma, kas ietekmē plašu jomu skaitu, ir **dzīvojamā fonda trūkums**, uz ko norāda gan iedzīvotāji, gan uzņēmēji. Lai gan iedzīvotāji norāda uz darbavietu trūkumu, vienlaicīgi no uzņēmēju puses tiek pausts viedoklis, ka trūkst kvalificēta darbaspēka. Tas liek izdarīt secinājumus par nepieciešamību pilnveidot profesionālās **izglītības, mūžizglītības iespējas**, kā arī uzlabot **iekšējo novada mobilitāti**. Liela daļa Dobeles novadā dzīvojošie ikdienā strādā Rīgā, tādēļ būtiski stiprināt arī ārējo novada sasniedzamību, kā arī attīstīt informāciju un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūru, lai sekmētu attālinātā darba iespējas vēl plašāk kā tas bijis Covid-19 pandēmijas ietekmes rezultātā.

Kādi ir iepriekš īstenotie attīstības projekti?

Visas trīs pašvaldības aktīvi īstenojušas iepriekšējos plānošanas dokumentos definētos **investīciju projektus**, kā arī organizēti iedzīvotāju **iniciatīvu projektu konkursi**. Visbiežāk pašvaldības īstenojušas dažādus **infrastruktūras attīstības projektus** (gan pārbūves, gan jaunu objektu būvniecība un izveide), lai nodrošinātu sekmīgu un kvalitatīvu funkciju izpildi.

Ko domā iedzīvotāji, uzņēmēji, viedokļi līderi, darba grupu dalībnieki?

Kopumā dažādas teritorijas attīstībā iesaistītās puses ir apmierinātas ar teritorijas attīstību, bet vienlaicīgi tiek norādīts uz nepieciešamiem pilnveidojumiem un attīstību visās jomās. Infrastruktūras attīstības ziņā iedzīvotāji visvairāk sagaida **ielu un ceļu infrastruktūras** uzlabošanu lauku teritorijās, kā arī **bērniem un jauniešiem piemērotas rotaļu un atpūtas infrastruktūras** attīstību, **publiskās ārtelpas attīstību**. Teritorijas attīstībā iesaistītās puses kopīgo novada vīziju saredz līdzīgi, vēloties **saņemt kvalitatīvus pakalpojumus dažādās jomās** (visos vecumos) neatkarīgi no to dzīvesvietas novada teritorijā, saglabājot teritorijas dabas vērtības un līdzšinējās tradīcijas.

Apvienotā Dobeles novada pašreizējās situācijas raksturojumu 2021. gada martā - jūnijā sagatavoja SIA "Reģionālie projekti" komanda, līdzdarbojoties Auces novada, Dobeles novada un Tērvetes novada pašvaldību attīstības plānošanas speciālistiem!

REĢIONĀLIE
PROJEKTI